

OBSAH

1. ÚVOD	2
1.1. O Průvodci	3
1.2. Zdroje informací	3
1.3. Slovníček pojmů	4
1.4. Stručná informace o Kontrole podmíněnosti v ČR	5
2. DOBRÝ ZEMĚDĚLSKÝ A ENVIRONMENTÁLNÍ STAV (GAEC)	8
2.1. Eroze půdy	8
2.1.1. GAEC 1	8
2.1.2. GAEC 2	10
2.2. Organické složky půdy	12
2.2.1. GAEC 3	12
2.2.2. GAEC 4	13
2.3. Struktura půdy	15
2.3.1. GAEC 5	15
2.4. Minimální úroveň péče	16
2.4.1. GAEC 6	16
2.4.2. GAEC 7	17
2.4.3. GAEC 8	19
2.4.4. GAEC 9	20
2.5. Ochrana vody a hospodaření s ní	22
2.5.1. GAEC 10	22
3. POVINNÉ POŽADAVKY NA HOSPODAŘENÍ (SMR)	29
3.1. Životní prostředí	30
3.1.1. Ochrana volně žijících ptáků (SMR 1)	30
3.1.2. Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami (SMR 2)	35
3.1.3. Používání upravených kalů na zemědělské půdě (SMR 3)	43
3.1.4. Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (SMR 4)	52
3.1.5. Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (SMR 5)	62
3.1.6. Minimální požadavky pro použití hnojiv v rámci agroenvironmentálních opatření (5a)	65
3.2. Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin	71
3.2.1. Označování hospodářských zvířat – prasata, skot, ovce a kozy (SMR 6, 7 a 8)	71
3.2.2. Minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin v rámci agroenvironmentálních opatření (8a)	79
4. KONTROLA A HODNOCENÍ V ROCE 2010	85
4.1. Výběr subjektů ke kontrole	85
4.2. Způsob a průběh kontroly	85
4.3. Výsledek kontroly a jeho vyhodnocení	86
4.4. Souhrnné vyhodnocení zpráv o kontrole a stanovení výše podpory	91
4.5. Práva a povinnosti kontrolovaného subjektu a kontrolních pracovníků	95
5. PŘÍLOHY	97
5.1. Harmonogram postupného zavádění povinných požadavků v ČR	97
5.2. Přehled kontrolovaných požadavků pro rok 2010	98
5.3. Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC)	102
5.4. Dodatek k SMR 3	103
5.5. Dodatek k SMR 4	104
5.6. Seznam zkratk	106
5.7. Důležité kontakty	108

Vážení zemědělci,

aktualizovaná publikace „Průvodce zemědělce Kontrolou podmíněnosti“ Vám přináší informace o změnách platných v roce 2010. Najdete zde aktuální přehled požadavků a standardů, jejichž plnění je základní podmínkou čerpání některých evropských finančních podpor.

S potěšením konstatuji, že v loňském roce při kontrolách podmíněnosti většina z Vás obstála a nastavení systému tak potvrdilo hlavní cíl – působit především jako výchovný nástroj. Osobně také věřím, že se četnost porušení bude snižovat.

Hlavní změnou v kontrolách podmíněnosti je v letošním roce rozšíření podmínek Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (známých pod zkratkou GAEC). S plněním těchto podmínek se setkáváte již od vstupu České republiky do EU. S ohledem na stále stoupající význam ochrany životního prostředí, zdraví lidí i zdraví zvířat ve společné zemědělské politice a s tím související změny evropské legislativy, připravilo ministerstvo jejich rozšíření. Od 1. ledna 2010 jste tedy povinni plnit 10 standardů GAEC, které jsou komplexnější a lépe odpovídají zemědělské praxi.

Věřím, že postupnými kroky a ve vzájemné součinnosti umožníme jak racionální využívání přírodních zdrojů a ochranu životního prostředí obecně, tak další rozvoj agrárního sektoru České republiky.

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Jakub Šebesta'.

Jakub Šebesta
Ministr zemědělství

I.1. O PRŮVODCI

Průvodce zemědělců Kontrolou podmíněnosti pro rok 2010 je určen zejména všem zemědělským subjektům, které žádají o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova (PRV) a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem (SOT). Údaje uvedené v publikaci slouží jako pomůcka pro rychlou orientaci v problematice Kontroly podmíněnosti, nejsou však právně závazné a nenahrazují výklad metodických postupů kontrolních orgánů. Tento Průvodce je aktualizovanou verzí Průvodce vydaného pro předchozí rok. Naleznete zde aktuální přehled kontrolovaných požadavků, způsob jejich kontroly a systém vyhodnocování případných porušení.

Jak pracovat s Průvodcem

Pro rychlé vyhledávání v Průvodci slouží na vnitřní straně obálky umístěný přehled kontrolovaných oblastí s uvedením těch skupin zemědělců, kterých se kontrola týká, a odkazem na stránku. Snadnější orientaci v obsahu napomáhá barevně odlišné zpracování kapitol. V úvodní stručné informaci získáte základní přehled o systému Kontroly podmíněnosti (kap. 1). V kapitolách 2 a 3 najdete znění každého kontrolovaného standardu nebo požadavku, zdůvodnění jeho kontroly a upřesnění, co bude při kontrole požadovat kontrolní orgán. Součástí každé kapitoly jsou užitečné poznámky, příklady z praxe a tabulka hodnocení případných porušení. Detailní popis systému kontroly a vyhodnocování porušení je uveden v kapitole 4.

Aktualizace

Tento průvodce je platný pro rok 2010. Všechny případné změny naleznete na internetových stránkách Ministerstva zemědělství ČR <http://eagri.cz/public/eagri/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance>. Na těchto stránkách je Průvodce dostupný rovněž v elektronické podobě ke stažení.

I.2. ZDROJE INFORMACÍ

Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

Tel.: 222 000 270

Fax: 222 000 630

<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance>
E-mail: cross-compliance@mze.cz

HelpDesk

Vaše dotazy technického a informačního charakteru vám budou zodpovězeny v rámci informačního servisu:

<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/help-desk-cross-compliance>.

Naleznete zde také odpovědi na nejčastěji kladené otázky (FAQ).

Zemědělský poradenský systém MZe

Poradenskou pomoc k problematice Kontrol podmíněnosti poskytnou:

- Akreditovaní poradci vedení v Registru poradců Ministerstva zemědělství;
- Agentury pro zemědělství a venkov;
- Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) prostřednictvím metodiků poradenství;
- Nevládní organizace v rámci programů MZe na podporu poradenství.

Další odkazy na vzdělávací a poradenské aktivity:

- www.eagri.cz
- www.agronavigator.cz
- www.agroporadenstvi.cz

1.3. SLOVNÍČEK POJMŮ

Akt: směrnice a nařízení uvedené v příloze č. II nařízení Rady (ES) č. 73/2009 a v příloze č. 3 nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, v platném znění.

Analýza rizik: část procesu výběru zemědělského subjektu ke kontrole založená na vyhodnocení rizik hospodaření.

Agroenvironmentální opatření: zemědělské činnosti směřující k šetrné péči o životní prostředí. Tato opatření řeší zejména zachování a zvyšování biologické různorodosti na travních porostech i na orné půdě. Patří sem, mimo jiné, i údržba travních porostů či podpora ekologického zemědělství.

Cross Compliance: anglický výraz pro Kontrolu podmíněnosti. Mezi užívané ekvivalenty patří také výrazy „křížová shoda“ či „křížové plnění“.

Kontrola podmíněnosti: poskytování příjmů plateb, některých podpor z osy II Programu rozvoje venkova (PRV) a některých podpor společné organizace trhu s vínem je „podmíněno“ dodržováním vybraných legislativních předpisů. Kontrola podmíněnosti v roce 2010 zahrnuje dvě části – standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC) a povinné požadavky na hospodaření (SMR), v jejichž rámci jsou letos vyhodnocovány i Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin v rámci Agroenvironmentálních opatření (AEO).

Kontrolní orgán: organizace příslušná ke kontrole podmíněnosti. Pro rok 2010 to jsou Česká plemenářská inspekce, Česká inspekce životního prostředí, Státní rostlinolékařská správa, Státní zemědělský a intervenční fond, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Kontrolovaný požadavek: jedná se o výběr základních povinností vyplývajících z právních předpisů, které je třeba v rámci Kontroly podmíněnosti dodržovat. Kontrolované požadavky jsou formulovány do jednoduchých otázek, na které je v případě shody možno odpovědět ANO.

Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin: jedná se o minimální požadavky, které se vztahují na žadatele o podpory v rámci agroenvironmentálních opatření Programu rozvoje venkova. Již od roku 2007 jsou povinnou podmínkou pro poskytnutí podpory v AEO. Jejich dodržování je ověřováno 11 kontrolovanými požadavky.

Oblast: pro účely vyhodnocování se použijí v roce 2010 celkem 3 oblasti podmíněnosti: (nařízení vlády č. 479/2009 Sb., v platném znění)

- oblast Dobrý zemědělský a environmentální stav;
- oblast řízení: Životní prostředí;
- oblast řízení: Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin.

Povinné požadavky na hospodaření (SMR): jedná se o požadavky, které jsou uvedené ve vybraných článcích 18 aktů (směrnice a nařízení Evropského společenství) z oblasti Životního prostředí, Veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin a Dobrých životních podmínek zvířat a které jsou stanoveny platnými právními předpisy. Z nich v tomto roce platí 8 směrnic a nařízení. Jejich dodržování je ověřováno 30 kontrolovanými požadavky.

Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC): tento termín označuje standardy hospodaření, které jsou definované členskými státy Evropské unie v souvislosti se zachováním kvality půdy, minimální úrovní péče a ochrany vody a hospodaření s ní (na základě rámce stanoveného v příloze III nařízení Rady (ES) č. 73/2009 a povinnostmi souvisejícími se zachováním stálých pastvin).

I.4. STRUČNÁ INFORMACE O KONTROLE PODMÍNĚNOSTI V ČR

Jedním z hlavních témat současné zemědělské politiky je řešení negativních dopadů zemědělství na krajinu a životní prostředí. Systém Kontroly podmíněnosti byl v roce 2003 iniciován reformou Společné zemědělské politiky a stal se klíčovým prvkem k vyjednávání o zachování evropských podpor do zemědělství. S ohledem na zavedení tohoto systému je i v České republice vyplácení přímých plateb a dalších evropských podpor „podmíněno“ plněním podmínek udržování půdy v Dobrém zemědělském a environmentálním stavu, dodržováním povinných požadavků v oblasti Životního prostředí, Veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin a Dobrých životních podmínek zvířat. V případě, že žadatel o podpory tyto podmínky nedodrží, může mu být snížena nebo, v krajním případě, neposkytnuta výplata vybraných podpor. Plnění těchto povinností je ověřováno kontrolou tzv. kontrolovaných požadavků. Jejich formu a metodu kontroly si každá země EU stanovuje sama, dle národních specifik.

V roce 2010 platí, že:

Na všechny žadatele o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem se vztahuje povinnost plnit:

- **Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC – Good Agricultural and Environmental Conditions)** a dodržování poměru stálých pastvin;
- **Povinné požadavky na hospodaření (SMR – Statutory Management Requirements).**

Na všechny žadatele o podporu v rámci agroenvironmentálních opatření se současně vztahuje povinnost plnit:

- **Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin agroenvironmentálních opatření (AEO).**

Přehled podpor, na jejichž žadatele se vztahuje povinnost plnění kontrol podmíněnosti:

PŘÍMÉ PLATBY:

- Jednotná platba na plochu (SAPS) – nařízení vlády č. 47/2007 Sb., v platném znění;
- Oddělená platba za cukr (SSP) – nařízení vlády č. 45/2007 Sb., v platném znění;
- Oddělená platba za rajčata (STP) – nařízení vlády č. 95/2008 Sb., v platném znění.
- Platby na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka (PPD).

SPOLEČNÁ ORGANIZACE TRHU S VÍNEM

- Prémie za vykloučení vinice – nařízení vlády č. 245/2004 Sb., v platném znění;
- Podpora na zelenou sklizeň (v České republice tato podpora není v roce 2010 otevřena);
- Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic – nařízení vlády č. 245/2004 Sb., v platném znění.

OPATŘENÍ OSY II PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA (PRV):

- Platby v rámci méně příznivých oblastí (LFA) – nařízení vlády č. 75/2007 Sb., v platném znění;
- Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě – nařízení vlády č. 75/2007 Sb., v platném znění;
- Agroenvironmentální opatření (AEO) – nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění;
- Zalesňování zemědělské půdy – nařízení vlády č. 239/2007 Sb., v platném znění;
- Zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích – nařízení vlády č. 147/2008 Sb., v platném znění;
- Zlepšování druhové skladby lesů v rámci lesnickoenvironmentálních plateb - nařízení č. 53/2009 Sb., v platném znění.

Právní rámec

Evropské právní předpisy:

Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. I. 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a zrušuje nařízení (ES) č. 1782/2003.

Nařízení Rady (ES) 1698/2005 ze dne 20. září o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

Nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrování administrativní a kontrolní systém v rámci režimů přímých podpor pro zemědělce stanovených v uvedeném nařízení,

a k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podmíněnost v rámci režimu přímé podpory pro odvětví vína.

Nařízení Komise (ES) č. 1975/2006 ze dne 7. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova.

Národní právní předpisy:

Nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, v platném znění.

Nařízení vlády č. 480/2009 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, v platném znění.

KONTROLNÍ ORGÁNY

V roce 2010 bude kontroly podmíněnosti provádět pět kontrolních orgánů:

- **Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF)** kontroluje Dobrý zemědělský a environmentální stav (GAEC);
- **Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)** kontroluje povinné požadavky na hospodaření – oblast Životní prostředí (SMR 1, 5);
- **Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)** kontroluje povinné požadavky na hospodaření – oblast Životní prostředí (SMR 2, 3, 4 a AEO požadavky 5a);
- **Česká plemenářská inspekce (ČPI)** kontroluje povinné požadavky na hospodaření – oblast Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin (SMR 6, 7, 8);
- **Státní rostlinolékařská správa (SRS)** kontroluje povinné požadavky na hospodaření – oblast Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin (AEO požadavky 8a).

Počet a výběr kontrolovaných podniků

Počet podniků vybraných ke Kontrole podmíněnosti musí dosahovat míry nejméně 1 % žadatelů o přímé platby, některé podpory osy II PRV a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem. Větší část subjektů je vybrána na základě rizikové analýzy, zbytek je vybrán náhodným výběrem.

Hodnocení míry porušení

Nedodržení požadavků a standardů v rámci systému podmíněnosti je hodnoceno pomocí kritérií: rozsah, závažnost, trvalost a opakování¹. Při prvním porušení je krácení nastaveno výchovně. Teprve v případě, že zjištěné nedostatky nejsou napraveny a dochází k opakovanému porušení, jsou podpory kráceny výrazně.

Vztah Kontroly podmíněnosti a ostatních kontrol

Pokud v podniku, který nebyl cíleně vybrán ke Kontrole podmíněnosti, proběhne kontrola národní legislativy, a bude při ní zjištěno porušení kontrolovaného požadavku podmíněnosti, bude zahrnuto do vyhodnocení a může mít toto porušení dopad do výše čerpaných podpor.

Upozornění:

Kdo poruší požadavky Kontroly podmíněnosti, musí si být vědom skutečnosti, že tím současně poruší i národní právní předpisy a vystavuje se nebezpečí postihu i za toto porušení. Zkrácení výše podpory nenahrazuje správní pokutu ani jakoukoli jinou sankci, která může být udělena kontrolním orgánem nebo soudem za porušení národních právních předpisů.

¹ Podrobně o kritériích hodnocení v kapitole č. 4.3.

2. DOBRÝ ZEMĚDĚLSKÝ A ENVIRONMENTÁLNÍ STAV ■ GAEC

Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC) zajišťují zemědělské hospodaření ve shodě s ochranou životního prostředí. Jsou definovány v nařízeních vlády jednotlivých dotačních titulů a jejich dodržování je pro zemědělce v České republice povinné od roku 2004. Hospodaření v souladu se standardy GAEC je jednou z podmínek poskytnutí plné výše přímých plateb, některých podpor z osy II Programu rozvoje venkova a některých podpor společné organizace trhu s vínem.

Standardy GAEC individuálně definují členské země Evropské unie na základě rámce stanoveného v příloze III nařízení Rady (ES) 73/2009, jež obsahuje 5 tematických okruhů (eroze půdy, organické složky půdy, struktura půdy, minimální úroveň péče, ochrana vody a hospodaření s ní). Od 1. 1. 2010 se v České republice uplatňuje 10 standardů GAEC, od 1. 1. 2012 přibude dále GAEC č. 11. Tyto standardy pokryjí všechny výše zmíněné tematické okruhy.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem.

Kontroluje: ■ Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrola ověřuje aktuální stav v terénu a to na veškeré zemědělské půdě obhospodařované žadatelem. U podpor týkajících se lesnické problematiky² jsou předmětem kontroly i lesní pozemky uvedené v žádosti o podporu.

Kontrola vychází z evidence půdních bloků nebo jejich dílů (LPIS) s podkladem leteckých ortofotografických snímků, popř. katastrálních map.

Kontrola může být prováděna prostřednictvím dálkového průzkumu Země (DPZ),

formou správní kontroly a fyzické kontroly na místě (FKNM). Kontrola na základě DPZ vychází z leteckých a satelitních snímků pořízených v průběhu roku i snímků historických a může být doplněna ověřením stavu pozemku v terénu (rychlou polní návštěvou). Při správní kontrole se ověřují administrativní informace vztahující se k předmětu příslušné podpory (např. informace z LPIS) a při FKNM je vždy prováděno šetření v terénu.

Kde můžete získat informace:

- Evidence půdy dle uživatelských vztahů (LPIS), Agentury pro zemědělství a venkov, Portál farmáře, katastrální nebo pozemkový úřad.

2.1. EROZE PŮDY

2.1.1. Standard GAEC I

1. Žadatel na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s druhem zemědělské kultury orná půda, jehož průměrná sklonitost přesahuje 7°, zajistí po sklizni plodiny založení porostu následné plodiny, nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:

- a) strniště sklizené plodiny je ponecháno na půdním bloku, popřípadě jeho dílu minimálně do 30. listopadu, jestliže to není v rozporu s bodem 2, nebo
- b) půda zůstane zorána, popřípadě podmítnuta za účelem zasakování vody minimálně do 30. listopadu, jestliže operace není v rozporu s bodem 2.

² Viz tabulka „Přehled podpor“ na str. 5–6

Důvod: Ochrana půdy před erozí, zvýšení vsaku vody do půdy a omezení povrchového odtoku vody.

Tento standard řeší problematiku protierozní ochrany půdy na svažitéch pozemcích prováděním minimálních opatření vedoucích k omezení smyvu půdy, zpomalení povrchového odtoku a zvýšení retence vody v krajině. Zmíněná opatření jsou zároveň důležitá pro snižování rizika povodní a jimi působených škod.

Kontrolní otázka: Byly na půdních blocích s průměrnou sklonitostí nad 7° dodrženy předepsané zásady ochrany půdy proti erozi?

Při kontrole na místě bude zjišťováno, zda bylo na dotčených pozemcích ponecháno strniště sklizené plodiny, nebo byl po sklizni založen porost následné plodiny, nebo zda byla půda do příslušného data ponechána v zoraném či podmítnutém stavu.

Splněním standardu je i úprava půdy pomocí kultivátoru, ovšem pouze za předpokladu, že nebude použito žádné přídavné zařízení urovnávající půdu a bude naplněn smysl standardu. Za porušení podmínek standardu bude považováno provedení předsetové přípravy půdy bez následného založení porostu.

Poznámka: Průměrná sklonitost půdního bloku je uvedena v LPIS v podrobných údajích o PB.

Ponechání strniště minimálně do 30. listopadu je splněním podmínky GAEC I

PŘÍKLADY Z PRAXE:

I. příklad: Zemědělec založil 5. 10. porost ozimého ječmene na pozemku o výměře 10 ha s průměrnou sklonitostí 8°. Tento porost vlivem sucha nezvešel. Zemědělec následně tento pozemek nově neosel, ponechal jej v tomto stavu a chce provést výsev jarní plodiny.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je velký, závažnost střední, porušení je trvalé.

2.1.2. Standard GAEC 2

Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy (LPIS) jako silně erozně ohrožená, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice. Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin.

Důvod: Ochrana půdy před vodní erozí a ochrana komunikací a dalších staveb před zaplavením nebo zanesením splavenou půdou.

Tento standard řeší problematiku protierozní ochrany půdy stanovením požadavků na způsob pěstování vybraných hlavních plodin na silně erozně ohrožených půdách. Pro vymezení kategorie silně erozně ohrožených půd je nově využito nejen kritérium sklonitosti svahu, ale také např. kritéria délky svahu po spádnici, erodovatelnosti půdy, faktoru přívalových dešťů atd.

Vrstva silně erozně ohrožených půd je od 1. ledna 2010 přístupná v LPIS prostřednictvím

Portálu farmáře či na Agenturách pro zemědělství a venkov. LPIS poskytuje jak vlastní vymezení ohrožených půd, tak doporučený management pro půdní blok.

Jako půdoochranné technologie jsou označovány technologie ochranného zpracování půdy, pro něž je charakteristické nejméně 30% pokrytí povrchu půdy posklizňovými rostlinnými zbytky do doby vzházení porostu a snížení intenzity zpracování půdy.

Standardu GAEC č. 2 vyhovují následující půdoochranné technologie:

- bezorebné setí (technologie přímého setí do nezpracované půdy)
- setí do mulče
- setí do mělké podmlátky (za předpokladu dodržení stanovené pokrývnosti povrchu půdy rostlinnými zbytky)
- setí do ochranné plodiny (např. do vymrzající meziplošiny – svazka vratičolistá, hořčice bílá)
- důlčkování

V technologiích ochranného zpracování půdy není používán radličný pluh, ornice tedy není při zpracování obrácena. Šetrného kypření, které přispívá k vytvoření a udržení stabilní struktury půdy, je dosahováno zejména **pasivními** kypřicími nástroji.

Doporučená zemědělská technika s pasivními kypřicími nástroji vyhovující tomuto standardu:

- radličkové kypřiče (např. se šipovými podřezávacími radličkami)
- dlátové kypřiče
- prutové kypřiče
- kombinované kypřiče (pouze s pasivním pracovním ústrojím)
- talířové kypřiče (za předpokladu omezeného zapravování rostlinných zbytků do půdy)

Kontrolní otázka: Byly na půdních blocích označených jako silně erozně ohrožené dodrženy předepsané zásady hospodaření?

Při kontrole na místě bude zjišťováno, zda na pozemcích nebyly pěstovány širokořádkové plodiny (kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice) a zda porosty obilnin a řepky olejné byly zakládány pouze s využitím doporučených půdoochranných technologií. Pokud budou na pozemku pěstovány obilniny bez použití půdoochranné technologie, bude kontrolováno, zda byl proveden podsev jetelovin. Hodnoceno bude ponechání dostatečného množství (pokryvnost povrchu půdy min. 30%) rostlinných zbytků na pozemku pomocí kontrolních snímků, tzv. etalonů, které na jednoduchých příkladech ukazují, jak vypadá pozemek po ponechání určitého množství posklizňových zbytků.

Založení porostu obilnin na silně erozně ohrožené půdě s využitím technologie setí do mulče je splněním podmínky GAEC 2

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec pěstuje na ploše 0,5 ha pozemku označeném v evidenci půdy jako silně erozně ohrožený kukuřicí s půdoochrannou technologií.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je malý, závažnost střední, porušení je trvalé.

2. příklad: Zemědělec pěstuje na ploše 1,2 ha pozemku označeném v evidenci půdy jako silně erozně ohrožený pšenici bez podsevu jetelovin. Tento porost nebyl založen půdoochrannou technologií.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je střední, závažnost malá, porušení je trvalé.

2.2. ORGANICKÉ SLOŽKY PŮDY

2.2.1. Standard GAEC 3

Žadatel na minimálně 20 % jím užívané výměry půdních bloků, popřípadě jejich dílů, s druhem zemědělské kultury orná půda, vztažené k celkové výměře tohoto druhu kultury užívané žadatelem k 31. květnu příslušného kalendářního roku v evidenci půdy, zajistí každoročně:

- a) aplikování tuhých statkových hnojiv nebo tuhých organických hnojiv v minimální dávce 25 tun na hektar, s výjimkou tuhých statkových hnojiv z chovu drůbeže, kde je minimální dávka stanovena na 4 tuny na hektar. Při plnění podmínky zapravením ponechaných produktů při pěstování rostlin (např. slámy) podle jiného právního předpisu není stanovena minimální dávka nebo
- b) pokrytí tohoto procenta výměry, popřípadě jeho odpovídající části, v termínu minimálně od 31. května do 31. července příslušného kalendářního roku porostem jedné z následujících plodin, popřípadě jejich směsí: jeteloviny, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá, hrách setý. Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, popřípadě jako směsi s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50 %.

Důvod: Organické složky půdy zlepšují strukturu půdy, zvyšují využitelnost průmyslových hnojiv a v neposlední řadě příznivě ovlivňují vodní režim půdy.

Cílem zavedení tohoto standardu je zvýšit používání hnojiv s vyšším obsahem organických složek, které zlepšují strukturu půdy a v dlouhodobém horizontu zvyšují její úrodnost. Na předepsané výměře lze kombinovat plnění

požadavku jak možnostmi uvedenými v odstavci a), tak v odstavci b). Lze tedy např. na 5 % rozlohy zaorat slámu, na 5 % použít kompost, na 5 % aplikovat hnůj a na 5 % pěstovat vyjmenované zlepšující plodiny.

Kontrolní otázka: Byla na předepsané výměře uplatněna nařízená opatření vedoucí k zachování úrovně organických složek půdy?

Při kontrole na místě bude zjišťován skutečný stav pozemků, tedy je-li jejich předepsaná část pokryta porostem uvedených plodin či vyhnojena v souladu se standardem. Aplikace hnojiv (včetně jejich množství) bude zjišťována dle evidence hnojiv.

Pokud bude zemědělec plnit podmínky standardu zapravením ponechaných produktů při pěstování rostlin (např. sláma, chrást), minimální dávka se na toto plnění nevztahuje. Použití produktů při pěstování rostlin však zemědělec **musí** v každém případě zanést do evidence hnojení, v opačném případě podmínky standardu nesplnil.

Poznámka: Splněním podmínek standardu je i aplikace digestátu z bioplynových stanic, pokud obsah sušiny digestátu (nebo jeho separátu) přesáhne 13 %.

Pokrytí předepsaného procenta výměry v určeném termínu porostem jetele inkarnátu je splněním podmínky GAEC 3

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec aplikoval tuhá statková hnojiva na výměře 20 ha, což činí 15 % celkové výměry užívané orné půdy, kterou má evidovanou k 31. 5. v LPIS, tato hnojiva byla aplikována v dávce 21 t/ha. Dále zaoral slámu na 4 ha, což činí 3 % celkové výměry užívané orné půdy.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je velký, závažnost velká, porušení je dočasné.

2. příklad: Zemědělec provozuje pouze rostlinnou výrobu a zachování úrovně organických složek půdy řeší zapravením posklizňových zbytků. Zaoral slámu na 30 ha, což činí 15 % celkové výměry užívané orné půdy, kterou má evidovanou k 31. 5. v LPIS a dále zaoral porost jetelotrávy na výměře 12 ha, což činí 6 % celkové výměry užívané orné půdy. Zastoupení trav v tomto porostu přesáhlo 50 %.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je střední, závažnost velká, porušení je dočasné.

2.2.2. Standard GAEC 4

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, pálit bylinné zbytky.

Důvod: Ochrana živočichů a půdních organismů a využití biomasy jiným způsobem než neproduktivním spálením. Vypalování porostu je také přímo zakázáno zákonem o požární ochraně, zákonem o odpadech a zákonem o ovzduší.

Kontrolní otázka: Nebyly na dotčených půdních blocích nebo jejich dílech páleny bylinné zbytky?

Při kontrole na místě bude hodnocena skutečně vypálená plocha, nikoli plocha celého půdního bloku nebo jeho dílu. Posuzuje se, zda vypalování bylo provedeno bodově (na shrabaných hromádách bylinných zbytků) nebo plošně. Nejzávažnější je plošné vypalování travních porostů, a to i v trvalých kulturách (sady, vinice). Pálení staré chmelové natě, větví a ostříhaných výhonů révy vinné není porušením GAEC.

Poznámka: Za porušení podmínek tohoto standardu není považováno ani pálení bramborové natě z nařízení Státní rostlinolékařské správy (SRS) v rámci mimořádných rostlinolékařských opatření podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění. Tato mimořádná opatření může SRS nařídít z důvodu ochrany proti zavlékání a šíření „karanténních škodlivých organismů“ (původce bakteriální kroužkovitosti bramboru, původce bakteriální hnědé hniloby, původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého).

Pálení bylinných zbytků na půdním bloku je nesplněním podmínky GAEC 4

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Na půdním bloku s kulturou sad o výměře 0,5 ha zemědělec plošně vypálil trávu.

Hodnocení: Rozsah porušení je malý, závažnost je velká, porušení je trvalé.

2. příklad: Na půdním bloku s kulturou travní porost zemědělec posekal starou trávu, pro kterou neměl využití v rámci podniku. Proto ji zapálil na hromadě o velikosti 10 m². Kvůli silnému větru došlo k rozšíření plamenů na sousední půdní blok o výměře 7 ha s kulturou travní porost. Došlo tak k požáru louky a celoplošnému vypálení travního porostu.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je velká, porušení je trvalé.

2.3. OCHRANA STRUKTURY PŮDY

2.3.1. Standard GAEC 5

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, provádět agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky bodu 7.

Důvod: Ochrana půdy před utužením, které vede k zásadnímu zhoršení fyzikálních vlastností půdy (především struktury, pórovitosti a propustnosti) a narušení biologické aktivity v půdě. Standard definuje podmínky, za kterých by na půdě nemělo docházet k pojezdům zemědělské mechanizace a dále stanovuje výjimky z těchto podmínek. Jednou z těchto výjimek je vlastní sklizeň plodiny, druhou regulace vybraných invazních rostlin dle GAEC 7.

Kontrolní otázka: Byl dodržen zákaz provádění agrotechnických zásahů v době, kdy je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky bodu 7?

Při kontrole bude hodnoceno poježdění mechanizací po půdě zaplavené nebo přesycené vodou se zohledněním výše uvedených výjimek.

Neprovádění agrotechnických zásahů na zaplavené půdě je splněním podmínky GAEC 5

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec rozmetal hnůj na pozemku v době, kdy byla půda přesycená vodou. Popoježděním mechanizace zůstaly na pozemku vyjeté hluboké koleje. Tento pozemek obsahuje HPJ č. 17, 31 a 53.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je střední, porušení je trvalé.

2. příklad: Zemědělec provedl po období trvalých deštů aplikaci fungicidů v porostu obilnin. Popoježděním postřikovače zůstaly v kolejových meziřádcích vyjeté hluboké koleje. Tento pozemek obsahuje HPJ č. 29, 33, 65 a 70.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je vysoká, porušení je trvalé.

2.4. MINIMÁLNÍ ÚROVEŇ PÉČE

2.4.1. Standard GAEC 6

Žadatel nezruší, případně nepoškodí krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník. Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje, dojde-li k zásahu vůči němu se souhlasem příslušného orgánu.

Důvod: Ochrana krajinných prvků a druhu zemědělské kultury rybník.

Krajinné prvky se podílí na zachování agrobiodiverzity, mají významnou protierozní funkci, jsou nedílnou součástí zemědělské krajiny, člení ji a spoluvytváří její ráz. Společně s rybníky mají též příznivý vliv na vodní režim krajiny.

Jako krajinný prvek bude v LPIS evidován útvar, který odpovídá definici některého z druhů krajinných prvků stanovených nařízením vlády č. 335/2009 Sb., o stanovení

druhů krajinných prvků, v platném znění. Jedná se o **meze, terasy, travnaté údolnice, skupiny dřevin, stromořadí a solitérní dřeviny**.

Každému krajinnému prvku budou přiřazeny základní údaje: identifikační číslo, druh, příslušnost k půdnímu bloku, výměra, vlastník, uživatel a zařazení do katastrálního území. Vrstva takto evidovaných krajinných prvků bude k dispozici v LPIS.

Kontrolní otázka: Nebyly rušeny, popřípadě poškozovány definované krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník?

Při kontrole na místě bude posuzováno zejména to, zda v souvislosti se zemědělským hospodařením nedošlo k rušení, popřípadě poškození některého krajinného prvku. Součástí většiny kontrolovaných krajinných prvků může být dřevinná vegetace. Nepovolené vykácení této dřevinné vegetace je posuzováno jako poškození příslušného krajinného prvku. Za poškození druhu zemědělské kultury rybník bude primárně považováno zavážení zeminou, odpady apod.

Poznámka: Druh zemědělské kultury (rybník) je nově zavedenou kulturou evidovanou v LPIS.

Dodržování podmínek tohoto standardu se bez výjimek vztahuje i na žadatele, který se prostřednictvím evidence nepřihlásil ke krajinnému prvku na jím užívaném PB.

Nezrušení, případně nepoškození krajinného prvku mez je splněním podmínky GAEC 6

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec na pozemku s kulturou orná půda vykácel část dřevinné vegetace na krajinném prvku mez, krajinný prvek však zůstal zachován (nedošlo k poškození travnaté plochy vymezující mez).

Hodnocení: Rozsah porušení je malý, závažnost je střední, porušení je trvalé.

2. příklad: Zemědělec na pozemku s kulturou travní porost vykácel dřevinnou vegetaci dvou krajinných prvků skupina dřevin, čímž úplně zrušil tyto krajinné prvky.

Hodnocení: Rozsah porušení je střední, závažnost je vysoká, porušení je trvalé.

2.4.2. Standard GAEC 7

Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, regulaci rostlin netýkavky žláznaté tak, aby se na něm v průběhu příslušného kalendářního roku nevyskytovaly kvetoucí nebo odkvetlé rostliny tohoto druhu. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.

Důvod: Zabránění šíření nežádoucích invazních rostlin na zemědělskou půdu a snížení zásoby jejich semen v půdním fondu.

Geograficky nepůvodní rostliny se snadno rozmnožují, velmi rychle se šíří a osidlují všechna příhodná stanoviště, což vede k degradaci přirozených společenstev či obsazení zemědělské půdy.

Kontrolní otázka: Nevyskytují se na dotčených půdních blocích neregulované invazní rostliny netýkavka žláznatá a bolševník velkolepý?

Při kontrole na místě bude zjišťován výskyt rostlin druhů netýkavka žláznatá a bolševník velkolepý. Hodnoceno bude množství kvetoucích či odkvetlých rostlin netýkavky žláznaté a množství rostlin bolševníku velkolepého vyšších než 70 cm.

Doporučené postupy regulace:

Netýkavku žláznatou lze regulovat v zásadě dvěma metodami: chemicky nebo mechanicky. Chemická metoda regulace spočívá v postřiku lodyh. Nejvhodnější je použít postřik před kvetením, aby se tak zabránilo tvorbě semen. Mechanické metody regulace jsou vhodné v porostech, kde se netýkavka vyskytuje v menším zápoji a pro zemědělce zařazené do systému ekologického zemědělství. Nejúčinnějším mechanickým způsobem regulace je vytrhávání. Alternativním způsobem je kosení a následná likvidace biomasy. Účinným způsobem potlačování netýkavky tam, kde je to vhodné, může být též pastva a pošlapávání skotem a ovci. Klíčení semen pomůže zabránit též udržování a podporování hustého travního drnu.

Bolševník velkolepý lze regulovat podobným způsobem jako netýkavku, avšak s určitými

omezeními vycházejícími z jeho specifických vlastností. Bolševník je velmi nebezpečný, šťáva z lodyh a listů obsahuje fototoxické látky – po kontaktu s rostlinou a následném oslunění se na kůži vytváří velmi bolestivé a obtížně hojitelné puchýře; nebezpečné je i nadýchání ve vzduchu rozprášených šťáv. Bolševník velkolepý lze regulovat chemickými postřiky, přičemž nejúčinnější aplikace postřiku je brzy na jaře. Jen minimální nebo žádný účinek má v době kvetení rostliny. Mezi mechanické metody patří přesekávání kořenů, kosení, případně pastva. Kořeny je ideální přesekat brzy na jaře a zásah v případě potřeby opakovat uprostřed léta. Další vhodnou metodou regulace bolševníku je pravidelné kosení. Jako účinná metoda kontroly mladých rostlin bolševníku se ukazuje i pastva. Zvířata však potřebují určitou dobu, aby si na chuť bolševníku zvykla.

Poznámka: Pokud má žadatel na svém PB/DPB evidovaný vnitřní krajinný prvek, zajistí regulaci invazních rostlin i na ploše tohoto KP.

Výskyt rostliny bolševníku velkolepého vyšší než 70 cm na půdním bloku je nesplněním podmínky GAEC 7

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec hospodaří na celkové výměře 150 ha, která je tvořena 20 PB. Na jednom PB s kulturou travní porost nezabránil vykvetení rostlin netýkavky žláznaté. Tento PB tvoří 5 % počtu všech PB užívaných žadatelem. Na PB byl nalezen porost kvetoucích rostlin v počtu 20 ks.

Hodnocení: Rozsah porušení je střední, závažnost je malá, porušení je dočasné.

2. příklad: Zemědělec na 4 PB s kulturou travní porost neprovedl regulaci rostlin bolševníku velkolepého. Tyto PB tvoří celkem 33 % počtu všech PB užívaných žadatelem. Počet neregulovaných rostlin, tj. vyšších než 70 cm, byl na těchto PB celkem 35 ks.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je velká, porušení je dočasné.

2.4.3. Standard GAEC 8

Žadatel nezmění na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, druh zemědělské kultury travní porost na druh zemědělské kultury orná půda.

Důvod: Ochrana travních porostů, která mimo jiné vychází z článku 6 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 v souvislosti se zachováním poměru stálých pastvin vůči zemědělské půdě ve srovnání s referenčním rokem stanoveným tímto předpisem.

Travní porosty chrání půdu proti vodní a větrné erozi, příznivě ovlivňují množství a kvalitu povrchové i podzemní vody, napomáhají

zadržování srážek a zpomalení jejich odtoku, akumulují půdní organickou hmotu a mají velký význam v ochraně biodiverzity.

Kontrolní otázka: Nedošlo ke změně kultury z travního porostu na ornou půdu?

Obnova travního porostu je možná maximálně jednou za 5 let; v tomto případě není chápána jako porušení standardu. Rozhodujícím pro posouzení, zda je travní porost obnovován či nikoliv, je stav k 31. 8. příslušného roku, ve kterém došlo k rozorání za účelem obnovy. Po tomto termínu musí být na pozemku souvislý travní porost, v případě obnovy s použitím krycí plodiny musí být krycí plodina již sklizena.

Travní porost je evidován v LPIS buď jako travní porost – stálá pastvina nebo jako ostatní travní porost. Rozorání je považováno za závažnější, pokud je rozorána stálá pastvina, dále pokud k němu dojde na pozemcích se sklonitostí nad 7°, nebo pozemek obsahuje hlavní půdní jednotky (HP) vyjádřené druhou a třetí číslicí kódu BPEJ) s vysokou vsakovací schopností.

Poznámka: Stálá pastvina je plocha s porostem travin, jejíž porost mohl vzniknout přirozeně nebo osemem a déle než 5 let nebyla zahrnuta v osevním postupu do střídání plodin. Není rozhodující, zda je porost na této ploše určený k pastvě hospodářských zvířat.

Vybrané hlavní půdní jednotky (HPJ) s vysokou vsakovací schopností jsou: č. 04, 05, 13, 16, 17, 21, 22, 27, 29–32, 34, 36–38, 40, 42 a 55. Tyto údaje jsou vedeny v podrobných údajích v LPIS u každého půdního bloku.

Změna kultury travní porost na kulturu orná půda je nesplněním podmínky GAEC 8

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec rozorал travní porost na ploše 0,8 ha, s průměrnou sklonitostí 5° za účelem obnovy. Kontrolou dne 10. 9. byl na tomto pozemku zjištěn porost brambor. Tento pozemek neobsahuje vybranou HPJ.

Hodnocení: Rozsah porušení je malý, závažnost je malá, porušení je trvalé.

2. příklad: Zemědělec rozorал 2 pozemky s kulturou travní porost – stálá pastvina. Na jednom pozemku byla velikost rozorané části 0,7 ha, pěstována plodina brambory, průměrná sklonitost rozorané části je 6° a díl obsahuje HPJ 29, která patří mezi vybrané. Na druhém pozemku byla velikost rozorané části 0,5 ha, pěstovaná plodina oves, průměrná sklonitost rozorané části 10°, HPJ 35, která nepatří mezi vybrané.

Hodnocení: Rozsah porušení je střední, závažnost je velká, porušení je trvalé.

2.4.4. Standard GAEC 9

Žadatel zajistí, aby se po 31. říjnu kalendářního roku na půdním bloku, popřípadě jeho dílu, s kulturou travní porost nenacházel porost vyšší než 30 cm, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

Důvod: Zajištění minimální úroveň péče o travní porosty.

Travní porosty jsou nedílnou součástí kulturní krajiny a řádnou údržbou jsou podporovány všechny jejich mimoprodukční funkce (protierozní, ekologické, estetické).

Kontrolní otázka: Nenachází se na dotčeném půdním bloku po 31. říjnu travní porost vyšší než 30 cm?

Při kontrole na místě bude posuzována výše travního porostu.

Poznámka: Jiným právním předpisem se rozumí především zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, v platném znění.

Nalezení travního porostu vyššího než 30 cm v datu po 31. říjnu je nesplněním podmínky GAEC 9

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec na 2 PB s kulturou travní porost o celkové výměře 10 ha provedl 1. seč dne 25. 6. s následným odklizem biomasy. Následné seče již nebyly provedeny a dne 1. 11. se na těchto PB nacházel souvislý travní porost vyšší než 30 cm. Tyto PB tvoří celkem 15 % počtu všech PB s kulturou travní porost užívaných žadatelem.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je střední, porušení je dočasné.

2. příklad: Zemědělec užívá PB o výměře 15 ha s kulturou travní porost k pastvě hospodářských zvířat. Tento PB tvoří celkem 5 % počtu všech PB s kulturou travní porost užívaných žadatelem. Po ukončení pastvy neprovedl posečení nedopasků a na části PB o výměře 1 ha se dne 1. 11. nacházel jejich souvislý porost vyšší než 30 cm.

Hodnocení: Rozsah porušení je malý, závažnost je malá, porušení je dočasné.

2. 5. OCHRANA VODY A HOSPODAŘENÍ S NÍ

2.5.1. Standard GAEC 10

Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s jiným právním předpisem.

Důvod: Ochrana vody a hospodaření s ní v souladu s platným právním předpisem (zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, v platném znění).

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je jedním ze základních institutů vodního práva. Na základě povolení vznikne danému subjektu právo nakládat s povrchovou nebo podzemní vodou, resp. právo ji odebírat nebo používat pro účely v povolení uvedené. K udělení povolení k nakládání s vodami je kompetentní příslušný vodoprávní úřad, a to po provedeném vodoprávním řízení zahájeném na žádost fyzické

nebo právnické osoby. Příslušným vodoprávním úřadem je většinou obecní úřad obce s rozšířenou působností, v některých případech krajský úřad, pověřený obecní úřad nebo újezdní úřad. Vzor žádosti žadatele se specifikací potřebných dokladů je uveden ve vyhlášce č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, v platném znění.

Kontrolní otázka: Bylo předloženo platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami?

Poznámka: Povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu, při kontrole na místě bude požadováno předložení platného povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.

Předložení platného povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je splněním podmínky GAEC 10

PŘÍKLADY Z PRAXE:

Příklad: Zemědělec vlastníci zavlažovací soustavu používá k zavlažování pozemků, na kterých pěstuje zeleninu, vodu z podzemních zdrojů. Při kontrole nepředložil platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.

Hodnocení: Rozsah porušení je velký, závažnost je velká, porušení je trvalé.

GAEC 1: BYLY NA PŮDNÍCH BLOCÍCH (PB) S PRŮMĚRNOU SKLONITOSTÍ NAD 7° DODRŽENY PŘEDEPSANÉ ZÁSADY OCHRANY PŮDY PROTI EROZI?

	Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body	
	Malý	Sřřední	Velký	Malá	Sřřední	Velká	Ne		Ano
1	Součet ploch, kde došlo k porušení, nepřesáhl 1 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je 1–2 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je nad 2 ha	Překročení průměrné sklonitosti 7° na každém PB, kde došlo k porušení, nepřesáhl 0,5°	Překročení průměrné sklonitosti 7° je alespoň na jednom PB, kde došlo k porušení 0,5°–1°	Překročení průměrné sklonitosti 7° je alespoň na jednom PB, kde došlo k porušení více než 1°	0	5	21

GAEC 2: BYLY NA PLOCHÁCH PŮDNÍCH BLOKŮ (PB), OZNAČENÝCH JAKO SILNĚ EROZNĚ OHROŽENÉ, DODRŽENY PŘEDEPSANÉ ZÁSADY HOSPODAŘENÍ?

	Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body	
	Malý	Sřřední	Velký	Malá	Sřřední	Velká	Ne		Ano
2	Součet ploch, kde došlo k porušení, nepřesáhl 1 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je 1–2 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je nad 2 ha	Na silně erozně ohrožené ploše byla pěstována řepka olejná nebo obilniny bez použití půdoochranné technologie, případně obilniny bez podsevu jetelovin	Na silně erozně ohrožené ploše byly pěstovány širokořádkové plodiny půdoochrannou technologií	Na silně erozně ohrožené ploše byly pěstovány širokořádkové plodiny bez použití půdoochranné technologie	0	5	21

GAEC 3: BYLA NA PŘEDEPSANÉ VÝMĚŘE PŮDNÍCH BLOKŮ (PB) POUŽITA NAŘÍZENÁ OPATŘENÍ VEDOUcí K ZACHOVÁNÍ ÚROVNĚ ORGANICKÝCH SLOŽEK PŮDY?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
3	Opatření byla použita na více než 15 % ploch avšak méně než 20 %	Opatření byla použita na méně než 10 % ploch	x	x	Zjištěno porušení			
1	3	5	0	0	5	1	0	11

GAEC 4: NEBYLY NA DOTČENÝCH PŮDNÍCH BLOCÍCH (PB) NEBO JEJICH DÍLECH PÁLENY BYLINNÉ ZBYTKY?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
4	Součet ploch, kde došlo k pálení (spáleníšť), je 1–2 ha nepřesáhl 1 ha	Součet ploch, kde došlo k pálení (spáleníšť), je nad 2 ha	Pálení bylo prováděno pouze na orné půdě	Pálení bylo prováděno alespoň na jednom pozemku s kulturou travní porost, sad či vinice, a nebylo prováděno plošně	Pálení bylo prováděno alespoň na jednom pozemku s kulturou travní porost, sad či vinice, a to plošně			
1	3	5	1	3	5	0	5	15

GAEC 5: BYL DODRŽEN ZÁKAZ PROVÁDĚNÍ AGROTECHNICKÝCH ZÁSAHŮ V DOBĚ, KDY JE PŮDA ZAPLAVENÁ NEBO PŘESYČENÁ VODOU, S VÝJIMKOU VLASTNÍ SKLIZNĚ PLODINY A PLNĚNÍ PODMÍNKY BODU 7?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
x	x	Zjištěno porušení	Půdní bloky, na kterých došlo k porušení, obsahují vybrané hlavní půdní jednotky (HP) ¹	Porušení lokalizované na plochách s vybranými hlavními půdními jednotkami (HP) ²	Porušení lokalizované na plochách s vybranými hlavními půdními jednotkami (HP) ³		
0	0	5	1	3	5	0	5 15

HP¹: 01, 08, 17, 18, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 55, 56, 58, 60, 62, 64, 65, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78.

HP²: 02, 03, 04, 05, 06, 07, 11, 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 30, 33, 41, 42, 43, 45, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 57, 59, 61, 63, 67.

HP³: 09, 10, 12, 14, 44, 46, 47, 48, 66, 68, 69, 70, 71.

GAEC 6: NEBYLY RUŠENY, POPŘÍPADĚ POŠKOZOVÁNY DEFINOVANÉ KRAJINNÉ PRVKY A DRUH ZEMĚĎĚLSKÉ KULTURY RYBNÍK?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Došlo k poškození nebo zrušení 1 krajinného prvku	Došlo k poškození nebo zrušení 2 krajinných prvků	Došlo k poškození nebo zrušení 3 a více krajinných prvků	x	Došlo k poškození nebo zrušení výhradně dřevinné vegetace na krajinných prvcích mez, terasa a/nebo travnatá údolnice	Došlo k poškození nebo zrušení krajinných prvků solitér, skupina dřevin, stromořadí a/nebo kultury rybník, popřípadě došlo k poškození nebo zrušení krajinných prvků mez, terasa a/nebo travnatá údolnice a nejedná se o případ střední závažnosti			
1	3	5	0	4	5	0	5 15	

GAEC 7: NEVYSKYTUJÍ SE NA DOTČENÝCH PŮDNÍCH BLOCÍCH NEREGULOVANÉ INVAZNÍ ROSTLINY NETÝKAVKA ŽLÁZNATÁ A BOLŠEVNIK VELKOLEPÝ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Počet všech neregulovaných rostlin nepřesáhá 15 jedinců	Počet všech neregulovaných rostlin dosáhá 15–30 jedinců	Počet všech neregulovaných rostlin přesáhá 30 jedinců	Neregulované rostliny se vyskytovaly na méně než 10 % počtu všech půdních bloků užívaných žadatelem v době kontroly	Neregulované rostliny se vyskytovaly na 10–30 % počtu všech půdních bloků užívaných žadatelem v době kontroly	Neregulované rostliny se vyskytovaly na více než 30 % počtu všech půdních bloků užívaných žadatelem v době kontroly			
1	3	5	1	3	5	1	0	11

GAEC 8: NEDOŠLO KE ZMĚNĚ KULTURY Z TRAVNÍHO POROSTU NA ORNOU PŮDU?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Součet ploch, kde došlo ke změně nepřesáhá 1 ha	Součet ploch, kde došlo ke změně kultury, je 1–5 ha	Součet ploch, kde došlo ke změně kultury, je nad 5 ha	Průměrná sklonitost každého rozoraného pozemku je do 7°, rozorané pozemky neobsahují vybrané hlavní půdní jednotky (HPI) a nebyla rozorána stálá pastvina	Průměrná sklonitost jednoho rozoraného pozemku je 7°–9°, rozorané pozemky neobsahují vybrané hlavní půdní jednotky (HPI) spadající do kategorie malé závažnosti, kdy byla rozorána stálá pastvina a porušení nespadá do kategorie velké závažnosti	Průměrná sklonitost alespoň jednoho pozemku je nad 9°, rozorané pozemky obsahují vybrané hlavní půdní jednotky (HPI) nebo byla rozorána stálá pastvina			
1	3	5	1	3	5	0	5	15

GAEC 9: NENACHÁZÍ SE NA DOTČENÉM PŮDNÍM BLOKU PO 31. ŘÍJNU TRAVNÍ POROST VYŠŠÍ NEŽ 30 CM?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne Ano
Součet ploch, kde došlo k porušení, nepřesáh 1 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je 1–2 ha	Součet ploch, kde došlo k porušení, je nad 2 ha	Porušení se vyskytovalo na méně než 10 % počtu všech půdních bloků s kulturou travní porost užívaných žadatelem v době kontroly	Porušení se vyskytovalo na 10–30 % počtu všech půdních bloků s kulturou travní porost užívaných žadatelem v době kontroly	Porušení se vyskytovalo na více než 30 % počtu všech půdních bloků s kulturou travní porost užívaných žadatelem v době kontroly	
1	3	5	1	3	5	1 0 11

9

GAEC 10: BYLO PŘEDLOŽENO PLATNÉ POVOLENÍ K NAKLÁDÁNÍ S POVRCHOVÝMI NEBO PODZEMNÍMI VODAMI?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne Ano
x	x	Nepředloženo	x	x	Nepředloženo	
0	0	5	0	0	5	0 5 15

10

3. POVINNÉ POŽADAVKY NA HOSPODAŘENÍ ■ SMR

Povinné požadavky na hospodaření zemědělského podniku (Statutory Management Requirements – SMR) jsou stanoveny vybranými články nařízení a směrnice Evropského společenství a jsou zpracovány do platných národních právních předpisů. Kontrola jejich dodržování je běžně prováděna státními kontrolními orgány. Od roku 2009 je dodržování vybraných povinných požadavků provázáno s vyplácením přímých plateb, některých podpor z osy II Programu rozvoje venkova (PRV) a některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem. Směrnice a nařízení (ES) stanovují pouze výsledky, kterého má být jejich plněním dosaženo.

Každá země si formu a metody, jak tohoto výsledku dosáhnout, stanovuje sama, a to tak, aby mohla zohledňovat svá národní specifika. V rámci Kontroly podmíněnosti jsou definovány tři oblasti SMR (Životní prostředí; Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin; Dobré životní podmínky zvířat) s 18 směrnici a nařízeními. Kompletně budou v ČR kontrolovány až od roku 2013. V této příručce jsou zpracovány jen směrnice a nařízení, které jsou předmětem Kontroly podmíněnosti v roce 2010. Počet vybraných kontrolovaných požadavků SMR platných v ČR pro rok 2010 je 30.

Oblast ochrany životního prostředí	Cílem je chránit životní prostředí a jeho složky, zejména volně žijící ptáky, ostatní volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a přírodní stanoviště, půdu a vodu.
Oblast veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin	V současné době jsou uplatňovány požadavky na označování a evidenci hospodářských zvířat, aby bylo možno vysledovat původce případné nákazy a přijímat účinná preventivní i nápravná opatření.
Oblast dobrých životních podmínek zvířat	V současné době ještě povinné požadavky v této oblasti nejsou uplatňovány.

Etapy zavádění SMR v ČR:

od 1. 1. 2009: 8 směrnic a nařízení z oblasti ochrany životního prostředí, veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin – celkem se jedná o 30 kontrolovaných požadavků;
od 1. 1. 2011: 7 směrnic a nařízení z oblasti veřejného zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin;
od 1. 1. 2013: 3 směrnice z oblasti dobrých životních podmínek zvířat³.

Důležitou změnou proti roku 2009 je změna kontrolujícího dozorového orgánu u povinného požadavku na hospodaření SMR 2 – Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami, jehož dodržování na základě novely zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění a novely zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, v platném znění přechází z České inspekce životního prostředí (ČIŽP) na Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ).

ÚKZÚZ se tak stal oprávněným kontrolním orgánem k provádění kontrol SMR 2 v rámci Kontroly podmíněnosti. ČIŽP však bude i nadále vykonávat kontrolu těchto požadavků v rámci národních kontrol. Další důležitou změnou je převod příslušnosti minimálních požadavků v rámci agroenvironmentálních opatření (AEO) do oblasti řízení Životní prostředí (používání hnojiv) a Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin (přípravky na ochranu rostlin). Tato změna výrazně zjednoduší způsob vyhodnocování.

³ Přehled všech směrnic a nařízení (SMR) naleznete v příloze č. 5.1.

3.1. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

3.1.1. SMR I: ochrana volně žijících ptáků

Hlavním cílem je ochrana populací vybraných druhů ptáků, které jsou ohroženy vyhubením nebo poškozením jejich stanoviště, jsou vzácné a vyžadují zvláštní pozornost. Pro ochranu těchto ptačích druhů jsou vymezeny na území České republiky nejvhodnější lokality jako tzv. ptačí oblasti⁴. Na celém území České republiky platí zákaz úmyslného zabíjení, odchytu, zraňování a rušení volně žijících ptáků, úmyslného poškozování, ničení nebo odstraňování jejich

hnízd a vajec a dalších činností přímo poškozujících ptačí jedince nebo jejich stanoviště. Pro zajištění ochrany ptáků a v návaznosti i dalších živočichů je nutno udržovat dobrý stav jejich stanoviště (biotopu), zejména zachovat vhodné podmínky pro rozmnožování, hnízdění, odpočinek a obstarávání potravy. Mezi nejvýznamnější biotopy patří zejména přírodě blízké travní porosty a mokřady, křoviny a jiná rozptýlená zeleň v krajině.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem.

Kontroluje: ■ Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Kontrolovaný požadavek SMR I/1:

Nedošlo k poškození nebo zničení významného krajinného prvku⁵ vodní tok a niva?

Důvod: Mnoho ptačích druhů je svou existencí vázáno na okolí vodních toků a údolní nivy. Břehy a břehové porosty dřevin či mokřadní vegetace představují pro řadu druhů vhodné místo pro hnízdění, zdroj potravy, úkryt i odpočinek. Prostřednictvím ochrany významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva je chráněno také ptactvo.

Cajka chocholatá (autor Dušan Boucný)

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole u žadatele bude posuzováno zejména to, zda v souvislosti se zemědělským hospodařením na půdních blocích/dílech nedochází k zásahům do významných krajinných prvků – vodních toků a údolních niv – bez příslušného stanoviska orgánu ochrany přírody.

Poznámka:

Za zásahy poškozující významné krajinné prvky vodní tok nebo údolní niva bude z hlediska kontroly podmíněnosti považováno zasypávání a úprava koryt vodních toků, významné poškozování koryt pastvou (zejména skotu), změna stávajícího vodního režimu vysušováním nebo odvodňováním a změna trvalých travních porostů údolních niv na ornou půdu. Při zamýšleném zásahu do významných krajinných prvků je nutno opatřit si závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

zování koryt pastvou (zejména skotu), změna stávajícího vodního režimu vysušováním nebo odvodňováním a změna trvalých travních porostů údolních niv na ornou půdu. Při zamýšleném zásahu do významných krajinných prvků je nutno opatřit si závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.

⁴ Součástí soustavy chráněných území Natura 2000 vytvářených na území států EU v souladu se směrnicí Rady č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků, dále jen „směrnice o ptácích“

⁵ Významné krajinné prvky jsou definovány v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Kde můžete získat informace:

- V případě, že hospodaříte na území národního parku nebo chráněné krajinné oblasti, informace vám podá Správa příslušného národního parku nebo chráněné krajinné oblasti. V ostatních případech podá informace obec s rozšířenou působností.

Kontrolovaný požadavek SMR 1/2:

Nedošlo k zásahu do krajinných prvků (remízky, meze, křovinné pásy a jiná rozptýlená zeleň) v rozporu se zákonem?

Důvod: Rozptýlená zeleň tvoří nedílnou součást venkovské krajiny, člení ji a utváří její ráz. Poskytuje útočiště mnoha druhům živočichů i rostlin, které by jinde v zemědělské krajině už nenašly životní prostor. Nabízí úkryt a potravní zdroje zejména pro ptáky a drobné savce a tím podporuje biologickou ochranu pěstovaných rostlin před škůdci.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole podmínenosti budou pracovníky ČIŽP zaznamenávány případy kácení a likvidace dřevin rostoucích mimo les bez přísluš-

ných povolení orgánu ochrany přírody. Bude také kontrolováno, zda jsou úpravy dřevin prováděny mimo období od 1. 3. do 15. 8. (tj. mimo dobu hnízdění).

Poznámka:

Doporučuje se kácet zeleň jen v nezbytně nutných případech. Zasažovat do krajinných prvků je možné pouze tak, aby nedocházelo k likvidaci stanovišť, a k zbytečným úhynům volně žijících ptáků, tzn. pouze v souladu se zákonnými pravidly⁶ a mimo vegetační dobu, kdy není ohroženo hnízdění.

Kde můžete získat informace:

- Při zamýšleném zásahu do dřevin a krajinných prvků se obraťte na příslušný orgán ochrany přírody – obecní úřad, úřad obce s rozšířenou působností, Správu národního parku či Správu chráněné krajinné oblasti.

Kontrolovaný požadavek SMR 1/3:

Nedošlo k úmyslnému usmrcení ptáků jakýmkoli způsobem, k úmyslnému poškozování hnízd a vajec vedoucím k jejich zničení nebo odstraňování, k úmyslnému vyrušování vybraných druhů ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat?

Důvod: Při zemědělských činnostech je důležité minimalizovat ztráty na ptačích populacích, které může způsobit zemědělská mechanizace (při orbě, seči a dalších pojezdech).

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole budou zaznamenávány případy usmrcení ptáků, poškozování nebo ničení jejich hnízd, jejich vyrušování či další škodlivé zásahy namířené cíleně proti jejich přiroze-

nému vývoji. U vybraných druhů ptáků (viz níže) mohou orgány ochrany přírody vymezit v terénu hnízda, jejichž vyznačená plocha pak musí být po dobu hnízdění vynechána z obhospodařování.

⁶ Zejména § 8 a § 5a, odst. 1 zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

Vymezení hnízda/hnízdiště – V případě, že orgán ochrany přírody vymezí hnízdo/hnízdiště, bude o tom dotčeného zemědělce písemně informovat. Současně informuje také regionální pracoviště České inspekce životního prostředí. Součástí tohoto oznámení bude:

- Vymezení hnízda/hnízdiště v mapovém podkladu – letecký snímek (maximální možná vymezená plocha činí 400 m²)

- Popis orientace k významným bodům v krajině (zeleň, tok, morfologie apod.)

- Uvedení termínu, kdy lze předpokládat ukončení doby hnízdění, a je tedy možné zahájit zemědělské práce na ploše vynechané z hospodaření.

V případě, že je obtížné identifikovat místo v terénu, může být hnízdo/hnízdiště vytyčeno na žádost dotčeného zemědělce.

Druhy ptáků, u kterých může být vymežováno hnízdiště a termíny, dokdy bude zemědělec o jejich vymezení informován:

- **moták lužní** – oznámení o vymezení hnízd/a do 31. 7. v zemědělských plodinách;
- **čejka chocholatá** – oznámení o vymezení hnízd/a do 30. 4. na orné půdě;
- **kulík říční** – oznámení o vymezení hnízd/a do 30. 4. na orné půdě;
- **břehouš černoocasý, vodouš rudonohý, koliha velká, bekasina otavní a chřástal polní** – oznámení o vymezení hnízd do 30. 6. na travních porostech.

Kde můžete získat informace:

- Instituce, které mohou vymežit v terénu hnízda vybraných druhů ptáků zemědělské krajiny – Správy národních parků, Správy CHKO, střediska AOPK ČR⁷. Informace o vymezení může zemědělci rovněž poskytnout Česká společnost ornitologická.

Kulík říční (autor Tomáš Bělka)

⁷ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, www.ochranaprirody.cz

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body		
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Poškození nebo negativní zásah na max. 30 % rozlohy příslušné části lokality nebo úseku toku*.	Poškození nebo negativní zásah na více než 30 % rozlohy příslušné části lokality nebo úseku toku*.	Zničení příslušné části lokality nebo úseku toku, případně úplná eliminace ekotabi- lizační funkce*.	Možný návrat do původního stavu samovolným vývojem.	Možný návrat do původního stavu prostřednictvím vhodných opatření.	Bez možnosti návratu do původního stavu.			
3	6	9	5	7	10	0	5	24

SMR I/2: NEDOŠLO K ZÁSAHU DO KRAJINNÝCH PRVKŮ (REMÍZKY, MEZE, KŘOVINNÉ PÁSY A JINÁ ROZPTÝLENÁ ZELENĚ)?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body		
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Kácení max. 2 ks stromů z velké skupiny nebo likvidace max. 10 % ostatní zeleně z většího celku.	Kácení 3–10 ks stromů nebo max. 1/3 jejich počtu z velké skupiny nebo kácení max. 5 ks soliterních stromů nebo likvidace max. 50 % plochy ostatní zeleně.	Kácení více než 10 ks stromů nebo více než 1/3 jejich počtu z velké skupiny nebo více než 5 ks soliterních stromů nebo likvidace více než 50 % plochy ostatní zeleně.	Kácení nebo likvidace mimo vegetační období dřevin.	Kácení nebo likvidace ve vegetačním období dřevin.	Kácení nebo likvidace ve vegetačním období dřevin a v době hnízdní ptactva.			
3	6	9	3	6	9	0	4	22

* Postiženou plochu obecně vztahovat k rozloze chráněného prvku v rámci půdních bloků, které jsou kontrolovaným subjektem obhospodařovány (tj. např. více než 50 % z rozlohy, která je součástí těchto půdních bloků). V případech, kdy je součástí obhospodařovaných půdních bloků chráněný prvek pouze okrajově (např. vymezená plocha tvoří méně než 1/10 plochy kontrolovaných půdních bloků, nebo je součástí těchto půdních bloků méně než 1/10 celkové rozlohy vymezené plochy), posuzovat poškození mírněji. V případech, kdy naopak chráněný prvek tvoří větší plochy kontrolovaných půdních bloků, nebo je v těchto blocích obsazen celý či jeho převážná část, posuzovat poškození přísněji.

Ochrana volně žijících ptáků

SMR I/3: NEDOŠLO K ÚMYSLNĚMU USMRČENÍ PTÁKŮ JAKÝMKOLI ZPŮSOBEM, K ÚMYSLNĚMU POŠKOZENÍ HníZD A VAJEC VEDOUcí K JEJICH ZNIČENÍ NEBO ODSTRANŮVÁNÍ, K ÚMYSLNĚMU VYRUŠOVÁNÍ VYBRANÝCH DRUHŮ PTÁKŮ, ZEJMÉNA BĚHEM ROZMNOŽOVÁNÍ A ODCHOVU MLÁDAT.***

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Zničení jednotlivého užívaného hníZda** nebo usmrčení jedince nebo škodlivý zásah na území do 30 % rozlohy příslušné části hníZdiště cílového druhu.	Zničení většího počtu užívaných hníZdiš** nebo usmrčení většího počtu jedinců nebo škodlivý zásah na území nad 30 % rozlohy příslušné části hníZdiště cílového druhu.	Zničení hníZdní kolonie nebo usmrčení velkého počtu jedinců nebo destrukce příslušné části hníZdiště cílového druhu.	Usmrčení nebo zničení užívaného hníZda mimo hníZdní období, při zásahu do hníZdiště neohrožena hníZdní sezóna cílového druhu.	Usmrčení ptaka nebo zničení užívaného hníZda v hníZdním období, při zásahu do hníZdiště ohrožena populace cílového druhu.	Záměrné zničení obsazeného hníZda, při zásahu do hníZdiště ohrožena i místní populace cílového druhu.			23
3	6	9	5	8	10	0	4	

*** Užívaným hníZdem se rozumí pravidelně obsazované hníZdo nebo hníZdiště těch druhů, které využívají a obsazují svá hníZda po více let.

3.1.2. SMR 2: ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami

Cílem je zabránit znečišťování podzemních vod nebezpečnými látkami a omezovat nebo odstraňovat důsledky znečištění, ke kterému již došlo⁸.

Závadné látky jsou obecně všechny látky, které mohou ohrozit jakost nebo zdravotní nezávadnost povrchových nebo podzemních vod. Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí. V rámci závadných látek jsou definovány dvě skupiny:

- zvláště nebezpečné závadné látky (dále jen „zvláště nebezpečné látky“);
- nebezpečné závadné látky (dále jen „nebezpečné látky“).

Na zacházení s nimi se většinou vztahují přísnější opatření než na nakládání s ostatními závadnými látkami. V zemědělství se zachází s **nebezpečnými látkami** (nikoli tedy se

zvláště nebezpečnými látkami), mezi které patří zejména:

- **minerální oleje a ropné látky** (nafta, benzin apod.);
- **přípravky na ochranu rostlin**;
- **minerální dusíkatá a fosforečná hnojiva** (jednosložková i vícenosložková);
- **organická, příp. organominerální hnojiva a jejich výluhy** (např. digestát z bioplynových stanic, komposty a jejich výluhy apod.);
- **statková hnojiva** (hnůj, kejda, močůvka, hnojůvka, silážní šťávy apod.).

Kontrolované požadavky SMR 2/1 a SMR 2/2 se týkají všech nebezpečných látek používaných v zemědělství. Požadavky SMR 2/3 a SMR 2/4 jsou při Kontrole podmíněnosti zaměřeny pouze na ropné látky, které představují největší nebezpečí. Obecně se však i tyto požadavky týkají všech nebezpečných látek.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem, kteří zacházejí s výše uvedenými látkami.

Kontroluje: ■ Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Kontrolovaný požadavek SMR 2/1:

Nedošlo při zacházení s nebezpečnými látkami k jejich vniknutí do povrchových či podzemních vod nebo k ohrožení jejich prostředí?

Důvod: Zajistit provádění přiměřených opatření, aby ze skladů, stájí, uskladněných objemných krmiv a z ostatních prostor neunikaly do povrchových nebo podzemních vod nebo do jejich prostředí žádné nebezpečné látky. Tato opatření se vztahují i na použité obaly.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Základem kontroly je fyzická prohlídka provozu i terénu. Kontrolní orgán posoudí situaci v nakládání se závadnými látkami uvedenými v havarijním plánu. Zjišťuje případné úniky závadných látek ze stájí, skladů a skládek. Zhodnotí, zda byla přijata přiměřená opatření k zamezení úniků. Při hodnocení závažnosti porušení se přihlídnou zejména:

- k množství a charakteru uniklé látky;

- k místu, kde k vlastnímu ohrožení došlo;
- k množství a charakteru látky, která pronikla do povrchových nebo podzemních vod;
- ke škodlivým následkům a možnostem jejich odstranění;
- k vlivu závadné látky na jakost vod;
- ke stupni ochrany dotčeného území (zda se jedná o chráněné území).

⁸ Požadavky evropské směrnice jsou uplatněny v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění

Poznámka:

Přiměřená opatření jsou ta, která jsou obecně známá, ekonomicky únosná a technicky proveditelná. Minerální, organická a organominerální hnojiva, statková hnojiva a přípravky na ochranu rostlin mohou být na zemědělské půdě používány jen tehdy, když nehrozí jejich přímé vniknutí do povrchových nebo podzemních vod. Mytí motorových vozidel a zemědělských strojů ve vodních tocích nebo na místech, kde by mohlo dojít k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod, je zakázáno.

Kde můžete získat informace:

- § 39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění.
- Vyhláška č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, v platném znění.
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění.

Vhodně situované polní složiště hnoje

Místo vhodné k uložení tuhých statkových a organických hnojiv: Na orné půdě i travních porostech mohou být uložena jednotlivě nebo ve směsi tuhá statková hnojiva nebo kompost vyrobený pro vlastní

účely ze statkových hnojiv. Složiště musí být situováno tak, aby se případný výtok tekutých složek nedostal do povrchových nebo podzemních vod a neohrozil jejich jakost.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Nevhodná aplikace hnojůvky: Pracovník zemědělského podniku vypustil z cisterny hnojůvku na okraj půdního bloku bez plošného rozstříku. Při následných deštích byla nebezpečná látka splavena do nejbližší vodoteče a do vyrovnávací nádrže. Byly kontaminovány podzemní vody, které jsou zdrojem pitné vody. Znečištění vod bylo zjištěno analýzou vzorků povrchových a podzemních vod. Na základě terénního průzkumu a výsledků analýzy byla dokumentována příčinná souvislost mezi vypuštěním hnojůvky a znečištěním vod.

Hodnocení: Rozsah porušení byl hodnocen jako střední (zasažena byla jak vodoteč, tak vyrovnávací nádrž, tedy 2 případy znečištění vod), závažnost byla hodnocena jako velká, dopad porušení jako trvalý.

Kontrolovaný požadavek SMR 2/2:

Jsou sklady nebezpečných látek vhodné z hlediska ochrany vod?

Důvod: Používat pouze sklady vhodné z hlediska ochrany jakosti vod, aby bylo zabráněno nežádoucímu úniku skladovaných nebezpečných látek (do podzemních nebo povrchových vod nebo do půdy) a jejich nežádoucímu smísení s odpadními nebo srážkovými vodami.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Základem kontroly je fyzická prohlídka stavu skladů minerálních olejů, ropných látek, přípravků na ochranu rostlin, minerálních, organických, příp. organominerálních hnojiv, statkových hnojiv a objemných krmiv. Kontrolovaný subjekt předloží provozní deník se záznamy o výsledcích vlastní kontroly skladů (včetně kontroly výstupů jejich kontrolního systému) a skládek závadných látek. Kontrolní orgán se zaměří na technické zabezpečení skladovacích prostor včetně čerpacích stanic pohonných hmot a jejich manipulačních ploch.

Posouzena bude zejména:

- nepropustnost konstrukce skladů;
- zamezení přítoku srážkových vod z okolních ploch;
- zabezpečení skladu proti úniku závadných látek:
 - do povrchových vod
 - do podzemních vod
 - do půdy
 - do kanalizace, která není součástí technologického vybavení;
- umístění nádrží na kapalná minerální hnojiva do záchytných van.

Poznámka:

Zařízení, v němž se závadné látky zachycují, skladují nebo zpracovávají, musí být umístěno tak, aby se zabránilo úniku těchto látek do půdy nebo jejich smísení s odpadními nebo srážkovými vodami. Konstrukce skladů musí být nepropustná. Sklady ropných látek (čerpací stanice pohonných hmot) se musí stejně jako ostatní sklady a skládky závadných látek vizuálně kontrolovat nejméně jednou za 6 měsíců, se zápisem o výsledcích této kontroly do provozního deníku.

Kde můžete získat informace:

- § 39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění.
- Základní technické požadavky na zemědělské stavby dosud uvádí vyhláška Ministerstva zemědělství č. 191/2002 Sb. Tato vyhláška i vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu mají být nahrazeny novou vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj o technických požadavcích na stavby, ve které se budou příslušné kapitoly týkat staveb pro zemědělství.
- Informace o umístění drenáží a jiných melioračních staveb podají pracoviště Zemědělské vodohospodářské správy.

Skladování siláží a senáží: Siláž nebo senáž musí být uložena neprodyšně a nepropustně, aby do ní nemohla vtékat dešťová voda nebo povrchová voda, zejména z přívalových srážek, a aby do okolí skladu nemohly vytékat šťávy nebo výluhy. Pokud se sušina senáže pohybuje nad 36 %, senáž je neprodyšně a vodotěsně zakrytá, neteče do ní dešťová ani povrchová voda, ani z ní nic nevytéká (výluhy), je možné ji uložit volně na zemědělské půdě. Místa uložení je vhodné střídat a volit je co nejdále od vodních toků a nádrží, půd odvodněných drenáží, melioračních staveb a objektů, veřejných kanalizačních systémů apod.

Skladování siláží a senáží ve vacích: Při skladování siláží nebo senáží ve vacích nebo jednotlivých balících musí být splněna podmínka, že při skladování a manipulaci nesmí dojít k zá-

važnějšímu úniku silážních nebo senážních šťáv. Při hodnocení závažnosti porušení se přihlédne vedle technického zabezpečení i k charakteru a množství skladovaných krmiv.

Hnojště: Hnojště musí být zabezpečeno tak, aby se zamezilo samovolnému proniknutí závadných látek do okolního terénu, podloží a povrchových nebo podzemních vod. Dno hnojště má mít podélný sklon směrem k hnojůvkové jímce. Podélný a příčný sklon dna manipulačních ploch je vytvořen tak, že hnojůvka a znečištěná srážková voda odtékají do sběrných žlábků a do jímky. Důležitá je kontrola kvality stavebních prací v průběhu výstavby a před uvedením do provozu. Při provozu hnojště je nutno nejméně jednou za 6 měsíců vizuálně kontrolovat stav hnojůvkové jímky a povrchů hnojště.

PŘÍKLADY Z PRAXE:

Nevhodné skladování siláže: Byl zjištěn únik silážních šťáv a skladování konzervované píce ve žlebech, které nesplňovaly požadavky na nepropustnost.

1. žlab: Dno zapuštěného průjezdného žlabu tvořily betonové panely. Uprostřed byl kanál, který měl vytěsněné silážní šťávy a znečištěné srážkové vody odvádět do sběrné jímky. V době kontroly byla v kanálu z důvodů zanesení vpustí do jímky nahromaděna srážková voda znečištěná silážními šťávami.

Strany silážního žlabu tvořily pouze volně o terén opřené betonové panely bez vyspárování (mezery cca 10 cm), které nenavazovaly ani na jeho panelové dno (mezera cca 15 cm). Zda byl prostor pod panely zabezpečen nepropustnou úpravou, statutární zástupce společnosti nevěděl, dokumentace uvedeného žlabu neexistuje.

2. žlab: U pravého rohu žlabu byla ve vodohospodářsky nezabezpečeném terénu vyhloubena mělká rýha o šíři cca 15 cm, která odváděla silážní šťávy po terénu do sběrné jímky vzdálené cca 15 m.

Hodnocení: Rozsah porušení byl hodnocen jako střední (technické zabezpečení neodpovídá ve 2 případech), závažnost jako velká, dopad porušení jako trvalý.

Sklad ropných látek a přípravků na ochranu rostlin: Závadné látky jsou při skladování zabezpečeny dvojnásobně. Základní ochranu tvoří dodavatelské obaly (nádrže, sudy, barely, kontejnery nebo pytle). Další stupeň ochrany tvoří další ochranné nádoby nebo záchytná vana či havarijní jímka, kterou může tvořit i nepropustná podlaha s nepropustným soklem stěn a zvýšeným prahem ve vstupních otvorech.

Manipulační plochy čerpací stanice pohonných hmot: Musí mít nepropustnou a dostatečně odolnou úpravu proti účinkům ropných látek a musí být zabezpečeny proti vlivu srážkových vod z okolí. Výhodným řešením je zastřešení manipulačních ploch, jinak musí být srážkové vody odvedeny do jímky a likvidovány přes čistící zařízení. Ideálním řešením skladů ropných látek jsou dvouplášťové nádrže s kontinuální indikací meziplášťového prostoru. Největší nebezpečí z hlediska ochrany vod představují podzemní, zevně nekontrolovatelné jednoplášťové nádrže s jejich potrubními rozvody.

Čerpací stanice pohonných hmot vhodně zabezpečena proti únikům ropných látek i vlivu srážkových vod

Kontrolovaný požadavek SMR 2/3:

Jsou nejméně jednou za pět let, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, prováděny zkoušky těsnosti potrubí a nádrží určených pro skladování ropných látek?

Důvod: Ropné látky představují značné nebezpečí, zejména pro podzemní vody. Proto je nutno těsnost potrubí a nádrží určených pro jejich skladování pravidelně a odborně zkoušet.

Co bude kontrolní orgán požadovat: Předložení havarijního plánu, provozního deníku (záznamy o výsledcích vizuální kontroly, zjištěných závadách a provedených opravách)

a protokolu o zkoušce těsnosti nádrží a potrubních rozvodů (event. kontroly technického stavu). Z předložených podkladů se zjišťuje, kdy byla provedena poslední zkouška.

Poznámka:

Pokud není stanoveno jinak (např. zvláštní normou nebo podle požadavku výrobce), provádějí se zkoušky těsnosti skladovacích nádrží a potrubních rozvodů na ropné látky nejméně jednou za 5 let, zpravidla podle příslušné přílohy ČSN 75 3415. Přitom je vhodné zkontrolovat celkový technický stav zařízení. Zkoušky těsnosti a kontrolu technického stavu jsou oprávněny provádět pouze odborné firmy.

Kde můžete získat informace:

- § 39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění.
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění.
- ČSN 75 3415 Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování.
- ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci.
- ČSN 65 0202 Hořlavé kapaliny. Plnění a stáčení. Výdejní čerpací stanice.

Kontrolovaný požadavek SMR 2/4:

Je vybudován a provozován odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniku skladovaných ropných látek?

Důvod: Správně vybudovaný a fungující kontrolní systém (nejlépe kontinuálně provozovaný) má upozornit na případné úniky ropných látek a zejména havárie, které by mohly mít velmi negativní dopad na jakost podzemních nebo povrchových vod.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Prověří, zda je kontrolní systém popsán v havarijním plánu skutečně vybudován a zda je funkční.

V provozním deníku zjistí, zda je pravidelně prováděna funkčnost kontinuálního indikačního systému, pokud je jím zařízení vybaveno.

Poznámka:

Při vizuální kontrole skladu (nejméně jednou za 6 měsíců) je třeba prověřit funkčnost kontinuálního indikačního systému a výsledky zapsat do provozního deníku. Pokud není kontrolní systém kontinuální, musí se provádět pravidelné smyslové či analytické posuzování možných úniků způsobem uvedeným v havarijním plánu. Nádrž musí být zabezpečena automatickým zařízením proti přeplnění nebo opatřena zvukovou nebo světelnou signalizací při dosažení maximální hladiny.

Indikace netěsnosti skladů ropných látek:

- v případě dvouplášťových nádrží pomocí vakua, přetlaku (dusíku, vzduchu), popř. pomocí analyzátoru par skladované látky;
- v případě umístění nádrže do havarijní vany

(bunkru) pomocí čichací sondy; ta musí být uzavřena víčkem, které se otevírá pouze při kontrole;

- staré jednoplášťové nádrže jsou někdy uloženy na základové desce vypádané do jímký, ve které je čichací sonda.

Kde můžete získat informace:

- § 39 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění.
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění stanoví náležitosti nakládání se závadnými látkami a havarijního plánu.
- ČSN 75 3415 Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování.
- ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci.
- ČSN 65 0202 Hořlavé kapaliny. Plnění a stáčení. Výdejní čerpací stanice.

Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami

SMR 2/1: NEDOŠLO PŘI ZACHÁZENÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI K JEJICH VNIKNUTÍ DO POVRCHOVÝCH ČI PODZEMNÍCH VOD NEBO K OHROŽENÍ JEJICH PROSTŘEDÍ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod v jednom případě.	Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod ve dvou případech.	Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod ve více než dvou případech.	Došlo k mírnému ohrožení vod.	Došlo k závažnému ohrožení vod.	Došlo ke znečištění povrchových nebo podzemních vod.			
3	6	10	6	8	10	0	3	23

SMR 2/2: JSOU SKLADY NEBEZPEČNÝCH LÁTEK VHDNÉ Z HLEDISKA OCHRANY VOD?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Technické zabezpečení neodpovídá v jednom případě.	Technické zabezpečení neodpovídá ve dvou případech.	Technické zabezpečení neodpovídá ve více než dvou případech.	Malé technické nedostatky.	Střední technické nedostatky.	Převážně nesplňuje požadavky technického zabezpečení.			
1	3	5	1	3	5	0	1	11

Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami

SMR 2/3: JSOU NEJMÉNĚ JEDNOU ZA PĚT LET, POKUD NENÍ TECHNICKOU NORMOU NEBO VÝROBCEM STANOVENA LHŮTA KRATŠÍ, PROVÁDĚNY ZKOUŠKY TĚSNOSTI POTRUBÍ A NÁDRŽÍ URČENÝCH PRO SKLADOVÁNÍ ROPNÝCH LÁTEK?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
x	Zkoušky těsnosti byly provedeny, ale ne v požadovaných intervalech.	Zkoušky těsnosti nebyly provedeny.	Jedná se o skladování v nadzemních dvouplášťových nádržích nebo s havarijní vanou.	Jedná se o skladování v ostatních případech, nespádajících pod malou ani velkou závažnost.	Jedná se o skladování v podzemních jednoplášťových nádržích.			
0	3	5	1	3	5	0	0	10

3

SMR 2/4: JE VYBUDOVÁN A PROVOZOVÁN ODPOVÍDAJÍCÍ KONTROLNÍ SYSTÉM PRO ZJIŠŤOVÁNÍ ÚNIKU SKLADOVANÝCH ROPNÝCH LÁTEK?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
x	Kontrolní systém pro zjišťování úniku je vybudován, ale není provozován.	Kontrolní systém pro zjišťování úniku není vybudován.	Malá závažnost (pevně stanovena).	x	x			
0	2	3	1	0	0	0	0	4

4

3.1.3. SMR 3: používání upravených kalů na zemědělské půdě

Cílem je, aby různé typy kalů (z čistíren odpadních vod, septiků apod.) mohly být bezpečně využity na zemědělské půdě, a tak přispívat k udržování úrodnosti půdy při současném zajištění ochrany lidského zdraví a životního prostředí⁹. Jde o tři základní okruhy opatření:

- Povinnost původce kalu zpracovat program použití kalu a předat jej uživateli kalu;
- Omezení (zákaz) aplikace kalu na vymezených plochách;
- Povinnost dodržovat podmínky pro správné použití kalů na zemědělské půdě.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem, kteří používají upravené kaly na zemědělské půdě.

Kontroluje: ■ Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Kontrolovaný požadavek SMR 3/I:

Bylo používání kalů podloženo zpracovaným Programem použití upravených kalů na zemědělské půdě?

Důvod: Zemědělskému subjektu musí být poskytnuta jasná pravidla, která je třeba dodržet při použití upravených kalů na zemědělské půdě.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Předložení programu o použití upravených kalů. Kontrolní orgán porovná půdní bloky vybrané k použití kalů a další podmínky stanovené v programu se záznamy v evidenci

o hnojivech, pomocných látkách, upravených kalech a sedimentech, kterou je zemědělec povinen vést podle zákona o hnojivech. Plnění programu lze ověřit i fyzickou kontrolou na místě.

Poznámka:

Původce kalů musí zajistit zpracování programu a jeho předání zemědělci před plánovaným použitím kalů. Program musí obsahovat:

- Vyhodnocení kvality kalů z hlediska jejich použití na zemědělské půdě (dodržení mezních hodnot koncentrací rizikových prvků a mikrobiologických ukazatelů);
- Výčet vybraných pozemků určených k použití kalů;
- Zhodnocení hydrologických poměrů v zájmovém území použití kalů;

- Zařazení použití kalů do osevního postupu;
 - Návrh monitoringu kalů a půdy;
 - Plán odběru vzorků;
 - Opatření na ochranu zdraví při práci s kaly.
- Za dodržení podmínek stanovených v programu odpovídá zemědělec, který smí aplikovat pouze upravené kaly, a to s ohledem na potřeby výživy rostlin, za podmínek stanovených zákonem a prováděcí vyhláškou a v souladu s programem použití kalů tak, aby se tím nezhoršila kvalita půdy a jakost povrchových a podzemních vod.

Kde můžete získat informace:

- Vyhláška č. 382/2001 Sb., v platném znění, zejména § 5.

⁹ Požadavky evropské směrnice byly uplatněny v zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Další podmínky vymezuje vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, v platném znění

POUŽÍVÁNÍ UPRAVENÝCH KALŮ NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ ■ SMR 3

Bezpečný transport kalu v kontejneru

Manipulace s kalu na nepropustném dvoře

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Zemědělský podnikatel použil upravené kalu na zemědělské půdě o výměře 8 ha, aniž by měl pro toto použití k dispozici zpracovaný „Program použití kalu na zemědělské půdě“.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – malá, trvalost – porušení odstranitelné.

Kontrolovaný požadavek SMR 3/2: Byl dodržen zákaz použití kalu?

Důvod: Zamezit používání upravených kalu na plochách, kde by mohlo dojít k ohrožení lidského zdraví nebo životního prostředí.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Předložení evidence o hnojivech, pomocných látkách, upravených kalcích a sedimentech¹⁰, do níž zemědělský podnikatel zaznamenává použití upravených kalu. Kontrolní orgán srovná plochy aplikace kalu uvedené v evidenci s plochami určenými

k aplikaci v programu použití upravených kalu. Rovněž vyhodnotí splnění požadavku na dodržení mezních hodnot rizikových prvků v půdě a mikrobiologických ukazatelů v kalcích (viz příloha č. 5.4). Používání upravených kalu lze ověřit i fyzickou kontrolou na místě.

Poznámka:

Použití kalu je zakázáno:

- na zemědělské půdě, která je součástí chráněných území přírody a krajiny podle zvláštního právního předpisu;
- na lesních porostních půdách využívaných pro lesní pěstební činnosti;
- v pásmu ochrany vodních zdrojů, na zamokřených a zaplavovaných půdách;

- na trvalých travních porostech a travních porostech na orné půdě v průběhu vegetačního období až do poslední seče;
- v intenzivně plodících ovocných výsadbách;
- na pozemcích využívaných k pěstování polních zelenin v roce jejich pěstování a v roce předcházejícím;
- v průběhu vegetace při pěstování pícnin, kukuřice a při pěstování cukrové řepy s využitím chrástu ke krmení;

¹⁰ Povinnost vést evidenci vyplývá z § 9 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění

- jestliže z půdních rozborů vyplýne, že obsah vybraných rizikových látek v průměrném vzorku překračuje jednu z hodnot stanovených ve vyhl. č. 382/2001 Sb., v platném znění;
- na půdách s hodnotou výměnné půdní reakce (pH výměnné) nižší než 5,6;
- na plochách, které jsou využívány k rekreaci a sportu, a na veřejně přístupných prostranstvích;
- jestliže kaly nespĺňují mikrobiologická kritéria daná vyhláškou č. 382/2001 Sb.¹¹

Kde můžete získat informace:

- Plochy, na nichž je použití kalů zakázáno, jsou uvedeny v § 33 zák. č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění.
- Mikrobiologická kritéria pro použití kalů na zemědělské půdě jsou uvedena v příloze č. 4 k vyhlášce č. 382/2001 Sb., v platném znění.
- Mezní hodnoty vybraných rizikových prvků v půdě jsou stanoveny v příloze č. 2 k vyhlášce č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, v platném znění.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Zemědělský podnikatel použil v předcházejícím roce upravené kaly na pozemku o výměře 4 ha, který je v roce kontroly využíván k pěstování polní zeleniny. Použité upravené kaly zároveň nespĺňovaly mikrobiologická kritéria stanovená vyhláškou.

Hodnocení porušení: rozsah – velký, závažnost – střední, trvalost – porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 3/3:

Byla dodržena dávka sušiny kalu na 1 ha?

Důvod: Zamezit používání nadměrných dávek upravených kalů, které by mohlo vést k nadměrnému vnosu rizikových prvků a látek do půdy a tím k ohrožení základního článku potravního řetězce.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Porovná záznamy v evidenci o hnojivech, pomocných látkách, upravených kalech a sedimentech se skutečně přijatým množstvím kalů (ověřením dodacích listů ap.). Následně ověří výpočet dávky sušiny kalů použitých na 1 ha

zemědělské půdy, přičemž porovná celkové dodané množství kalů s plochou, na níž byly použity. V souvislosti s tím bude kontrolní orgán vyžadovat předložení evidenčního listu využití kalů v zemědělství. Dodržování požadavku lze ověřit fyzickou kontrolou na místě.

Poznámka:

Zemědělský podnikatel nesmí použít více než 5 tun sušiny kalů na 1 ha v průběhu tří po sobě následujících let. Toto množství lze zvýšit až na 10 tun sušiny kalů v průběhu pěti po sobě následujících let, pokud použité kaly obsahují méně než polovinu limitního množství každé ze sledovaných rizikových látek a prvků a dávka dusíku v kalech nepřekročí 70 % celkového množství dusíku pro hnojenou plodinu.

¹¹ Vyhodnocení mikrobiologických ukazatelů z hlediska posouzení zákazu použití kalu na daném půdním bloku stanovuje a vyžaduje § 33 odst. 3 písm. k) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění

POUŽÍVÁNÍ UPRAVENÝCH KALŮ NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ ■ SMR 3

Evidenční list využití kalů v zemědělství¹² musí obsahovat:

- identifikační údaje původce kalů;
- identifikační údaje uživatele kalů;
- vyhodnocení agrochemických vlastností půd vybraných k použití kalů;
- zhodnocení půd vybraných k použití kalů

- z hlediska obsahu rizikových prvků;
- vyhodnocení kalů z hlediska jejich agrochemických vlastností (obsahu živin), obsahu rizikových prvků a rizikových látek a hodnot mikrobiologických ukazatelů;
- výpočet vnosu rizikových prvků do půdy použitou dávkou kalů.

Kde můžete získat informace:

- Limitní dávky stanoví § 1 písm. c) vyhláška č. 382/2001 Sb., v platném znění.
- Množství dusíku potřebné pro hnojenou plodinu nestanovuje žádný platný právní předpis, ale uvádí je např. „Metodický pokyn pro hnojení plodin“ (ÚKZÚZ, 2000; autoři: Trávník K. a kol.) nebo Rámcová metodika výživy rostlin a hnojení (VÚRV, v.v.i., 2008; autoři: Klír J., Kunzová E., Čermák P.).

Příklad nadměrné aplikace kalu

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Z evidence o hnojivech (kalech) použitých na zemědělské půdě bylo zjištěno překročení stanovené dávky sušiny upraveného kalu o 1,5 tuny. Tuto nadlimitní dávku použil zemědělský podnikatel na zemědělské půdě o výměře 2 ha.

Hodnocení porušení: rozsah – malý, závažnost – střední, trvalost – porušení trvalé.

PŘÍKLAD VÝPOČTU DÁVKY KALŮ NA 1 ha ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY:

Kal – sušina 20 % v čerstvé hmotě (analyticky stanoveno), tzn. 5 tun čerstvého kalu obsahuje 1 tunu sušiny. Maximálně povolená dávka – 5 tun sušiny/ha za 3 roky. Zemědělský podnikatel může použít dávku 25 tun kalů/ha v čerstvé hmotě za 3 roky.

¹² Příloha č. 1 k vyhlášce č. 382/2001 Sb., v platném znění

Nadměrná dávka kalu (nedodržení maximální dávky sušiny na 1 ha)

Kontrolovaný požadavek SMR 3/4:

Byly na zemědělské půdě použity upravené kaly splňující mezní hodnoty obsahu rizikových látek a rizikových prvků a jejich použití nemohlo vést ke vzniku škody na zemědělské půdě nebo na okolních pozemcích?

Důvod: Zamezit používání upravených kalů s nadlimitním obsahem rizikových látek a prvků na zemědělské půdě, které by mohlo vést ke škodě na zemědělské půdě na dotčeném pozemku nebo na sousedících pozemcích nebo v jeho širším okolí a k ohrožení lidského zdraví a životního prostředí.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Porovná mezní hodnoty koncentrací rizikových látek a prvků stanovené vyhláškou s laboratorně zjištěnými hodnotami. Bude též vyžadovat vyhodnocení kalů z hle-

diska jejich použití na zemědělské půdě, které je povinnou částí zpracovaného programu použití upravených kalů, a předložení evidenčního listu využití kalů v zemědělství.

Poznámka:

Na zemědělskou půdu mohou být aplikovány pouze kaly, které vyhovují mezním hodnotám koncentrací vybraných rizikových látek a prvků a mikrobiologickým kritériím uvedeným v příloze k vyhlášce č. 382/2001 Sb., v platném znění (viz příloha č. 5.4.). Povinný obsah evidenčního listu využití kalů v zemědělství (příloha č. I k vyhlášce č. 382/2001 Sb., v platném znění) viz kontrolovaný požadavek č. 3 výše.

POUŽÍVÁNÍ UPRAVENÝCH KALŮ NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ ■ SMR 3

Kde můžete získat informace:

- Mezní hodnoty koncentrací rizikových látek a prvků v kalech pro jejich použití na zemědělské půdě uvádí příloha č. 3 k vyhlášce č. 382/2001 Sb., v platném znění.

Kontrolovaný požadavek SMR 3/5:

Je soustavně a řádně vedena evidence o upravených kalech použitých na zemědělské půdě?

Důvod: Důkladná a pravdivá evidence o používání upravených kalů na zemědělské půdě jako jednoho z rizikových vstupů umožňuje rychle nalézt a vyloučit případné zdroje znečištění půdy, vody a potravních řetězců.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Splnění požadavku zemědělec prokazuje prostřednictvím záznamů o použití kalů v předložené evidenci o hnojivech, pomocných látkách a upravených kalech a sedimentech použitých na zemědělské půdě.

Poznámka:

Podnikatelé hospodařící na zemědělské půdě jsou povinni vést evidenci o upravených kalech použitých na zemědělské půdě (§ 9 odst. 5 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění). Neúplnost údajů v evidenci bude posuzována z hlediska možnosti kontroly plnění požadavku. Jestliže chybějící údaj nemá vliv na výsledek kontroly, nebude neúplnost evidence považována za porušení požadavku.

Požadavky na vedení evidence o hnojivech, pomocných látkách, upravených kalech a sedimentech:

Je nutno dodržovat zejména následující obecné zásady:

- evidence musí být vedena soustavně a řádně (pozor – je nutno zaznamenávat i pastvu hospodářských zvířat);
- záznam o použití hnojiva, pomocné látky, upraveného kalu nebo sedimentu musí být v evidenci proveden do 1 měsíce od ukončení jeho použití;
- vede se evidence o množství, druhu a době použití hnojiv, pomocných hnojiv, upravených kalů a sedimentů;
- při vedení evidence nezáleží na formě, ale na obsahu;
- evidence může být vedena několika způsoby (v papírové podobě, pomocí počítačových programů, s využitím Portálu farmáře);
- záznamy v evidenci mohou být řazeny podle pozemků, podle plodin nebo podle let;
- evidence se uchovává 7 let a musí být na požádání předložena kontrolnímu orgánu, kterému také musí být umožněno ověření údajů v ní uvedených (na základě dodacích listů, faktur apod.).

Kde můžete získat informace:

- Požadavky na vedení evidence stanoví § 7 vyhlášky č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, v platném znění.
- Údaje, které je zemědělský podnikatel povinen zaznamenávat, jsou uvedeny v příloze č. I k téže vyhlášce.

Používání upravených kalů na zemědělské půdě

SMR 3/1: BYLO POUŽÍVÁNÍ KALŮ PODLOŽENO ZPRACOVANÝM PROGRAMEM POUŽITÍ UPRAVENÝCH KALŮ NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Použití upr. kalů na zem. půdě nebylo podloženo úplným programem u méně než 5 ha ploch, na kterých byly kaly použity.	Použití upr. kalů na zem. půdě nebylo podloženo úplným programem u 5–10 ha ploch, na kterých byly kaly použity.	Použití upr. kalů na zem. půdě nebylo podloženo úplným programem u více než 10 ha ploch, na kterých byly kaly použity.	x	x	Pevně stanoveno		
4	6	8	0	0	8	1	0 17

SMR 3/2: BYL DODRŽEN ZÁKAZ POUŽITÍ KALU?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Zákaz použití kalů nebyl dodržen na ploše do 1 ha.	Zákaz použití kalů nebyl dodržen na ploše 1–3 ha.	Zákaz použití kalů nebyl dodržen na ploše nad 3 ha.	Byl porušen jeden zákaz.	Byly porušeny dva zákazy.	Byly porušeny tři a více zákazů.		
6	8	10	6	8	10	0	10 30

Používání upravených kalů na zemědělské půdě SMR 3/3: BYLA DODRŽENA DÁVKA SUŠINY KALU NA 1 HA?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Dávka sušiny kalu na 1 ha nebyla dodržena na méně než 5 ha.	Dávka sušiny kalu na 1 ha nebyla dodržena na 5–10 ha.	Dávka sušiny kalu na 1 ha nebyla dodržena na více než 10 ha.	Dávka sušiny kalu na 1 ha byla překročena o méně než 1 tunu stanovené dávky.	Dávka sušiny kalu na 1 ha byla překročena o 1–2 tuny stanovené dávky.	Dávka sušiny kalu na 1 ha byla překročena o více než 2 tuny stanovené dávky.	0	10
4	6	8	4	6	8	0	10
							26

SMR 3/4: BYLY NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ POUŽITY UPRAVENÉ KALY SPLŇUJÍCÍ MEZNÍ HODNOTY OBSAHU RIZIKOVÝCH LÁTEK A RIZIKOVÝCH PRVKŮ A JEJICH POUŽITÍ NEMOHLA VÉST KE VZNIKU ŠKODY NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ NEBO NA OKOLNÍCH POZEMCÍCH?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Upravené kaly byly nesprávně použity na méně než 0,5 ha ploch.	Upravené kaly byly nesprávně použity na 0,5–1 ha ploch.	Upravené kaly byly nesprávně použity na více než 1 ha ploch.	Došlo k překročení mezní hodnoty pro rizikové látky a prvky v kalech u 1 ukazatele.	Došlo k překročení mezní hodnoty pro rizikové látky a prvky v kalech u 2 ukazatelů.	Došlo k překročení mezní hodnoty pro rizikové látky a prvky v kalech u 3 a více ukazatelů.	0	10
6	8	10	6	8	10	0	10
							30

Používání upravených kalů na zemědělské půdě
SMR 3/5: JE SOUSTAVNĚ A ŘÁDNĚ VEDENA EVIDENCE O UPRAVENÝCH KALECH POUŽITÝCH NA ZEMĚDĚLSKÉ PŮDĚ?

	Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
	Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
5	Evidence používání upravených kalů chybí u jednoho půdního bloku nebo dílu půdního bloku.	Evidence používání upravených kalů chybí u dvou až tří půdních bloků nebo dílů půdních bloků.	Evidence používání upravených kalů chybí u tří a více půdních bloků nebo dílů půdních bloků.	Chybí jeden z požadovaných údajů.	Chybí dva z požadovaných údajů.	Chybí tři a více z požadovaných údajů nebo není evidence zpracována.	1	0	17

OCHRANA VOD PŘED ZNEČIŠTĚNÍM DUSIČNANY ZE ZEMĚDĚLSKÝCH ZDROJŮ ■ SMR 4

3.1.4. SMR 4: ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

Na základě požadavků evropské nitrátové směrnice¹³ jsou vymezeny **zranitelné oblasti**, kde znečištění podzemních a povrchových vod dusičnany již přesáhlo, nebo by mohlo přesáhnout stanovenou mez 50 mg/l. Pro zemědělce ve zranitelných oblastech je stanoven povinný **akční program**, který má vést ke snížení obsahu dusičnanů ve vodách. Akční program obsahuje požadavky uvedené v obecných zásadách správné zemědělské praxe a další požadavky, výslovně stanovené nitrátovou směrnicí v těchto okruzích:

■ období zákazu hnojení;

- kapacity skladovacích prostor pro statková hnojiva;
- omezení aplikace hnojiv s ohledem na půdní a klimatické podmínky;
- maximální limit organického hnojení 170 kg N/ha;
- omezení aplikace hnojiv na svažitých půdách;
- omezení aplikace hnojiv v blízkosti vodních toků, rybníků a nádrží;
- omezení aplikace hnojiv na podmáčených, zaplavených, promrzlých a sněhem pokrytých půdách.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem, kteří hospodaří ve zranitelných oblastech.

Kontroluje: ■ Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Kde můžete získat informace:

- Zranitelné oblasti i akční program jsou vyhlášeny v nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb. a č. 108/2008 Sb.
- Zákaz aplikace hnojiv na podmáčených, zaplavených, promrzlých a sněhem pokrytých půdách je uveden v § 9 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění.
- Komentované znění nařízení vlády č. 103/2003 Sb. je vydáno jako odborná publikace a je k dispozici na Agenturách pro zemědělství a venkov a na www.eagri.cz.
- Požadavky na vedení evidence o hnojivech, pomocných látkách, upravených kalech a sedimentech jsou uvedeny výše u SMR 3 (používání upravených kalů), kontrolního požadavku č. 5.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/1:

Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení?

Důvod: Omezit hnojení dusíkatými hnojivými látkami v nevhodném období a tím zabránit jejich smyvu do povrchových vod a průsaku do zdrojů podzemních vod.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Splnění požadavku zemědělec prokazuje údaji v předložené evidenci o hnojivech použitých na zemědělské půdě. V případě potřeby je

možno kontrolovat i knihu jízd nebo výkaz práce. Kontrolní orgán může kontrolovat plnění požadavku také na místě v období zákazu hnojení (viz příloha č. 5.5.).

¹³ Směrnice Rady 91/676/EHS, implementovaná nařízením vlády č. 103/2003 Sb., ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb. a č. 108/2008 Sb.

Poznámka:

Období zákazu neplatí pro výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo jiném pobytu na zemědělské půdě a pro hnojení zakrytých ploch (zejména skleníků a fóliovníků).

Kde můžete získat informace:

- Zařazení do klimatického regionu a období zákazu hnojení u jednotlivých půdních bloků/dílů – informativní výpis z evidence půdních bloků LPIS nebo mapa půdních bloků/dílů na Portálu farmáře v LPIS.
- Evidence o hnojivech – bezplatná evidence o hnojivech je dostupná na Portálu farmáře. Prostřednictvím tlačítka INFO NITRÁT lze zjistit, jaké omezující podmínky včetně termínů zákazu hnojení se k půdnímu bloku vážou. Pro plánované aplikace hnojiv lze zjistit, zda nedojde ke konfliktu s termíny zákazu hnojení.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/2:

Byly při hnojení jednotlivých plodin dodrženy limity stanovené v příloze č. 3 k nařízení vlády č. 103/2003 Sb.?

Důvod: Zamezit přehnojení zemědělské půdy dusíkem, který pěstovaná plodina nevyužije k tvorbě výnosu a který může proto prosáknout do zdrojů podzemních vod.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Zemědělec prokazuje splnění požadavku údaji v předložené evidenci o hnojivech použitých na zemědělské půdě. Kontrolní orgán provede vý-

počet dodaného dusíku v použitých hnojivech a upravených kalech a porovná takto vypočítané množství dusíku se stanoveným limitem (více informací naleznete v příloze č. 5.5.).

Kontrolovaný požadavek SMR 4/3:

Byl dodržen maximální limit 170 kg/ha/rok v použitých organických, organominerálních a statkových hnojivech v průměru zemědělského podniku?

Důvod: Zabránit nepřiměřenému přehnojení zemědělské půdy dusíkem, které by mohlo vést ke znečištění povrchových a podzemních zdrojů vod.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán na základě průměrných stavů hospodářských zvířat v posuzovaném kalendářním roce a technologie jejich ustájení stanoví skutečné množství vyprodukovaných statkových hnojiv a dusíku ve statkových hnojivech za 1 rok. Stanovené množství je upraveno na základě doloženého příjmu nebo výdeje statkových, organických a organominerálních hnojiv a upravených kalů. Následně kontrolní orgán provede kontrolu evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě a dalších dokladů předložených

zemědělcem o jiném použití statkového nebo organického hnojiva než ke hnojení. Odtud vypočte množství dusíku v použitých organických, organominerálních a statkových hnojivech a kalech. Dále stanoví průměrnou výměru zemědělské půdy zemědělského podniku v daném kalendářním roce. Od ní odečte celé zemědělské pozemky nevhodné pro hnojení a vypočte průměrnou dávku dusíku v použitých statkových, organických a organominerálních hnojivech a upravených kalech na 1 ha zemědělské půdy vhodné ke hnojení.

OCHRANA VOD PŘED ZNEČIŠTĚNÍM DUSIČNANY ZE ZEMĚDĚLSKÝCH ZDROJŮ ■ SMR 4

Poznámka:

Průměrný stav hospodářských zvířat¹⁴ zemědělského podniku v daném kalendářním roce se stanoví z evidence hospodářských zvířat jako 365denní průměr. Průměrná výměra zemědělské půdy zemědělského podniku v daném kalendářním roce se stanoví jako průměr z 12 výměr zemědělské půdy zjišťovaných k poslednímu dni v každém kalendářním měsíci.

Kde můžete získat informace:

- Průměrná výměra zemědělské půdy zemědělského podniku je uvedena na informačním výpisu na Portálu farmáře v LPIS¹⁵.
- Ke zjištění průměrného přísunu dusíku na 1 ha zemědělské půdy lze vedle ručního výpočtu použít běžné komerční softwarové programy nebo bezplatnou základní evidenci o hnojivech na Portálu farmáře, která nabízí sestavu s automatickým výpočtem průměrného ročního přísunu N z hnojiv a z pastvy za kalendářní rok.

Započítávají se **všechny** dusíkaté hnojivé látky, které obsahují **organickou** formu dusíku **živočišného** původu, tedy statková hnojiva, organická a organominerální hnojiva, ale také upravené kaly používané na zemědělské půdě. Počítá se pouze se zemědělskými pozemky (půdními bloky nebo díly půdních bloků) vhodnými k aplikaci uvedených hnojiv. Použije se průměrná výměra zemědělské půdy zemědělského podniku v daném kalendářním roce. Na jednotlivých pozemcích je možno překročit limit 170 kg N/ha/rok

pouze za předpokladu, že celková dávka v rámci zemědělského podniku překročena nebude. Výši aplikované dávky dusíku lze vypočítat dvěma způsoby:

1. podle průměrných obsahů celkového dusíku v použitých organických a organominerálních hnojivech a statkových hnojivech;
2. podle produkce dusíku v exkrementech chovaných hospodářských zvířat.

Pro oba způsoby výpočtu je nutno stanovit průměrný stav hospodářských zvířat zemědělského podniku v daném kalendářním roce.

PŘÍKLADY Z PRAXE:

Zemědělský podnik obhospodařuje v ročním průměru 100 ha orné půdy. Z toho má 80 ha ve zranitelné oblasti. Jeden půdní blok s výměrou 5 ha je v I. zóně ochranného pásma vodního zdroje. Průměrný stav zvířat během roku byl 80 ks krav a 40 ks telat při ustájení s produkcí močůvky. Produkce statkových hnojiv v podniku se rovná jejich roční aplikaci (vyrovnaný meziroční skladový obrat). Zemědělský podnik však v roce 2008 prodal 200 t hnoje soudnímu podniku. O toto množství je v roce 2008 použití ke hnojení v rámci podniku nižší.

Způsob výpočtu I:

Průměrná roční produkce statkových hnojiv je u krav 8,1 t hnoje a 5,2 t močůvky na DJ, u telat 9,8 t hnoje a 8,7 t močůvky na 1 DJ (vyhláška č. 274/1998 Sb., příloha č. 3, tabulka A). 80 krav o průměrné hmotnosti 650 kg je $80 \times 1,3 = 104$ DJ (koeficient přepočtu kusů DJ je $650/500 = 1,3$); 104 DJ v kategorii krav tedy produkuje 842 t hnoje a 541 t močůvky.

¹⁴ Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě, označování a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon), v platném znění a jeho prováděcí vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, v platném znění

¹⁵ Při výpočtu jsou použity koeficienty uvedené v přílohách č. 2 a 3 vyhlášky č. 274/1998 Sb, o skladování a způsobu používání hnojiv, v platném znění

OCHRANA VOD PŘED ZNEČIŠTĚNÍM DUSIČNANY ZE ZEMĚDĚLSKÝCH ZDROJŮ ■ SMR 4

40 telat do 6 měsíců o průměrné hmotnosti 110 kg je $40 \times 0,22 = 8,8$ DJ (koeficient přepočtu na DJ je $110/500 = 0,22$); 8,8 DJ v kategorii telat tedy produkuje 86 t hnoje a 77 t močůvky.

Celková roční produkce statkových hnojiv u skotu je tedy 929 t hnoje a 617 t močůvky.

Po prodeji 200 t hnoje zbývá ke hnojení 729 t hnoje.

Obsah dusíku v 1 tuně hnoje skotu je 5,0 kg N, v 1 tuně močůvky 2,5 kg N (vyhláška č. 274/1998 Sb., příloha č. 2).

729 t hnoje za rok $\times 5,0$ kg N = 3643 kg N, 617 t močůvky $\times 2,5$ kg N = 1543 kg N.

Celkové množství dusíku v použitých statkových hnojivech je 5187 kg N.

Pro posouzení plnění limitu 170 kg/ha budeme počítat s celkovou průměrnou výměrou zemědělských pozemků, tj. 100 ha. Od ní je nutno odečíst půdní bloky nebo díly půdních bloků nevhodné ke hnojení, tj. 5 ha v ochranném pásmu.

Celková výměra vhodná ke hnojení je 95 ha.

Dávka v průměru zemědělského podniku je 5187 kg N / 95 ha = **55 kg N na hektar.**

Způsob výpočtu 2:

80 krav o průměrné hmotnosti 650 kg = 104 DJ, 40 telat do 6 měsíců o průměrné hmotnosti 110 kg = 8,8 DJ (viz způsob výpočtu 1). Celkový počet DJ skotu je tedy 112,8.

Průměrná roční produkce dusíku v exkrementech skotu je 78 kg N v přepočtu na 1 DJ (vyhláška č. 274/1998 Sb., příloha č. 3 tabulka B), tj. celkem $112,8 \times 78 = 8798$ kg N.

Při stelivovém ustájení se odečítají ztráty N ve stájích a při skladování statkových hnojiv ve výši 35 %. Po odpočtu ztrát je **produkce určená ke hnojení $8798 \times (1 - 0,35) = 5719$ kg N.**

Ve hnoji je však obsažen dusík steliva. Při průměrné denní spotřebě steliva 2,5 kg/DJ představuje dusík ve slámě 515 kg N ($2,5$ kg slámy $\times 112,8$ DJ $\times 365$ dní $\times 5$ kg N/1000).

Vypočtená produkce dusíku ve statkových hnojivech je 6234 kg N.

Odpočet dusíku v prodaném hnoji je 1000 kg N (200 t $\times 5$ kg N).

Celkové množství dusíku v použitých statkových hnojivech je 5234 kg N.

Celková výměra zemědělské půdy vhodné ke hnojení je 95 ha (viz způsob výpočtu 1).

Dávka v průměru zemědělského podniku je 5234 kg N / 95 ha = **55 kg N na 1 hektar.**

DJ = dobytčí jednotka (500 kg živé hmotnosti).

Pokud nejsou k dispozici vlastní údaje o průměrné hmotnosti dobytka, použijí se údaje z vyhlášky č. 274/1998 Sb., příloha č. 3, tabulka B.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/4:

Odpovídají jímky a nádrže kapacitně minimálně čtyřměsíční produkci kejdy a tříměsíční produkci močůvky a hnojůvky (při doložitelném uvedení do oběhu nebo jiném využití dvouměsíční produkci) a jsou dostatečné pro uskladnění v období zákazu hnojení?

Důvod: Zabezpečit skladování statkových hnojiv po dobu nevhodnou ke hnojení a zamezit tak jejich použití na zemědělskou půdu při nepříznivých klimatických podmínkách.

OCHRANA VOD PŘED ZNEČIŠTĚNÍM DUSIČNANY ZE ZEMĚDĚLSKÝCH ZDROJŮ ■ SMR 4

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole dostatečnosti kapacity jímek se vychází z průměrných stavů hospodářských zvířat v posuzovaném kalendářním roce a technologie jejich ustájení. Na tomto základě je proveden výpočet skutečné produkce stat-

kových hnojiv. Dále se prověří skutečná kapacita skladovacích prostor podniku na základě fyzické kontroly v terénu a kontroly dokladů o příjmu a výdeji kejdy a močůvky. Poté je provedeno porovnání produkce kejdy a močůvky s kapacitami pro jejich skladování.

Poznámka:

Při výpočtu skutečné produkce statkových hnojiv se použijí koeficienty stanovené v příloze č. 3 vyhlášky č. 274/1998 Sb., pokud podnik nepředloží podklady o zjištění produkce statkových hnojiv, získané prokazatelným způsobem¹⁶. Kapacity skladovacích prostor mohou být sníženy v případě (dodacím listem, fakturou) doložitelného uvádění statkových hnojiv do oběhu, jejich využití k výrobě organických hnojiv nebo k produkci bioplynu, popř. jejich likvidace jako odpadu. **Pozor – i po tomto snížení musí zemědělský podnikatel disponovat kapacitou pro uskladnění dvouměsíční produkce statkových hnojiv.** Pro výpočet skladovacích kapacit je nutné stanovit průměrný stav hospodářských zvířat zemědělského podniku v daném kalendářním roce z evidence hospodářských zvířat (zákon č. 154/2000 Sb., v platném znění vyhláška č. 136/2004 Sb.) jako 365denní průměr.

Kde můžete získat informace:

- Minimální kapacita jímek na kejdu a močůvku je stanovena v obecně platné vyhlášce č. 274/1998 Sb., v platném znění.
- Ke zjištění potřebných skladových kapacit doporučujeme používat údaje o stavech zvířat z ústřední evidence (průměrný roční stav) zjištěné na Portálu farmáře, aplikace Registr zvířat, a tabulkové kapacity dle přílohy č. 3 části B vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění. Je možno využít i souborů s přednastavenými vzorci pro výpočet skladové kapacity umístěných v sekci Důležité manuály na Portálu farmáře.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Příklad výpočtu kapacity skladovacích prostor: Zemědělský podnik má průměrný stav 480 ks prasat s produkcí kejdy. Jako sklad pro kejdu vlastní 2 jímky o celkové kapacitě 400 m³. Jímky pro kejdu musí kapacitně odpovídat minimálně čtyřměsíční produkci kejdy podle vyhlášky č. 274/1998 Sb., v platném znění.

480 ks prasat = 57,6 DJ prasat (koeficient přepočtu hmotnosti na DJ je 0,12 – vyhláška č. 274/1998 Sb., v platném znění, příloha č. 3, tabulka B)

1 DJ prasat požaduje na čtyřměsíční kapacitu 6,1 m³ (vyhláška č. 274/1998 Sb., v platném znění, příloha č. 3, tabulka B). Čtyřměsíční produkce kejdy je 57,6 DJ x 6,1 m³ = **351,36 m³**. Zemědělský podnik má tedy **dostatečnou kapacitu** na uskladnění kejdy prasat.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/5:

Byl dodržen zákaz pěstování širokořádkových plodin (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.) na pozemcích se sklonem nad 7°, které sousedí s útvary povrchových vod nebo se od nich nacházejí ve vzdálenosti menší než 25 m?

¹⁶ § 4 odst. 3 vyhlášky č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, v platném znění

Důvod: Ochrana půd a vod před erozí a jejími dopady včetně znečištění dusičnany.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

V rámci tohoto požadavku jsou kontrolovány PB, které přímo sousedí, tj. přímo se dotýkají břehové čáry útvary povrchových vod, a PB, jež jakoukoli svou částí jsou od břehové čáry útvary povrchových vod vzdáleny do 25 m. Splnění požadavku

zemědělec prokazuje údaji v předložené evidenci o hnojivech použitých na zemědělské půdě. Lze popřípadě kontrolovat i knihu jízd nebo výkaz práce. Kontrolní orgán může ověřit plnění požadavku také v průběhu vegetačního období fyzickou kontrolou na místě.

Vhodné využití svažitého pozemku (stálá pastvina)

Nevhodné využití svažitého pozemku (pěstování kukuřice)

Kde můžete získat informace:

- Informativní výpisy z nitrátové směrnice nebo na Portálu farmáře v LPIS (informace u jednotlivých půdních bloků nebo dílů půdních bloků). Vzdálenost od útvary povrchových vod je v mapě označena pouze orientačně, rozhodující je skutečný stav na místě.
- Útvar povrchových vod je pojem stanovený v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění, a zahrnuje vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, např. v jezeru, ve vodní nádrži, v korytě vodního toku. Vodním tokem se podle § 43 rozumějí povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku. Při pochybnostech o skutečnosti, zda se jedná o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/6:

Jsou v blízkosti povrchových vod udržovány ochranné nehnojené pásy v šířce 3 m od břehové čáry?

Důvod: Omezení průsaku a povrchového smyvu látek, zejména dusíkatých, z použitých hnojiv do útvarů povrchových vod.

OCHRANA VOD PŘED ZNEČIŠTĚNÍM DUSIČNANY ZE ZEMĚDĚLSKÝCH ZDROJŮ ■ SMR 4

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Splnění kontrolního požadavku se zjišťuje kontrolou v terénu, a to kontrolou výskytu hnojiva v ochranném pásu.

Poznámka:

Třímetrový ochranný pás se vztahuje pouze na zemědělské pozemky přímo přiléhající k útvaru povrchových vod (definice útvaru povrchových vod je uvedena výše u kontrolovaného požadavku SMR 4/5). Zákaz hnojení v ochranném pásu se vztahuje pouze na aplikaci hnojiv včetně hnojiv statkových.

Příklad ochranného pásu kolem břehu rybníka

Kde můžete získat informace:

- Informace o zemědělských pozemcích sousedících s útvary povrchových vod – Portál farmáře v LPIS (informace u jednotlivých půdních bloků nebo dílů půdních bloků). Vzdálenost od útvaru povrchových vod je v mapě označena pouze orientačně, rozhodující je skutečný stav na místě.

Kontrolovaný požadavek SMR 4/7:

Byl dodržen zákaz hnojení na půdu, která je zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm nebo promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá?

Důvod: Zamezit smyvu látek, zejména dusíkatých, z použitých hnojiv do povrchových vod, popř. též jejich rychlému průsaku do půdy, drenáží a podzemních vod.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Splnění požadavku se zjišťuje kontrolou v terénu. Při podezření na porušení probíhá kontrola dat aplikace hnojiv podle evidence

o hnojivech použitých na zemědělskou půdu, knihy jízd, popř. výkazů práce, s využitím záznamů nejbližších hydrometeorologických stanic.

Nesprávné hnojení na půdu pokrytou vrstvou sněhu

Kde můžete získat informace:

- Zákaz aplikace hnojiv na podmáčených, zaplavených, promrzlých a sněhem pokrytých půdách je uveden v § 9 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění.

Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

SMR 4/1: BYL DODRŽEN ZÁKAZ POUŽITÍ DUSÍKATÝCH HNOJIVÝCH LÁTEK V OBDOBÍ ZÁKAZU HNOJENÍ?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne Ano
Nedodržení do 5 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Nedodržení 5–10 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Nedodržení nad 10 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Použití do 20 kg N/ha.	Použití 20–40 kg N/ha.	Použití nad 40 kg N/ha.	
6	8	10	6	8	10	0 10 30

SMR 4/2: BYLY PŘI HNOJENÍ JEDNOTLIVÝCH PLODIN DODRŽENY LIMITY STANOVENÉY PŘÍLOZE č. 3 K NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 103/2003 SB.?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne Ano
Nedodržení limitu na ploše do 20 ha.	Nedodržení limitu na ploše 20–50 ha.	Nedodržení limitu na ploše nad 50 ha.	Překročení limitu o 20–40 kg N/ha.	Překročení limitu nad 40 kg N/ha.	Překročení limitu nad 40 kg N/ha.	
2	4	6	2	4	6	0 10 22

SMR 4/3: BYL DODRŽEN MAXIMÁLNÍ LIMIT 170 KG N/HA/ROK V POUŽITÝCH ORGANICKÝCH, ORGANOMINERÁLNÍCH A STATKOVÝCH HNOJIVECH V PRŮMĚRU ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne Ano
x	x	Pevně stanoveno.	Limit překročen do 20 kg dávky N/ha.	Limit překročen o 20–40 kg dávky N/ha.	Limit překročen nad 40 kg dávky N/ha.	
0	0	10	6	8	10	0 10 30

Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

SMR 4/4: ODPOVÍDAJÍ JÍMKY A NÁDRŽE KAPACITNĚ MINIMÁLNĚ ČTYŘMĚSÍČNÍ PRODUKCI KEJDY A TŘIMĚSÍČNÍ PRODUKCI MOČUVKY A HNOJŮVKY (PŘI DOLOŽITELNÉM UVEDENÍ DO OBĚHU NEBO JINÉM VYUŽITÍ DVOUMĚSÍČNÍ PRODUKCI) A JSOU DOSTATEČNĚ PRO USKLADNĚNÍ V OBDOBÍ ZÁKAZU HNOJENÍ?

	Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body	
	Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne		Ano
4	Zemědělský podnikatel obhospodaruje více než 1000 ha zemědělské půdy vhodné ke hnojení.	Zemědělský podnikatel obhospodaruje 100 až 1000 ha zemědělské půdy vhodné ke hnojení.	Zemědělský podnikatel obhospodaruje méně než 100 ha zemědělské půdy vhodné ke hnojení.	Chybí kapacita jímek do 30 m ³ .	Chybí kapacita jímek od 31 do 60 m ³ .	Chybí kapacita jímek nad 60 m ³ .	1	0	21

SMR 4/5: BYL DODRŽEN ZÁKAZ PĚSTOVÁNÍ ŠIROKOŘÁDKOVÝCH PLODIN (KUKUŘICE, SLUNEČNICE, SÓJA, BOB, BRAMBORY APOD.) NA POZEMCÍCH SE SKLONEM NAD 7°, KTERÉ SOUSEDÍ S ÚTVARY PОВRCHOVÝCH VOD, NEBO SE OD NICH NACHÁZÍ VE VZDÁLENOSTI MENŠÍ NEŽ 25 M?

	Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body	
	Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne		Ano
5	Nedodržení na ploše do 5 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Nedodržení na ploše 5–10 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Nedodržení na ploše nad 10 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce 26–50 m.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce nad 50 m.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce nad 50 m.	0	10	26

Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

SMR 4/6: JSOU V BLÍZKOSTI POVRCHOVÝCH VOD UDRŽOVÁNY OCHRANNÉ NEHNOJENÉ PÁSY V ŠÍŘCE 3 M OD BŘEHOVÉ ČÁRY?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce menší než 50 m.	Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce 50–100 m.	Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce větší než 100 m.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o méně než 1 m požadované šířky.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o 1–2 m požadované šířky.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o více než 2 m nebo zcela chybějí.	0	10	26
4	6	8	4	6	8	0	10	26

SMR 4/7: BYL DODRŽEN ZÁKAZ HNOJENÍ NA PŮDU, KTERÁ JE ZAPLAVENÁ, PŘESYČENÁ VODOU, POKRYTÁ VRSTVOU SNĚHU VYŠŠÍ NEŽ 5 CM NEBO PROMRZLÁ TAK, ŽE POVRCH PŮDY DO HLOUBKY 5 CM PŘES DEN NEROZMRZÁ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Nedodržení na ploše do 5 ha.	Nedodržení na ploše 5–10 ha.	Nedodržení na ploše nad 10 ha.	Použití do 20 kg N/ha.	Použití 20–40 kg N/ha.	Použití nad 40 kg N/ha.	0	10	26
4	6	8	4	6	8	0	10	26

3.1.5. SMR 5: ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Evropské směrnice a zákon o ochraně přírody a krajiny¹⁷ definují, pro které druhy rostlin, živočichů a typy přírodních stanovišť mají být vymezeny lokality soustavy Natura 2000. Podle směrnice o stanovištích jsou to **evropsky významné lokality (EVL)**. Často se jedná o území, kde se díky tradičnímu a citlivému hospodaření dochovala cenná stanoviště nebo vzácný rostlinný či živočišný druh. Předmětem ochrany může být jeden nebo více typů stanovišť (např. podmáčené louky, stepní lokality) nebo evropsky významné

druhy rostlin či živočichů (jako např. hořeček český, orchidej střevíčník pantoflíček, sysel obecný nebo modrásek očkovaný). Mezi nejzávažnější škodlivé zásahy patří změna vodního režimu (vysušování pozemků) na lokalitách, kde je předmětem ochrany nivní společenstvo nebo druhy na ně vázané, a rozorávání při změně travních porostů na ornou půdu nebo při obnově travních porostů, jsou-li předmětem ochrany luční společenstva nebo druhy rostlin a živočichů vázané na tato společenstva.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem, kteří hospodaří v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000.

Kontroluje: ■ Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Kontrolovaný požadavek SMR 5/I:

Nedochází k poškození předmětu ochrany evropsky významné lokality?

Důvod: Přispět k zachování rozmanitosti živočišných a rostlinných druhů prostřednictvím ochrany stanovišť (biotopů) volně žijících živočichů a volně rostoucích rostlin a zabezpečit ochranu těch druhů a typů přírodních stanovišť, která jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožená, vzácná či omezená jen na určitou oblast.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole se bude zjišťovat, zda nebyl

poškozen předmět ochrany¹⁸, pro který je evropsky významná lokalita zřízena.

Poznámka:

Na území evropsky významné lokality je zakázáno poškozovat předmět ochrany, přičemž za poškozování se nepovažuje řádné hospodaření prováděné v souladu s právními předpisy. Podmínky hospodaření se vždy podřizují potřebám konkrétního území, nejsou tedy všeobecné. V případě pochybností se doporučuje vykonávat plánované činnosti až po předcházející konzultaci s příslušným orgánem ochrany přírody (na území národních parků se správou národních parků, na území CHKO se správou CHKO, na území vojenských újezdů s újezdním úřadem a na ostatním území s odborem životního prostředí krajského úřadu) nebo s regionálním inspektorátem České inspekce životního prostředí ohledně možného vlivu hospodářského zásahu na předmět ochrany.

¹⁷ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

¹⁸ § 45b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1. příklad: Zemědělec obhospodařuje travní porost (podmáčenou louku) na půdním bloku o ploše 5 ha. Na část tohoto půdního bloku (cca 50 % rozlohy) zasahuje EVL s předmětem ochrany Nivní louka říčních údolí svazu *Cnidion dubii*, předmět ochrany se nachází právě na území posuzovaného půdního bloku. Na pozemek přitom zasahuje velmi malá část rozlohy EVL (do 5 %). Zemědělec v rámci využití louky změnil vodní režim podmáčené části (obnovou v minulosti zazemněných odvodňovacích rýh) a v rámci zvýšení výnosu na celé ploše louky přišel kulturní travní směs. Důsledkem je částečné vysušení louky a změna druhové struktury lučního společenstva na podmáčené louce.

Hodnocení: Rozsah zjištěného porušení je střední, vzhledem k poměrně malé části EVL zasahující na daný půdní blok, by se škodlivý zásah týká celé plochy předmětu ochrany na daném půdním bloku. Závažnost porušení je střední, protože prostřednictvím vhodných opatření (opětovnou změnou vodního režimu a následnou správnou údržbou) by bylo možno dosáhnout původního stavu. V případě výrazné změny kultury (rozorání nebo dramatická změna druhové skladby) by závažnost byla hodnocena jako velká. Poškození je primárně hodnoceno jako trvalé, neboť bez přijetí adekvátních opatření dojde k dlouhodobé změně charakteru lučního společenstva.

2. příklad: Zemědělec obhospodařuje travní porost na půdním bloku o rozloze 10 ha. Na půdní blok zasahuje převážná část EVL s předmětem ochrany hořeček český (*Gentianella praecox*). Chráněné území přitom tvoří cca 10 % rozlohy hodnoceného půdního bloku. Zemědělec rozšířil navazující půdní blok s ornou půdou na úkor travního porostu a rozorál i část travního porostu s těžištem výskytu hořečku.

Hodnocení: Rozsah i závažnost zjištěného porušení jsou velké, neboť došlo k pravděpodobnému zničení předmětu ochrany. Porušení je trvalé. Inspektor zároveň nahlásí porušení (rozorání) příslušné kontrolní organizaci.

Cenným typem stanoviště je například podmáčená druhově bohatá louka

Chráněnými druhy na loukách v EVL mohou být například orchideje, jako je rudohlávek jehlančovitý

Kde můžete získat informace:

- Informačními místy pro zemědělce ohledně „směrnice o ptácích“ a „směrnice o stanovištích“¹⁹ jsou instituce ochrany přírody – správy NP, správy CHKO, střediska AOPK ČR.
- Informace a popisy všech EVL naleznete na www.natura2000.cz.
- Hranice EVL je možné dohledat v mapovém podkladu v LPIS na Portálu farmáře.
- V případě jakýchkoli pochybností kontaktujte orgány ochrany přírody.

¹⁹ Směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice Rady č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků

Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin SMR 5/1: NEDOCHÁZÍ K POŠKOZENÍ PŘEDMĚTU OCHRANY EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY?

Rozsah			Závažnost			Trvalost	Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Škodlivý zásah na území o velikosti max. do 30 % rozlohy skutečného nebo předpokládaného výskytu předmětu ochrany*.	Škodlivý zásah na území o velikosti nad 30 % rozlohy skutečného nebo předpokládaného výskytu předmětu ochrany*.	Škodlivý zásah eliminující výskyt předmětu ochrany na příslušném území*.	Možný návrat do původního stavu samovolným vývojem.	Možný návrat do původního stavu prostřednictvím vhodných opatření.	Bez možnosti návratu do původního stavu.		
3	6	10	5	7	10	0	10 25

* Postižená plocha se obecně vztahuje k rozloze chráněného pruhu v rámci půdních bloků, které jsou kontrolovaným subjektem obhospodařovaných půdních bloků chráněný prvek pouze okrajově (např. vymezená plocha tvoří méně než 10 % plochy kontrolovaných půdních bloků, nebo je součástí těchto půdních bloků méně než 10 % celkové rozlohy vymezené plochy), posuzuje se poškození mírněji. V případech, kdy naopak chráněný prvek tvoří většinu plochy kontrolovaných půdních bloků, nebo je v těchto blocích obsažen celý či jeho převážná část, posuzovat poškození přísněji.

3.1.6. 5a – minimální požadavky pro použití hnojiv v rámci agroenvironmentálních opatření

Kontrolované požadavky vycházejí ze zásad správné zemědělské praxe, které jsou pro zemědělce mimo oblasti zranitelné dusičnany doporučené, pro žadatele o podpory AEO se však stávají povinnými. Jsou stanoveny požadavky v těchto okruzích, vymezených podle zásad správné zemědělské praxe nitratové směrnice:

- období zákazu hnojení;
- omezení aplikace hnojiv na svažitých půdách;

- omezení aplikace hnojiv v blízkosti vod;
- opatření pro rovnoměrnost aplikace hnojiv;
- omezení aplikace hnojiv na podmáčených, zaplavených, promrzlých a sněhem pokrytých půdách.

V každém okruhu byl vybrán jeden kontrolovaný požadavek. Dále se mezi minimální požadavky na používání hnojiv řadí požadavky ohledně znečištění fosforem.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o podporu v rámci agroenvironmentálních opatření.

Kontroluje: ■ Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Kde můžete získat informace:

- Požadavky na vedení evidence o hnojivech jsou uvedeny výše u SMR 3 (používání upravených kalů), kontrolního požadavku SMR 3/5.

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 1:

Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení?

Požadavek, jeho zdůvodnění, způsob kontroly a zdroje informací jsou stejné jako pro oblasti zranitelné dusičnany (kontrolovaný požadavek SMR 4/1).

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 2:

Byl dodržen zákaz pěstování širokořádkových plodin (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.) na pozemcích se sklonem nad 7°, které sousedí s útvary povrchových vod, nebo se od nich nacházejí ve vzdálenosti menší než 25 m?

Požadavek, jeho zdůvodnění, způsob kontroly a zdroje informací jsou stejné jako pro oblasti zranitelné dusičnany (kontrolovaný požadavek SMR 4/5).

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 3:

Jsou v blízkosti povrchových vod udržovány ochranné nehnojené pásy v šířce 3 m od břehové čáry?

Požadavek, jeho zdůvodnění, způsob kontroly a zdroje informací jsou stejné jako pro oblasti zranitelné dusičnany (kontrolovaný požadavek SMR 4/6).

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 4:

Je při hnojení zajištěno rovnoměrné pokrytí pozemku?

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY PRO POUŽITÍ HNOJIV V RÁMCI AGROENVIRONMENTÁLNÍCH OPATŘENÍ ■ 5a

Důvod: Zamezit místnímu smyvu nebo průsaku látek, zejména dusíkatých, z použitých hnojiv.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Rovnoměrnost pokrytí pozemku hnojivem se kontroluje vždy v terénu. Při podezření na porušení probíhá též kontrola dat aplikace hnojiv podle evidence o hnojivech, knihy jízdy, popř. výkazů práce. Za rovnoměrné se považuje vyrovnané rozprostření hnojiva na ploše hnojeného půdního bloku. Zhodnocení rovnoměrnosti nebo nerovnoměrnosti použití hnojiva vždy závisí na posouzení inspektora v rámci fyzické kontroly na místě. Aktuální stav v terénu musí být vždy dokumentován (pomocí fotodokumentace). V žádném případě se však neposuzuje rovnoměrnost v řádu rozdílů jednotek procent. Za porušení se považují zásadní chyby v aplikaci, zejména je-li některá část pozemku zjevně hnojena výrazně více než ostatní. Za důkaz porušení bude považována:

- existence lagun po aplikaci kejdy, případně ploch vyschlých lagun nebo holých ploch

v porostu očividně způsobených místním přesycením půdy kejdou, močůvkou nebo hnojůvkou;

- průkazným způsobem doložitelná nesprávná aplikace hnoje, kompostu nebo upraveného kalu, například rozvozem po pozemku bez rozmetání, pouze s hrubým rozhrnováním hromad hnojiv po části pozemku;
- existence hromádek nebo shluků minerálního hnojiva na povrchu plochy.

Za důkaz průkazného porušení bude považována fotodokumentace pořízená úředním inspektorem při kontrole nebo prokazatelně dokumentovaný podnět třetí osoby následně ověřený úřední kontrolou.

Výjimkou je diferencované hnojení, kterým jsou na základě chemických rozborů srovnávány rozdíly agrochemických vlastností daného pozemku.

Kde můžete získat informace:

- Používání hnojiv a upravených kalů upřesňuje § 9 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, v platném znění.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

K porušení požadavku dojde např. tehdy, když je travní porost hnojen kejdou plošným rozstřikem s příliš velkými rozestupy jednotlivých pojezdů, což způsobí viditelné „pruhování“ pozemku zaschlou kejdou, přičemž zhruba 1/3 plochy zůstane nepohnojena, nebo naopak, když se na pozemku vyskytnou místa s nadměrným množstvím kejdy (např. hromádky, překryté pásy).

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 5:

Byl dodržen zákaz hnojení na půdu, která je zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm nebo promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá?

Požadavek, jeho zdůvodnění, způsob kontroly a zdroje informací jsou stejné jako pro oblasti zranitelné dusičnany (kontrolovaný požadavek SMR 4/7).

Kontrolovaný požadavek 5a/ AEO 6:

Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě se svažitostí nad 12°, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití?

Důvod: Zabránit smyvu dusíkatých hnojivých látek při použití hnojiv na pozemcích s extrémní sklonitostí.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Splnění požadavku prokazuje zemědělský podnikatel kontrolnímu orgánu prostřednictvím záznamů v evidenci o hnojivech použitých na zemědělské půdě. Kontrolní orgán provede kontrolu záznamů v předlo-

žené evidenci s výpisem obhospodařovaných pozemků s průměrnou sklonitostí převyšující 12°. Plnění požadavku lze také ověřit fyzickou kontrolou na místě. Zákaz se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

Kde můžete získat informace:

- Informace o zemědělských pozemcích s průměrnou sklonitostí nad 12° lze zjistit z informativních výpisů nitrátové směrnice nebo na Portálu farmáře v LPIS (informace u jednotlivých půdních bloků nebo dílů půdních bloků).

5a/AEO 1: BYL DODRŽEN ZÁKAZ POUŽITÍ DUSÍKATÝCH HNOJIVÝCH LÁTEKY OBDOBÍ ZÁKAZU HNOJENÍ?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Nedodržení do 5 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Nedodržení 5–10 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Nedodržení nad 10 ha plochy, kde je období zákazu hnojení.	Použití do 20 kg N/ha.	Použití 20–40 kg N/ha.	Použití nad 40 kg N/ha.		
6	8	10	6	8	10	0	10 30

5a/AEO 2: BYL DODRŽEN ZÁKAZ PĚSTOVÁNÍ ŠIROKOŘÁDKOVÝCH PLODIN (KUKUŘICE, SLUNEČNICE, SÓJA, BRAMBORY APOD.) NA POZEMCÍCH SE SKLONEM NAD 7°, KTERÉ SOUSEDÍ S ÚTVARY PОВRCHOVÝCH VOD, NEBO SE OD NICH NACHÁZÍ VE VZDÁLENOSTI MENŠÍ NEŽ 25 M?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Nedodržení na ploše do 5 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Nedodržení na ploše 5–10 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Nedodržení na ploše nad 10 ha pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce do 25 m.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce 26–50 m.	Širokořádkové plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce nad 50 m.		
4	6	8	4	6	8	0	10 26

5a/AEO 3: JSOU V BLÍZKOSTI POVRCHOVÝCH VOD UDRŽOVÁNY OCHRANNÉ NEHNOJENÉ PÁSY V ŠÍŘCE 3 M OD BŘEHOVÉ ČÁRY?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body		
Malý	Střední	Velký	Malá	Sřediní	Velká	Ne	Ano	
Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce menší než 50 m.	Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce 50–100 m.	Nehnojené pásy nejsou udržovány v délce větší než 100 m.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o méně než 1 m požadované šířky.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o 1–2 m požadované šířky.	Nehnojené pásy jsou v průměru užší o více než 2 m nebo zcela chybějí.	0	10	26
4	6	8	4	6	8	0	10	26

5a/AEO 4: JE PŘI HNOJENÍ ZAJIŠTĚNO ROVNOMĚRNÉ POKRYTÍ POZEMKU?

Rozsah		Závažnost			Trvalost	Body		
Malý	Střední	Velký	Malá	Sřediní	Velká	Ne	Ano	
Nedodržení na ploše do 10 ha.	Nedodržení na ploše 10–20 ha.	Nedodržení na ploše nad 20 ha.	Nerovnoměrnost v pokrytí do 25 %.	Nerovnoměrnost v pokrytí 26–50 %.	Nerovnoměrnost v pokrytí nad 50 %.	0	10	26
4	6	8	4	6	8	0	10	26

5a/AEO 5: BYL DODRŽEN ZÁKAZ HNOJENÍ NA PŮDU, KTERÁ JE ZAPLAVENÁ, PŘESYČENÁ VODOU, POKRYTÁ VRSTVOU SNĚHU VYŠŠÍ NEŽ 5 CM NEBO PROMRZLÁ TAK, ŽE POVRCH PŮDY DO HLOUBKY 5 CM PŘES DEN NEROZMRZÁ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Nedodržení na ploše do 5 ha.	Nedodržení na ploše 5–10 ha.	Nedodržení na ploše nad 10 ha.	Použití do 20 kg N/ha.	Použití 20–40 kg N/ha.	Použití nad 40 kg N/ha.			
4	6	8	4	6	8	0	10	26

SMR 5a/ AEO 6: BYL DODRŽEN ZÁKAZ POUŽITÍ DUSÍKATÝCH HNOJIVÝCH LÁTEK NA ORNÉ PŮDĚ SE SVAŽITOSTÍ NAD 12°, S VÝJIMKOU TUHÝCH STATKOVÝCH HNOJIV A TUHÝCH ORGANICKÝCH HNOJIV ZAPRAVENÝCH DO PŮDY DO 24 HODIN PO JEJICH POUŽITÍ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Nedodržení na ploše do 5 ha.	Nedodržení na ploše 5–10 ha.	Nedodržení na ploše nad 10 ha.	Použití do 20 kg N/ha.	Použití 20–40 kg N/ha.	Použití nad 40 kg N/ha.			
2	4	6	2	4	6	0	10	22

3. 2. VEŘEJNÉ ZDRAVÍ, ZDRAVÍ ZVÍŘAT A ZDRAVÍ ROSTLIN

3.2.1. SMR 6, 7 a 8: označování hospodářských zvířat – prasata, skot, ovce a kozy

Cílem povinných požadavků²⁰ je zajistit přesnou evidenci o hospodářství a zvířatech. Při zjištění nárady umožní správně a úplně vedená evidence zvířat vysledovat původce nárady až na kon-

krétní hospodářství a na situaci optimálně reagovat. Je také podmínkou správně aplikovaných preventivních opatření v chovech i při porážce (např. při plošné vakcinaci, vyšetření BSE apod.).

Týká se: ■ Všichni žadatelé o přímé platby, některé podpory z osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem, kteří jsou chovateli²¹ **praset** nebo **skotu** nebo **ovcí** či **koz**. Od roku 2006 se povinnosti spojené s označováním a evidencí zvířat vztahují na všechny chovatele s výjimkou toho, kdo chová pouze jedno prase určené pro domácí porážku.

Kontroluje: ■ Česká plemenářská inspekce (ČPI)

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Plemenářský zákon ukládá chovateli povinnost **předvést zvířata** tak, aby bylo možno zajistit jejich individuální kontrolu. ČPI, přistupuje ke kontrole zvířat s maximálním ohledem na provozní podmínky, pohodu a zdraví zvířat i bezpečnost práce. V tomto ohledu vychází vždy chovateli vstřícně. K tomu, aby mohlo být posouzeno plnění všech požadavků kontrol podmíněnosti i ostatních zákonných požadavků, je nutno **provést inventuru zvířat přítomných na hospodářství** v den kontroly. Inventura se provádí na základě aktuálního výpisu evidovaných zvířat z ústřední evidence. V chovu praset se inventura neprovádí a kontroly označení zvířat se provádějí namátkově na zvoleném vzorku chované populace. Chovatel je povinen **předložit stájový registr** (resp. registr praset v hospodářství). Pokud jej vede na počítači,

musí umožnit nahlížet do uložených dat o zvířatech a jejich pohybech. Při kontrole skotu je chovatel povinen **předložit na každé zvíře vystavený průvodní list skotu**. Při kontrolách podmíněnosti se posuzuje, zda byl průvodní list vystaven ústřední evidencí. O výsledku kontroly se sepisuje protokol, s jehož obsahem je chovatel seznámen a svůj souhlas s kontrolním zjištěním stvrzuje podpisem. Při zjištění nedostatků se ukládají opatření k nápravě. U skotu je možné uložit i zákaz přemístování zvířat, pokud se nedostatky týkají konkrétních zvířat, která jsou v době kontroly přítomna v hospodářství. Uložená opatření se ruší po odstranění nedostatků. Plnění ostatních kontrolovaných požadavků, které nejsou součástí systému kontrol podmíněnosti a týkají se povinností chovatele uvedených v plemenářském zákoně, je posuzováno z hlediska úplnosti, správnosti a rozsahu.

Kde můžete získat informace:

- Vedení ústřední evidence a objednávání ušních známek – Českomoravská společnost chovatelů, a. s.
- Přehled schválených počítačových programů k vedení stájových registrů jednotlivých druhů hospodářských zvířat – ČMSCH, a. s., www.cmsch.cz (Ústřední evidence).

²⁰ Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě, označování a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon), v platném znění a jeho prováděcí vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, v platném znění (dále v textu jen „vyhláška“)

²¹ Ve smyslu § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění

OZNAČOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT – PRASATA, SKOT, OVCE A KOZY ■ SMR 6, 7 A 8

■ SMR 6 – Chovatelé prasat

Kontrolovaný požadavek SMR 6/1:

Je hospodářství s chovem prasat zaregistrováno v ústřední evidenci?

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Plnění požadavku bude prověřováno pouze u těch chovatelů-žadatelů o přímé platby,

u kterých bylo na základě podnětu nebo při jiném šetření zjištěno, že chovají prasata, ale nemají zaregistrované hospodářství.

Kontrolovaný požadavek SMR 6/2:

Je založen a veden registr prasat v hospodářství?

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Posuzuje se, zda chovatel založil a vede registr prasat v hospodářství. Nehodnotí se úplnost a správnost vedených údajů. Registr může být veden ručně (na formuláři, který chovateli po-

skytne pověřená osoba, která vede ústřední evidenci) nebo na počítači (používaný program musí být schválen pověřenou osobou).²² Registr však nelze vést vlastním způsobem ani v písemné ani v počítačové formě.

Kontrolovaný požadavek SMR 6/3:

Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, která nebyla nikdy označena způsobem stanoveným vyhláškou. Kontrola označování bude probíhat vzorkovým systémem. V každém chovu bude provedena kontrola 10 náhodně

vybraných prasat, na které se vztahuje povinnost označování. Pokud bude i jediné prase zjištěno neoznačené, bude kontrola pokračovat na dalším vzorku 50 prasat. Pokud i zde budou zjištěny nedostatky, provede se kontrola u dalších 100 náhodně vybraných prasat.

■ SMR 7 – Chovatelé skotu

Kontrolovaný požadavek SMR 7/1:

Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, která nebyla nikdy označena způsobem stanoveným vyhláškou. Do zjištění se

nezahrnují zvířata, která původně chovatel označil, ale která ztratila jednu nebo obě ušní známky, nebo jsou jejich ušní známky neplatné.

Kontrolovaný požadavek SMR 7/2:

Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata, na která nebyly vydány průvodní listy skotu pověřenou osobou?

²² Podle ustanovení vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem ve znění vyhlášky č. 199/2007 Sb., v platném znění

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, kterým nebyl nikdy vydán průvodní list skotu (dále jen „PLS“). Neposuzuje se obsah a úplnost PLS, pořadí duplikátů,

případně ztráta ani zničení již vydaného PLS. Každé zvíře bez PLS posuzuje inspektor zvlášť a přihlíží ke všem okolnostem, které je možné doložit, případně potvrdit v ústřední evidenci.

Kontrolovaný požadavek SMR 7/3: Je založen a veden stájový registr?

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda chovatel založil a vede stájový registr. Nehodnotí se úplnost a správnost vedených údajů. Registr může být veden ručně (na formuláři, který chovateli poskytnete pově-

řená osoba, která vede ústřední evidenci) nebo v elektronické formě (používaný program musí být schválen pověřenou osobou).²³ Stájový registr však nelze vést vlastním způsobem ani v písemné ani v elektronické formě.

Kontrolovaný požadavek SMR 7/4: Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, která nebyla nikdy evidována v ústřední evidenci. Do tohoto ukazatele se nezahrnují

zvířata „na cestě“ (narozená telata nebo zvířata přemístěná na hospodářství a splňující lhůtu pro nahlášení a zpracování), ani zvířata, která nebyla evidována z důvodu chybného hlášení.

Neoznačené zvíře

Označené zvíře

²³ Podle ustanovení vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem ve znění vyhlášky č. 199/2007 Sb., v platném znění

■ SMR 8 – Chovatelé ovcí a koz

Kontrolovaný požadavek SMR 8/1: Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, která nebyla nikdy označena způsobem stanoveným vyhláškou. Do zjištění se

nezahrnují zvířata, která původně chovatel označil, ale která ztratila jednu nebo obě ušní známky, nebo jsou jejich ušní známky neplatné.

Kontrolovaný požadavek SMR 8/2: Je založen a veden stájový registr?

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda chovatel založil a vede stájový registr. Nehodnotí se úplnost a správnost vedených údajů. Registr může být veden ručně (na formuláři, který chovateli poskytne pově-

řená osoba, která vede ústřední evidenci) nebo v elektronické formě (používaný program musí být schválen pověřenou osobou).²⁴ Stájový registr však nelze vést vlastním způsobem ani v písemné ani v elektronické formě.

Kontrolovaný požadavek SMR 8/3: Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?

Co bude kontrolní orgán požadovat:
Posuzuje se, zda se na hospodářství nacházejí zvířata, která nebyla nikdy evidována v ústřední evidenci. Do tohoto ukazatele se nezahrnují zví-

řata „na cestě“ (narozená mláďata nebo zvířata přemístěná na hospodářství a splňující lhůtu pro nahlášení a zpracování), ani zvířata, která nebyla evidována z důvodu chybného hlášení.

Neoznačené zvíře

Označené zvíře

²⁴ Podle ustanovení vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění

PŘÍKLADY Z PRAXE (společné pro všechny kontrolované požadavky SMR 6, 7 a 8):

První chovatel má ve svém hospodářství v podhorské oblasti ustájeno 510 kusů skotu. V den kontroly byla všechna zvířata označena dvěma platnými ušními známkami, ani jedno zvíře nebylo neoznačené nebo neidentifikovatelné. Stájový registr je veden zakoupeným počítačovým programem, schváleným pověřenou osobou. V ústřední evidenci jsou evidována všechna zvířata a veškeré jejich pohyby. Zvířata jsou evidována bez příznaku. Jediné zjištěné neevidované zvíře bylo tele ve stáří 7 dnů. Na všechna zvířata byl vystaven průvodní list skotu.

Hodnocení: V tomto případě jsou všechny kontrolované požadavky kontroly podmíněnosti splněny.

Druhý chovatel má na hospodářství 1128 kusů skotu. Při kontrole byly zjištěny jediné nedostatky v označení 10 zvířat, u nichž došlo ke ztrátě ušní známky.

Hodnocení: V takovém případě nejsou body za neshody s požadavky kontroly podmíněnosti uděleny. Chovateli bude pouze uloženo zvláštní opatření: zákaz přemísťování (podle § 25 odst. 3 plemenářského zákona) na 10 zvířat neoznačených podle vyhlášky.

Třetí chovatel chová 40 kusů skotu, 5 z nich nebylo označeno podle vyhlášky. Šest zvířat evidovaných v registru ústřední evidence bylo přesunuto a chovatel tento přesun nenahlásil do ústřední evidence. 2 zvířata nebyla nikdy evidována. Chovatel nepředložil 3 průvodní listy skotu, které ztratil, a 2 průvodní listy, které nebyly ústřední evidencí nikdy vydány.

Hodnocení: Tento chovatel není ve shodě s kontrolovanými požadavky: „Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?“ a „Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata, na která nebyly vydány průvodní listy skotu pověřenou osobou?“ Protože se však jedná o méně než 20 % zvířat, porušení se v rámci kontrol podmíněnosti hodnotí celkem 2 body jako zanedbatelné. Chovateli bylo uloženo zvláštní opatření: zákaz přemísťování (podle § 25 odst. 3 plemenářského zákona) 10 zvířat (5 kvůli označování, 3 z důvodů ztráty PLS, 2 z důvodu nezaevidování v ústřední evidenci a nevydaným PLS) a současně opatření (podle § 24 odst. 3 plemenářského zákona) na vyřazení 6 zvířat fyzicky nepřítomných. Chovatel chyby odstranil a opatření splnil.

Čtvrtý chovatel má stádo 30 kusů ovcí, z nichž 7 dospělých zvířat starších 1 roku určených na chov nebylo nikdy označeno. Chovatel vede stájový registr úplný a v rozsahu stanoveném vyhláškou. V ústřední evidenci nebylo nikdy evidováno 7 zvířat, 40 zvířat je evidováno navíc a 25 je evidováno s příznakem.

Hodnocení: Tento chovatel není ve shodě s kontrolními požadavky „Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?“ a „Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?“ Protože se jedná o více než 20 % zvířat, porušení se hodnotilo celkem 18 body. Chovateli bylo uloženo opatření k odstranění nedostatků.

Identifikace a označování hospodářských zvířat – prasata SMR 6/1: JE HOSPODÁŘSTVÍ S CHOVEM PRASAT ZAREGISTROVÁNOV ÚSTŘEDNÍ EVIDENCI?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
x	x	x	x	x	x			
0	0	6	0	0	9	0	0	15

SMR 6/2: JE ZALOŽEN A VEDEN REGISTR PRASAT V HOSPODÁŘSTVÍ?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
x	x	x	x	x	x			
0	0	6	0	0	9	0	0	15

SMR 6/3: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA NIKDY NEOZNAČENÁ ZVÍŘATA?

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Menší než 20 % kontrolovaných zvířat.	20,01–50 % kontrolovaných zvířat.	Nad 50 % kontrolovaných zvířat.	Menší než 20 % kontrolovaných zvířat.	20,01–50 % kontrolovaných zvířat.	Nad 50 % kontrolovaných zvířat.			
0	1	2	0	1	2	0	0	4

Identifikace a označování hospodářských zvířat – skot

SMR 7/1: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA NIKDY NEOZNAČENÁ ZVÍŘATA?

	Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
	Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
1	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.			
	1	5	9	1	3	5	0	0	14

SMR 7/2: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA ZVÍŘATA, NA KTERÁ NEBYLY VYDÁNY PRŮVODNÍ LISTY SKOTU POVĚŘENOU OSOBOU?

2	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.			
	1	5	9	1	5	9	0	0	18

SMR 7/3: JE ZALOŽEN A VEDEN STÁJOVÝ REGISTR?

3	x	x	x	x	x	x			
	0	0	6	0	0	9	0	0	15

SMR 7/4: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA ZVÍŘATA NIKDY NEEVIDOVANÁ V ÚSTŘEDNÍ EVIDENCI?

4	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.			
	1	5	9	1	5	9	0	0	18

Identifikace a označování hospodářských zvířat – ovce a kozy SMR 8/1: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA NIKDY NEOZNAČENÁ ZVÍŘATA?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.		
1	5	9	1	3	5	0	0 14

SMR 8/2: JE ZALOŽEN A VEDEN STÁJOVÝ REGISTR?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
x	x	x	x	x	x		
0	0	6	0	0	9	0	0 15

SMR 8/3: NEBYLA NA HOSPODÁŘSTVÍ ZJIŠTĚNA ZVÍŘATA NIKDY NEEVIDOVANÁ V ÚSTŘEDNÍ EVIDENCI?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.	Do 20 % zvířat.	20,01–50 %.	Nad 50 % zvířat.		
1	5	9	1	5	9	0	0 18

3.2.2. 8a – minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin v rámci agroenvironmentálních opatření

Požadavky jsou stanoveny v pěti okruzích:

- omezení aplikace přípravků v blízkosti vod a jiných citlivých lokalit;
- odborná způsobilost žadatele pro nakládání s přípravky;
- každoroční proškolení pracovníků, kteří aplikují přípravky;
- kontrolní testování mechanizačních prostředků pro aplikaci přípravků;
- bezpečné skladování přípravků.

Týká se: ■ Všichni žadatelé o podpory v agroenvironmentálních opatřeních, kteří používají přípravky na ochranu rostlin.

Kontroluje: ■ Státní rostlinolékařská správa (SRS)

Kde můžete získat informace:

- Požadavky se odvolávají na zákon č. 326/2004, o rostlinolékařské péči, v platném znění, a prováděcí vyhlášku č. 329/2004 Sb., v platném znění.

Požadavky na vedení evidence používání přípravků na ochranu rostlin:

Povinnost vedení evidence vyplývá z § 49 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění. Evidence dokladuje způsob aplikace přípravků a slouží i pro posuzování, zda uživatel postupoval v souladu se zákonem. Podrobnější požadavky stanoví § 19 prováděcí vyhlášky č. 329/2004 Sb., v platném znění. Údaje, které je nutno do evidence zaznamenávat, jsou uvedeny v příloze č. 9 vyhlášky č. 329/2004 Sb. Je nutno dodržovat zejména následující obecné zásady:

Kontrola evidence se zaměřuje na shodu evidovaných údajů s předepsanými relevantními údaji, kterými jsou:

- ošetřovaný objekt (plodina, kultura, skleník apod.);
- rozsah, velikost (plocha, výměra apod.);
- datum;
- přípravek;
- údaje k aplikaci;
- celkové množství aplikovaného (použitého) přípravku;

- evidence o používání přípravků na ochranu rostlin musí být vedena bezodkladně (údaje o použití přípravků musí být zaznamenány nejpozději následující den);
- při vedení evidence nezáleží na formě, ale na obsahu;
- evidence může být vedena několika způsoby (v papírové podobě, pomocí počítačových programů, s využitím Portálu farmáře);
- evidence se uchovává 5 let a musí být na požádání předložena kontrolnímu orgánu, kterému také musí být umožněno ověření údajů v ní uvedených (na základě dodacích listů, faktur apod.).

- celkové množství aplikovaného přípravku;
- účel aplikace (cílový škodlivý organismus nebo jiný účel).

Neúplnost údajů v evidenci používání přípravků na ochranu rostlin bude kontrolní orgán posuzovat z hlediska možnosti kontroly daného požadavku. Jestliže chybějící údaj nemá vliv na výsledek kontroly, nebude neúplnost evidence považována za porušení požadavku.

Kontrolovaný požadavek 8a/ AEO 7:

Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásnu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?

Důvod: Zamezit ohrožení vodních zdrojů aplikovanými přípravky na ochranu rostlin.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolou na místě bude na pozemcích v ochranných pásmech podzemních vod nebo vodárenských nádrží hodnoceno, zda byla při aplikaci dodržena dostatečná neošetřená ochranná vzdálenost a zda nebyly použity přípravky, jejichž použití je v návodu nebo na etiketě vyloučeno v pásmech ochrany vod. Bude zejména kontrolována vzdálenost kolejových rádků od hranice

ochranného pásma, stav plevelných rostlin v ochranném pásnu po aplikaci herbicidu a stav chorob nebo živočišných škůdců po aplikaci fungicidu nebo insekticidu. Nelze-li provést kontrolu na místě, bude plnění požadavku hodnoceno pomocí evidence používání přípravků, a to ověřením, zda množství aplikovaných přípravků odpovídá ploše pozemku, zmenšené o plochu neošetřovaného ochranného pásu.

Poznámka:

Ochranná vzdálenost musí být zvolena podle místních a povětrnostních podmínek (svažitosti, směru a síly větru, způsobu aplikace atd.) tak, aby bylo vyloučeno zanesení postřikové jichy do pásmech ochrany podzemních nebo povrchových vod.

Kde můžete získat informace:

- Požadavek je formulován podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění.

Kontrolovaný požadavek 8a/ AEO 8:

Má podnikatel používající přípravky na ochranu rostlin zacházení s nimi zabezpečeno odborně způsobilou osobou nebo absolventem odborného kurzu podle odstavce 4 § 86 zákona?

Důvod: Zamezit neodbornému používání přípravků na ochranu rostlin osobami bez odpovídající způsobilosti.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Předložení platného osvědčení Státní rostlinolékařské správy o odborné způsobilosti

pro nakládání s přípravky vydané na základě vykonané zkoušky podle § 86 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění.

Poznámka:

Platnost osvědčení musí být v pětiletých lhůtách obnovována. Požadavek se netýká absolventů akreditovaných magisterských nebo doktorských studijních programů uskutečňovaných vysokými školami, které poskytují vysokoškolské vzdělání v oblasti zemědělství nebo přírodních věd zaměřené na rostlinolékařství nebo ochranu rostlin, ani absolventů programů celoživotního vzdělávání, uskutečňovaných vysokými školami v oblasti zemědělství nebo přírodních věd, zaměřených na rostlinolékařství nebo ochranu rostlin, ani držitelů vědeckých hodností v oboru rostlinolékařství nebo ochrany rostlin.

Kontrolovaný požadavek 8a/ AEO 9:

Plní odborně způsobilá osoba nebo absolvent odborného kurzu povinnosti podle odstavce 3 § 86 zákona?

Důvod: Zamezit neodbornému používání přípravků na ochranu rostlin osobám bez odpovídající způsobilosti.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Předložení zápisů o každoročním proškolení pracovníků, kteří přímo zacházejí s přípravky, aplikují je, nebo jakkoli s nimi nakládají, odborně způsobilou osobou. Zápis pořízený o tomto školení se uchovává po

dobu tří let. Dále je kontrolováno, zda osoby, které přímo zacházejí s přípravky, byly před zahájením prací s každým přípravkem seznámeny s jeho vlastnostmi a účinky a se způsoby správného a bezpečného zacházení s ním.

Poznámka:

Každý, kdo přímo zachází s přípravky na ochranu rostlin, musí být proškolen o pravidlech správné praxe v ochraně rostlin a bezpečného zacházení s přípravky.

Kontrolovaný požadavek 8a/ AEO 10:

Je mechanizační prostředek, jímž je přípravek na ochranu rostlin aplikován, opatřen dokladem o funkční způsobilosti (doklad o kontrolním testování)?

Důvod: Zajistit, aby aplikace přípravků na ochranu rostlin byla prováděna pomocí seřízených a funkčních mechanizačních prostředků.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Platný doklad (osvědčení Státní rostlinolékařské správy) o funkční způsobilosti, který se vydává pro mechanizační prostředky (MP), které jsou v provozu více než 2 roky. Číslo na osvědčení se shoduje s číslem na kontrolní nálepce. K prvnímu testování musí být MP

přistaven během dvou let od data uvedení do provozu. Dojde-li k pochybnostem, zda se jedná o nový MP, provede se kontrola data uvedení MP do provozu. Tím je datum pořízení (nákupu) vyznačené na účetním dokladu (dodacím listu, faktuře apod.) pro kontrolovaný MP.

Poznámka:

Osvědčení o funkční způsobilosti MP vydávají provozovny kontrolního testování na základě výsledků testování. Kontrolní nálepkou jsou označeny všechny MP, které prošly pravidelným testováním a jsou funkčně způsobilé k aplikaci přípravků. I v případě nečitelné nálepky, popř. její absence, pokud žadatel předloží osvědčení o funkční způsobilosti MP, se bude kontrolovaný MP považovat za splňující požadavky zákona.

Kde můžete získat informace:

- Požadavek je formulován podle § 66 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění.

Vzor kontrolní nálepky platné od roku 2009

Kontrolovaný požadavek 8a/ AEO II:

Jsou přípravky na ochranu rostlin uskladněny v originálních obalech podle jejich druhů a odděleně od jiných výrobků a přípravků určených k likvidaci jako odpad a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků?

Důvod: Zamezit možné záměně přípravku na ochranu rostlin s jinou látkou a předejít škodlivému vlivu přípravku na lidské zdraví a životní prostředí.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Předmětem kontroly bude přehledné uložení přípravků ve skladu podle druhu a v originálním obalu, odděleně podle obchodních názvů, aby se předešlo možné záměně přípravků při výdeji ze skladu, dále odděleně

skladování (ve vymezené části skladu nebo regálu) přípravků určených k likvidaci a zda ve skladu s přípravky nejsou skladovány výrobky, které mohou ovlivnit vlastnosti přípravků (barvy, laky, rozpouštědla, ropné výrobky apod.).

Kde můžete získat informace:

- Požadavek je formulován podle § 46 písm. a) bod I a 5 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění.

8a/AEO 7: BYLO PŘI APLIKACI PŘÍPRAVKU NA OCHRANU ROSTLIN POSTUPOVÁNO V SOULADU S POKYNY K OCHRANĚ VODA BYLO DODRŽENO OMEZENÍ PRO POUŽITÍ PŘÍPRAVKU NA OCHRANU ROSTLIN V PÁSMU OCHRANY ZDROJŮ PODZEMNÍCH VOD NEBO VODÁRENSKÝCH NADRŽÍ?

	Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
	Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
1	x	x	x	Použití přípravku do 2 % obhospodařované plochy ochranného pásma vod.	Použití přípravku od 2 % do 10 % obhospodařované plochy ochranného pásma vod.	Použití přípravku nad 10 % obhospodařované plochy ochranného pásma vod.			
	0	2	0	1	2	3	1	0	6

8a/ AEO 8: MÁ PODNIKATEL POUŽÍVAJÍCÍ PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN ZACHÁZENÍ S NIMI ZABEZPEČENO ODBORNĚ ZPŮSOBILOU OSOBOU NEBO ABSOLVENTEM ODBORNÉHO KURZU PODLE ODSTAVCE 4 § 86 ZÁKONA?

2	x	x	x	x	x	x			
	0	0	5	0	0	5	0	5	15

8a/AEO 9: PLNÍ ODBORNĚ ZPŮSOBILÁ OSOBA NEBO ABSOLVENT ODBORNÉHO KURZU POVINNOSTI PODLE ODSTAVCE 3 § 86 ZÁKONA?

3	x	x	x	x	x	x			
	0	0	5	0	0	5	0	5	15

8a/ AEO 10: JE MECHANIZAČNÍ PROSTŘEDEK, JIMŽ JE PŘÍPRAVEK NA OCHRANU ROSTLIN APLIKOVÁN, OPATŘEN DOKLADEM O FUNKČNÍ ZPŮSOBILOSTI (DOKLAD O KONTROLNÍM TESTOVÁNÍ)?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
x	x	x	x	x	x		
0	0	5	0	0	8	0	5 18

8a/ AEO 11: JSOU PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN USKLADNĚNY V ORIGINALNÍCH OBALECH PODLE JEJICH DRUHŮ A ODDĚLENĚ OD JINÝCH VÝROBKŮ A PŘÍPRAVKŮ URČENÝCH K LIKVIDACI JAKO ODPAD A MIMO DOSAH LÁTEK, KTERÉ BY MOHLY OVLIVNIT VLASTNOSTI SKLADOVANÝCH PŘÍPRAVKŮ?

Rozsah		Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano
x	x	x	I druh skladovaného přípravku (podle obchod. názvu).	2–5 druhů skladovaných přípravků (podle obchod. názvu).	Více než 6 druhů skladovaných přípravků (podle obchod. názvu).		
0	3	0	1	3	5	0	5 13

4. KONTROLA A HODNOCENÍ V ROCE 2010

4.1. VÝBĚR SUBJEKTŮ KE KONTROLE, POČET KONTROL

Kontroly podmíněnosti podléhají všichni žadatelé, kteří žádají o přímé platby, některé podpory osy II Programu rozvoje venkova a některé podpory v rámci společné organizace trhu s vínem. Počet podniků vybraných ke kontrole podmíněnosti musí dosáhnout nejméně 1 % žadatelů z každé výše uvedené podpory. V roce 2010 probíhá výběr podniků na úrovni jednotlivých kontrolních organizací. Větší část z vybraných podniků ke kontrole, cca 75 % subjektů, je vybrána na základě rizikové analýzy a zbytek je vybrán náhodným výběrem. Rizikové faktory jsou navrženy pro každý povinný požadavek a standard GAEC.

V dalších letech bude žadatel, který v předchozích obdobích nedodržel některý z kontrolovaných požadavků, posuzován jako rizikovější a pravděpodobnost, že bude vybrán znovu, se zvyšuje. Vliv na výběr ke kontrole má také výše a průběh čerpání podpor v minulosti. Tento rizikový faktor je použit ve všech rizikových analýzách.

Pokud v rámci kontroly plnění národních právních předpisů zjistí kontrolní orgán

porušení některého z požadavků podmíněnosti, jehož kontrolou je pověřen, vždy vypracuje zprávu o kontrole.

Znamená to tedy, že **na základě kontroly národní legislativy může dojít ke snížení podpor i u zemědělských podniků, původně nevybraných pro kontrolu podmíněnosti**, pokud u nich bude zjištěno porušení požadavků podmíněnosti. Pokud budou u zanedbatelných porušení splněna uložená nápravná opatření v určeném termínu, nepromítnou se do snížení plateb.

Tím, že kontrolu podmíněnosti provádí kontrolní orgán společně s kontrolou národních právních předpisů, není počet kontrol u vybraných subjektů navýšen. To znamená, že **vedle národních kontrol neproběhnou u žadatelů o podpory žádné další plánované národní kontroly dodržování kontrolovaných požadavků**. To se však nevztahuje na kontroly prováděné na podnět třetí osoby a kontroly plnění nápravných opatření.

4.2. ZPŮSOB A PRŮBĚH KONTROLY

Kontroly se dělí na:

- **administrativní** – kontroly a ověřování elektronických informací, materiálů a dokumentů, které se týkají kontrolované oblasti a žadatele. Pro potřeby kontrol je možno využívat i dálkového průzkumu Země;
- **fyzické kontroly na místě** – ověřování originálních dokladů, chovatelských a pěstebních technologií a postupů a přímých dopadů těchto činností.

Za provádění kontrol zodpovídají jednotlivé kontrolní organizace. Působnost každého kontrolního orgánu je upravena příslušným

zákonem, na jehož základě je orgán pověřen kontrolou provádět.

Oznámení o kontrole

Kontrola může být předem ohlášená, pokud tím nebude narušen její účel. Ohlášení může být učiněno v minimální nezbytné lhůtě, která nesmí překročit 14 dní²⁵. U kontrol podmíněnosti v oblasti identifikace a evidence zvířat, které provádí ČPI, se obvykle provádějí kontroly neohlášené. V případě potřeby lze i zde kontrolu ohlásit, zpravidla však ne dříve než 48 hodin předem.

²⁵ Čl. 27 NK (ES) č. 1122/2009

ZPŮSOB A PRŮBĚH KONTROLY

Přehled maximálních možných lhůt pro ohlášení kontroly

Kontrolovaná oblast	Kontrolní orgán	Maximální možná lhůta ohlášení předem
GAEC	SZIF	14 dní
SMR 1	ČIŽP	14 dní
SMR 2	ÚKZÚZ	14 dní
SMR 3	ÚKZÚZ	14 dní
SMR 4	ÚKZÚZ	14 dní
SMR 5	ČIŽP	14 dní
SMR 6	ČPI	48 hodin
SMR 7	ČPI	48 hodin
SMR 8	ČPI	48 hodin
AEO – hnojiva (5a)	ÚKZÚZ	14 dní
AEO – přípravky na ochranu rostlin (8a)	SRS	14 dní

Zahájení plánované kontroly podmíněnosti na místě

Kontrolní pracovník je povinen oznámit kontrolovanému subjektu zahájení kontroly, zejména upozornit, že součástí kontroly je kontrola podmíněnosti a seznámit subjekt s předmětem kontroly. Pokud kontrolovaný subjekt neumožní provést kontrolu, například

nevpuštěním kontrolního orgánu do kontrolovaných objektů, kontrola je považována za zmařenou a podpora se neposkytne. Pokud kontrolovaný subjekt znemožní kontrolu částečně, bude u těch kontrolovaných požadavků, které nemohly být kontrolovány, hodnoceno porušení jako nedbalostní, velkého rozsahu a velké závažnosti.

4. 3. VÝSLEDEK KONTROLY A JEHO VYHODNOCENÍ

Protokol o kontrole

V průběhu kontroly se používá protokol o kontrole. Každý protokol musí obsahovat podrobný a výstižný popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny, označení kontrolního orgánu a kontrolních pracovníků, kteří se kontroly zúčastnili, označení kontrolovaného subjektu, místo a čas provedení kontroly, předmět kontroly, kontrolní zjištění a označení dokladů a ostatních materiálů, o které se kontrolní zjištění opírá. Povinností inspektora je seznámit zemědělského podnikatele s obsahem protokolu a předat mu stejnopis.

Námítky proti protokolu

Kontrolovaný subjekt může proti protokolu o kontrole podat písemné a zdůvodněné námítky²⁶, a to buď přímo do protokolu při kontrole, nebo ve lhůtě 5 dnů ode dne seznámení s protokolem, nestanoví-li inspektor lhůtu delší (tato lhůta pak musí být zapsána v protokolu o kontrole). O námítkách může inspektor sám rozhodnout pouze v případě, že jim v plném rozsahu vyhoví. V opačném případě je musí dotyčný inspektor předat do 7 dnů vedoucímu kontrolního orgánu. S tímto postupem je kontrolovaný subjekt seznámen.

²⁶ Podle § 17 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění

Řízení o námitkách

Dnem doručení námitek kontrolní organizaci je zahájeno řízení o námitkách, jehož výsledkem je rozhodnutí o námitkách, které bude zasláno žadateli. Rozhodnutím mohou být námitky uznány jako důvodné nebo nedůvodné.

- Důvodné námitky se uznají s tím, že mohou být změněny výsledky kontroly (kontrolní zjištění), nebo může být věc předána k došetření. V rámci došetření může být provedena doplňková kontrola.
- Nedůvodné námitky se neuznají a potvrdí se kontrolní zjištění z provedené kontroly. Každé rozhodnutí o námitkách musí obsahovat zdůvodnění.

Proti rozhodnutí o námitkách není již opravný prostředek přípustný. Na rozhodování kontrolního orgánu o námitkách se nevztahuje správní řád²⁷.

Zpráva o kontrole (ZoK)

Po provedení každé kontroly a jejím uzavření na úrovni kontrolního orgánu (po ukončení případného řízení o námitkách) je odpovědným kontrolním orgánem zpracována zpráva o kontrole. ZoK obsahuje popis zjištěných skutečností ve vztahu k jednotlivým kontro-

lovaným požadavkům a bylo-li zjištěno jejich porušení, pak hodnocení míry porušení. Toto hodnocení je poté odesláno do tzv. „mezi-skladu zpráv o kontrole“, který je součástí společného informačního systému Ministerstva zemědělství. Zprávy o kontrole vyhodnotí platební agentura (SZIF). Současně bude ZoK zpřístupněna kontrolovanému subjektu na Portálu farmáře.

Hodnocení míry porušení

Ke každému kontrolovanému požadavku je v případě porušení nejprve přiřazeno bodové hodnocení zvláště na základě následujících hledisek:

Rozsah – rozsah se určuje zejména s přihlednutím k tomu, zda má porušení dalekosáhlý dopad, nebo zda se omezuje na samotné hospodářství. Hodnotí se ve třech stupních jako malý, střední nebo velký.

Závažnost – hodnotí se, jak významné jsou důsledky daného porušení s ohledem na cíle kontrolovaného požadavku či směrnice nebo nařízení, a to opět ve stupních malá, střední a velká závažnost.

Trvalost – hodnotí se doba, po kterou trvá účinek porušení, nebo zda je možné ukončit toto působení přiměřenými prostředky.

Postup při hodnocení kontrol podmíněnosti

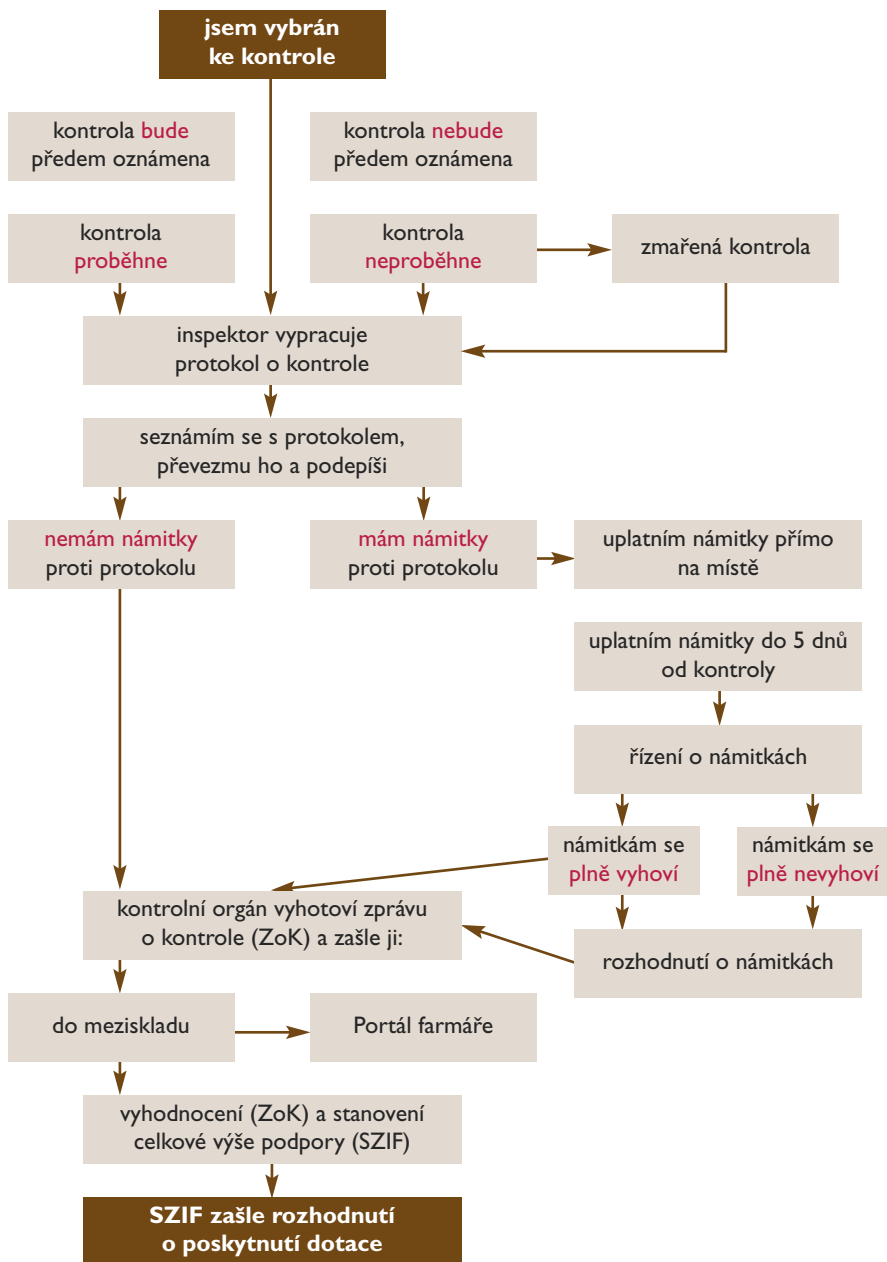
Celkový výpočet snížení podpory probíhá v těchto 6 krocích:

1. Bodové ohodnocení porušených kontrolovaných požadavků (kontrolní organizace)
2. Vypočtení, z kolika procent byla daná směrnice, nařízení nebo standard porušen (provádí kontrolní organizace)
3. Převedení bodového ohodnocení na slovní – zanedbatelné, malé, střední, velké (provádí kontrolní organizace)
4. Převedení slovního ohodnocení na procentuální snížení (provádí SZIF)
5. Stanovení souhrnného procentuálního snížení podpory za danou oblast (provádí SZIF)
6. Součet souhrnných procentuálních snížení za oblasti (GAEC, SMR – Životní prostředí a SMR – Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin) (provádí SZIF)

²⁷ § 26 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění

VÝSLEDEK KONTROLY A JEHO VYHODNOCENÍ

Proces kontroly a vyhodnocení kontroly podmíněnosti

VÝSLEDEK KONTROLY A JEHO VYHODNOCENÍ

Přehled maximálních bodových ztrát za jednotlivé akty

Oblasti	Počet kontrolovaných požadavků	Maximální možný počet bodů
GAEC		
GAEC 1–10	10	150
Životní prostředí		
SMR 1	3	69
SMR 2	4	48
SMR 3	5	120
SMR 4	7	181
SMR 5	1	30
AEO 1–6 (5a)	6	156
Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin		
SMR 6	3	34
SMR 7	4	65
SMR 8	3	47
AEO 7–11 (8a)	5	67

Přehled celkového bodového ohodnocení porušení

Ztráta bodů z maximálního možného porušení	Celková míra porušení u kontrolovaného aktu
do 10 % včetně	zanedbatelné porušení
vyšší než 10 % do 40 % včetně	malé porušení
vyšší než 40 % do 80 % včetně	střední porušení
nad 80 %	velké porušení

VÝSLEDEK KONTROLY A JEHO VYHODNOCENÍ

PŘÍKLAD č. 1 – Výpočet bodů u SMR 2:

Zemědělec byl vybrán kontrolním orgánem (ČIŽP) ke kontrole SMR 2: Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami. Ze čtyř kontrolovaných požadavků SMR 2 u něj bylo zjištěno pouze porušení kontrolovaného požadavku č. 1 (Nedošlo při zacházení s nebezpečnými látkami k jejich vniknutí do povrchových či podzemních vod nebo k ohrožení jejich prostředí?). Protože se jednalo o porušení malého rozsahu, střední závažnosti a porušení bylo trvalé, bylo bodové ohodnocení následovné:

3 body ✓ (za malý rozsah) + 8 bodů ✓ (za střední závažnost) a 3 body ✓ (za trvalost) = 14 bodů.

SMR 2, *Kontrolovaný požadavek č. 1: Nedošlo při zacházení s nebezpečnými látkami k jejich vniknutí do povrchových či podzemních vod nebo k ohrožení jejich prostředí?*

Rozsah			Závažnost			Trvalost		Body
Malý	Střední	Velký	Malá	Střední	Velká	Ne	Ano	
Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod v jednom případě.	Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod ve dvou případech.	Došlo k ohrožení nebo znečištění podzemních nebo povrchových vod ve více než dvou případech.	Došlo k mírnému ohrožení vod.	Došlo k závažnému ohrožení vod.	Došlo ke znečištění povrchových nebo podzemních vod.			
3 ✓	6	10	6	8 ✓	10	0	3 ✓	23

Maximální počet, který je možno za SMR 2 získat, je celkem 48 „trestných“ bodů (viz tabulka, str. 89). Po převedení na procenta tvoří 14 získaných bodů ze 48 maximálně možných bodů za tuto směrnici 29 %.

Míra porušení směrnice SMR 2 je vyhodnocena následně

Ztráta bodů z maximálního možného porušení	Celková míra porušení u kontrolované směrnice
do 10 % včetně	zanedbatelné porušení
vyšší než 10 % do 40 % včetně ✓	malé porušení ✓
vyšší než 40 % do 80 % včetně	střední porušení
nad 80 %	velké porušení

Míra porušení u kontrolované směrnice SMR 2 odpovídá kategorii „vyšší než 10 % do 40 % včetně, a je proto hodnocena jako „malé porušení“ ✓.

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ZPRÁV O KONTROLE A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

Dalšími kritérii hodnocení jsou:

Opakování – hodnotí se, zda došlo ke stejnému porušení více než jednou v průběhu tří po sobě jdoucích let, pokud byl žadatel o předchozím porušení informován, a měl tedy i možnost přijmout a zajistit nápravná patření.

Úmysl – hodnotí se, zda kontrolovaný požadavek byl porušen úmyslně nebo z nedbalosti. Úmyslné porušení je hodnoceno přísněji, a to minimálním snížením o 20 %.

Opakování a úmysl zaznamenává kontrolní orgán do zprávy o kontrole (ZoK).

Pozor! Zpráva o kontrole hodnotí pouze míru porušení za kontrolované směrnice, nařízení nebo standardy. Protože subjekt může být vybrán ke kontrole i jinou kontrolní organizací, neobsahuje ZoK výsledné procento snížení podpor. Stanovení celkového snížení podpor provádí platební agentura (SZIF).

4. 4. SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ZPRÁV O KONTROLE A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

SZIF vyhodnotí obdržené zprávy o kontrole na základě postupů definovaných v nařízení vlády²⁸. Nejprve vyhodnotí vyšší porušení pro jednotlivé oblasti²⁹:

- Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC);
- Povinné požadavky na hospodaření, oblast Životní prostředí;

- Povinné požadavky na hospodaření, oblast Veřejné zdraví, zdraví zvířat a zdraví rostlin.

Celkové procento snížení plateb stanoví SZIF po převedení slovního hodnocení míry porušení na procentuální snížení podle následující tabulky součtem procentuálního snížení za jednotlivé oblasti.

Celková míra porušení u kontrolovaného aktu	Procentuální snížení
zanedbatelné porušení	0 %
malé porušení	1 %
střední porušení	3 %
velké porušení	5 %

V případě, že některá zpráva obsahuje opakované porušení kontrolovaného požadavku zjištěné v průběhu tří po sobě jdoucích kalendářních let, jedná se o opakované porušení v rámci téže oblasti a hodnocení za oblast se násobí třemi. Maximální míra snížení v případě nedbalostního opakování je stanovena na 15 %. Po dosažení 15 % bude kontrolovaný subjekt platební agenturou SZIF písemně upozorněn, že každé další porušení již porušovaného kontrolovaného požadavku bude bráno jako porušení úmyslné.

Při prokázání úmyslného porušení se nepostupuje v rámci příslušných oblastí podle předchozích zásad, ale stanoví se míra snížení podpor na úrovni 20 % a v případě opakovaného úmyslného porušení až 100 %. Pokud úmyslné porušení závažným způsobem ohrožuje životní prostředí nebo zdraví lidí a zvířat, může SZIF rozhodnout, že v daném kalendářním roce nebude podpora poskytnuta, případně může žadatele vyloučit z dané podpory.

²⁸ Nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor

²⁹ V roce 2010 se hodnotí 3 oblasti

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ZPRÁV O KONTROLE A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

Maximální výše snížení podpory podle typu porušení

Typ porušení	Výše snížení
neopakované nedbalostní	max. 5 %
opakované nedbalostní	max. 15 %
neopakované úmyslné	min. 20 %
opakované úmyslné	min. 60 %

PŘÍKLAD č. 2 – OPAKOVANÉ NEDBALOSTNÍ A OPAKOVANÉ ÚMYSLNÉ PORUŠENÍ

Tento příklad je ukázkou vyhodnocení opakovaného porušení, které bude po dosažení 15 % posuzováno jako úmyslné.

V prvním roce je u kontrolovaného subjektu zjištěno malé porušení požadavku č. 2 u SMR 3. V dalším roce bude opět zjištěno malé porušení téhož kontrolovaného požadavku. Ve třetím roce bude opět zjištěno malé porušení požadavku č. 2 SMR 3. Ve čtvrtém roce nebylo zjištěno žádné porušení, neboť kontrolní subjekt nebyl vybrán ke kontrole. V pátém roce bylo ale znovu zjištěno porušení stejného požadavku. Pro zjednodušení příkladu nejsou u kontrolovaného subjektu zahrnuty výsledky žádných dalších kontrol.

Vyhodnocení porušení bude následující:

Rok	Vysvětlení výpočtu	Výpočet	Výsledné snížení
1. rok	malé porušení	1	snížení o 1 %
2. rok	malé porušení x koeficient opakovaného porušení	1 x 3	snížení o 3 %
3. rok	malé porušení – základ výpočtu snížení 1 %, avšak při výpočtu snížení při opakovaném porušení se použije výše předešlého snížení (2. rok) x koeficient opakovaného porušení	3 x 3	snížení o 9 %
4. rok	nebyla provedena kontrola	0	0 %
5. rok	porušení je opět malé, tzn. 1 % snížení, avšak při posouzení opakování se vzhledem ke stejnému porušení, ke kterému došlo více než jednou ve 3 po sobě jdoucích letech, uplatní výše snížení z 3. roku x koeficient opakovaného porušení	9 x 3	27 % Výsledné snížení se zaokrouhlí na 15 %.

Protože v 5. roce dosáhl kontrolovaný subjekt 15 %, byl kontrolovaný subjekt písemně SZIF informován, že každé další porušení tohoto kontrolovaného požadavku bude příště považováno za úmyslné.

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ZPRÁV O KONTROLE A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

Výpočet v případě porušení Minimálních požadavků pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

V případě, že byl subjekt hodnocen i na „Minimální požadavky v rámci AEO“, bude toto snížení uplatněno pouze pro podpory pobírané v rámci opatření osy II PRV. Nebude však mít vliv na výši přímých plateb ani některých podpor v rámci SOT s vínem.

Pozor! Kontrola podmíněnosti nenahrazuje kontrolu národních právních předpisů. Zjištění porušení požadavků zařazených do kontroly podmíněnosti může znamenat snížení přímých plateb, některých plateb programu rozvoje venkova a společné organizace trhu s vínem. Toto snížení plateb ale v žádném případě nenahrazuje správný pokutu ani jakoukoli jinou sankci, která může být udělena příslušným národním kontrolním úřadem za porušení národních právních předpisů.

Grafické znázornění dopadu porušení kontrol podmíněnosti do jednotlivých skupin podpor

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ ZPRÁV O KONTROLE A STANOVENÍ VÝŠE PODPORY

PŘÍKLAD č. 3:

Zemědělský subjekt (chovatel) je žadatelem o přímé platby a platby pro méně příznivé oblasti (LFA). Během roku bylo v rámci kontrol podmíněnosti zjištěno pochybení v označování zvířat, které bylo vyhodnoceno jako „zanedbatelné“. Žádné další kontroly podmíněnosti v podniku během tohoto roku nebyly provedeny. Výsledné snížení za oblast identifikace a evidence zvířat bylo vyhodnoceno srážkou ve výši 0 %.

PŘÍKLAD č. 4:

Zemědělský subjekt je žadatelem o přímé platby a platby LFA. Během roku bylo v rámci kontrol podmíněnosti zjištěno pochybení v ochraně podzemních vod před znečišťováním nebezpečnými látkami, které bylo vyhodnoceno jako malé porušení. Žádné další kontroly podmíněnosti v podniku během tohoto roku nebyly provedeny. SZIF následně vyhodnotil celkové snížení ve výši 1 %. Výsledné snížení za oblast Životní prostředí bylo vyhodnoceno srážkou ve výši 1 %. Žadatel tedy obdrží přímé platby a platby LFA pro tento rok o 1 % nižší. Pro další roky bude posuzován kontrolní organizací jako rizikovější a pravděpodobnost, že bude vybrán znovu ke kontrole, bude vyšší.

PŘÍKLAD č. 5:

Zemědělský subjekt je žadatelem o přímé platby, platby LFA a agroenvironmentální opatření. Během roku bylo v rámci kontrol podmíněnosti zjištěno pochybení v dodržování minimálních požadavků pro použití hnojiv (AEO – součást oblasti Životní prostředí), které bylo vyhodnoceno jako střední porušení. Dále byla provedena kontrola v oblasti dodržování standardů GAEC, která byla vyhodnocena jako malé porušení. Žádné další kontroly podmíněnosti v podniku během tohoto roku nebyly provedeny. SZIF vyhodnotil celkové snížení následovně: Výsledné snížení za oblast dodržování Dobrého zemědělského a environmentálního stavu bylo vyhodnoceno ve výši 1 %. Výsledné snížení za oblast Životní prostředí (AEO požadavky) bylo vyhodnoceno ve výši 3 %, tato srážka se ale promítá pouze do opatření osy II PRV a sčítá se zde se srážkou 1 % na základě oblasti kontrol GAEC. Žadatel tedy obdrží přímé platby o 1 % nižší, ale platby LFA a agroenvironmentální opatření pro tento rok o 4 % nižší. Pro další roky bude žadatel posuzován kontrolní organizací jako rizikovější a pravděpodobnost, že bude vybrán znovu ke kontrole, bude vyšší.

Souhrnné stanovení výše podpor

V případě, že bude vydáno rozhodnutí o poskytnutí podpory před ukončením kontrol podmíněnosti, budou případná zjištění vedoucí ke snížení této podpory následně řešena řízením o vrácení podpory.

Proti rozhodnutí o poskytnutí podpory je možné se odvolat dle pokynů, které jsou uvedeny v rozhodnutí o poskytnutí podpory zasílaném SZIF.

PRÁVA A POVINNOSTI KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU A KONTROLNÍCH PRACOVNÍKŮ

4.5. PRÁVA A POVINNOSTI KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU A KONTROLNÍCH PRACOVNÍKŮ

Práva a povinnosti kontrolovaného subjektu a kontrolních pracovníků (inspektorů) upravuje zejména zákon o státní kontrole č. 552/1991 Sb., v platném znění, a dále nařízení Komise (ES) č. 1122/2009.

Práva kontrolovaného subjektu	Povinnosti kontrolních organizací a kontrolních pracovníků
<ul style="list-style-type: none"> ■ Být seznámen s tím, že je zahájena kontrola, a vidět písemné pověření ke kontrole. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Oznámit kontrolovanému subjektu, že je zahájena kontrola, a předložit písemné pověření ke kontrole.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Pokud se domnívá, že je kontrolní pracovník podjatý, oznámit to vedení kontrolní organizace. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontrolní pracovník musí oznámit svému nadřízenému skutečnosti nasvědčující jeho podjatosti bezprostředně poté, co se o nich dozví. Vedoucí kontrolního orgánu o podjatosti rozhodne bez zbytečného odkladu.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Předkládat doklady a objektivní důkazy o tom, že jeho činnost je v souladu s kontrolovanými požadavky. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zjišťovat při kontrole skutečný stav věci, prokazovat svá kontrolní zjištění doklady, předat převzaté doklady neprodleně zpět kontrolovanému subjektu, pominou-li důvody jejich převzetí, zajistit řádnou ochranu převzatých originálních dokladů proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Být seznámen s obsahem protokolu a obdržet jeho stejnopis. Dostat vysvětlení všech zjištěných skutečností, jejich rozsahu, závažnosti a trvalosti a způsobu, jakým se k nim dospělo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pořizovat o výsledcích kontroly protokol. Seznámit kontrolovaný subjekt s obsahem protokolu a předat mu stejnopis protokolu.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podat písemné a zdůvodněné námítky proti protokolu, a to buď přímo na místě vyjádřením do protokolu, nebo do pěti pracovních dnů ode dne seznámení s protokolem, nestanoví-li kontrolní pracovník lhůtu delší. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Poučit kontrolovaný subjekt o možnosti podání námitek a jejich odůvodnění a o lhůtě pro jejich podání, případně zvážit nutnost prodloužení této lhůty.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Uplatnit nárok na náhradu nákladů za použití telekomunikačního zařízení inspektorem nebo škody u kontrolního orgánu nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy vznikly. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Informovat kontrolovaný subjekt o možnosti uplatnění nároku na náhradu nákladů, případně škod vzniklých při výkonu kontroly.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vyžadovat ze strany kontrolních orgánů a kontrolních pracovníků ochranu svých práv a svých právem chráněných zájmů, zejména respektování nedotknutelnosti obydlí a zachování mlčenlivosti. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných subjektů, předat převzaté doklady neprodleně zpět kontrolovanému subjektu, pominou-li důvody jejich převzetí, zajistit řádnou ochranu převzatých originálních dokladů proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití. ■ Zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se kontrolní pracovníci dozvěděli při výkonu kontroly a nezneužít znalosti těchto skutečností; mlčenlivosti je může zbavit ten, v jehož zájmu tuto povinnost mají, nebo ve veřejném zájmu vedoucí kontrolního orgánu; tím není dotčena povinnost oznamovat určité skutečnosti příslušným orgánům podle zvláštních předpisů.

PRÁVA A POVINNOSTI KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU A KONTROLNÍCH PRACOVNÍKŮ

Povinnosti kontrolovaného subjektu	Oprávnění kontrolních pracovníků
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vytvořit základní podmínky k provedení kontroly, zejména poskytnout součinnost odpovídající oprávněním kontrolních pracovníků. Fyzické osoby nemají tuto povinnost, kdyby jejím splněním způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým (§ 11 písm. d) zákona o státní kontrole). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaného subjektu, pokud souvisí s předmětem kontroly (nedotknutelnost obydlí je zaručena). ■ Požadovat na kontrolovaných subjektech, aby ve stanovených lhůtách předložily originální doklady a další písemnosti, záznamy dat na paměťových médiích prostředků výpočetní techniky, jejich výpisy a zdrojové kódy programů, vzorky výrobků nebo jiného zboží (jinde jen „doklady“). ■ Seznamovat se s utajovanými informacemi, prokáží-li se osvědčením pro příslušný stupeň utajení těchto informací, vydaným podle zvláštního právního předpisu. ■ Požadovat na kontrolovaných subjektech poskytnutí pravdivých a úplných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech. ■ Zajišťovat v odůvodněných případech doklady; jejich převzetí musí kontrolovanému subjektu písemně potvrdit a ponechat mu kopie převzatých dokladů.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontrolované osoby jsou povinny v nezbytném rozsahu odpovídajícím povaze jejich činnosti a technickému vybavení poskytnout materiální a technické zabezpečení pro výkon kontroly. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Požadovat, aby kontrolované subjekty podaly ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků. ■ V případech stanovených zákonem ukládat pořádkové pokuty. ■ Používat telekomunikační zařízení kontrolovaných subjektů po jejich svolení v případech, kdy je jejich použití nezbytné pro zabezpečení kontroly. ■ Požadovat po kontrolovaných subjektech předvedení vyjmenovaných hospodářských zvířat, označovaných zvířat nebo evidovaných zvířat, nebo vyžadovat jiný způsob umožňující individuální kontrolu zvířat. ■ K odstranění zjištěných nedostatků ukládat opatření nebo zvláštní opatření k jejich odstranění.

5. PŘÍLOHY

5.1. HARMONOGRAM POSTUPNÉHO ZAVÁDĚNÍ POVINNÝCH POŽADAVKŮ NA HOSPODAŘENÍ (SMR) V ČR

Bod A. (v ČR platné od 1. 1. 2009)		
Oblast ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
SMR 1	Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979, o ochraně volně žijících ptáků	čl. 3 odst. 1 a čl. 3 odst. 2 písm. b), čl. 4 odst. 1, 2 a 4, čl. 5 písm. a), b) a d)
SMR 2	Směrnice Rady 80/68/EHS ze dne 17. prosince 1979, o ochraně podzemních vod před znečišťováním některými nebezpečnými látkami	články 4 a 5
SMR 3	Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986, o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství	článek 3
SMR 4	Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů	články 4 a 5
SMR 5	Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	článek 6 a čl. 13 odst. 1 písm. a)
Oblast VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A ZDRAVÍ ZVÍŘAT A ZDRAVÍ ROSTLIN – IDENTIFIKACE A OZNAČOVÁNÍ ZVÍŘAT		
SMR 6	Směrnice Rady 2008/71/ES ze dne 15. července 2008, o identifikaci a evidování prasat	články 3, 4 a 5
SMR 7	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000, o systému identifikace a evidence skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 820/97	články 4 a 7
SMR 8	Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003, o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnic 92/102/EHS a 64/432/EHS	články 3, 4 a 5
Bod B. (v ČR platné od 1. 1. 2011)		
Oblast VEŘEJNÉ ZDRAVÍ, ZDRAVÍ ZVÍŘAT A ZDRAVÍ ROSTLIN		
SMR 9	Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991, o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh	článek 3
SMR 10	Směrnice Rady 96/22/ES ze dne 29. dubna 1996, o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat a o zrušení směrnic 81/602/EHS, 88/146/EHS a 88/299/EHS	čl. 3 písm. a), b), d) a e), články 4, 5 a 7
SMR 11	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin	články 14 a 15, čl. 17 odst. 1, články 18, 19 a 20
SMR 12	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001, o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií	články 7, 11, 12, 13 a 15

PŘEHLED KONTROLOVANÝCH POŽADAVKŮ V ROCE 2010

Oblast VEŘEJNÉ ZDRAVÍ, ZDRAVÍ ZVÍŘAT A ZDRAVÍ ROSTLIN – OZNAMOVÁNÍ NÁKAZ		
SMR 13	Směrnice Rady 85/511/EHS ze dne 18. listopadu 1985, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky	článek 3
SMR 14	Směrnice Rady 92/119/EHS ze dne 17. prosince 1992, kterou se zavádějí obecná opatření Společenství pro tlumení některých nákaz zvířat a zvláštní opatření týkající se vezikulární choroby prasat	článek 3
SMR 15	Směrnice Rady 2000/75/ES ze dne 20. listopadu 2000, kterou se stanoví zvláštní ustanovení týkající se tlumení a eradikace katarální horečky ovcí	článek 3
Bod C. (v ČR platné od 1. 1. 2013)		
Oblast DOBŘE ŽIVOTNÍ PODMÍNKY ZVÍŘAT		
SMR 16	Směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat	články 3 a 4
SMR 17	Směrnice Rady 91/630/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat	článek 3 a čl. 4 odst. 1
SMR 18	Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely	článek 4

5.2. PŘEHLED KONTROLOVANÝCH POŽADAVKŮ V ROCE 2010

Oblast ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
Číslo	Znění kontrolovaného požadavku	Vymezení požadavku v právním předpise ČR
Ochrana volně žijících ptáků SMR 1		
Kontrolní orgán Česká inspekce životního prostředí		
SMR 1/1	Nedošlo k poškození nebo zničení významného krajinného prvku vodní tok a niva?	§ 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění
SMR 1/2	Nedošlo k zásahu do krajinných prvků (remízky, meze, křovinné pásy a jiná rozptýlená zeleň) v rozporu se zákonem?	§ 8 a § 5 a odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění
SMR 1/3	Nedošlo k úmyslnému usmrcení ptáků jakýmkoli způsobem, k úmyslnému poškozování hnízd a vajec vedoucích k jejich zničení nebo odstraňování, k úmyslnému vyrušování vybraných druhů ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat?	§ 5 a odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění
Ochrana podzemních vod před znečištěním nebezpečnými látkami SMR 2		
Kontrolní orgán Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský		
SMR 2/1	Nedošlo při zacházení s nebezpečnými látkami k jejich vniknutí do povrchových či podzemních vod nebo k ohrožení jejich prostředí?	§ 39 odst. 1, 5 a 9 zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění
SMR 2/2	Jsou sklady nebezpečných látek vhodné z hlediska ochrany vod?	§ 39 odst. 4 písm. a) a b) zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění
SMR 2/3	Jsou nejméně jednou za pět let, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, prováděny zkoušky těsnosti potrubí a nádrží určených pro skladování ropných látek?	§ 39 odst. 4 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění
SMR 2/4	Je vybudován a provozován odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniku skladovaných ropných látek?	§ 39 odst. 4 písm. d) zákona č. 254/2001 Sb., v platném znění

PŘEHLED KONTROLOVANÝCH POŽADAVKŮ V ROCE 2010

Používání upravených kalů na zemědělské půdě SMR 3		
Kontrolní orgán Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský		
SMR 3/1	Bylo používání kalů podloženo zpracovaným Programem použití upravených kalů na zemědělské půdě?	§ 33 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění a § 5 vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění
SMR 3/2	Byl dodržen zákaz použití kalu?	§ 33 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., v platném znění a § 2, 3 vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění
SMR 3/3	Byla dodržena dávka sušiny kalu na 1 ha?	§ 1 písm. c) vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění
SMR 3/4	Byly na zemědělské půdě použity upravené kaly splňující mezní hodnoty obsahu rizikových látek a rizikových prvků a jejich použití nemohlo vést ke vzniku škody na zemědělské půdě nebo na okolních pozemcích?	§ 9 odst. 2 a 3 zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění a § 3 vyhlášky č. 382/2001 Sb., v platném znění
SMR 3/5	Je soustavně a řádně vedena evidence o upravených kalech použitých na zemědělské půdě?	§ 9 odst. 6 zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění
Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů SMR 4		
Kontrolní orgán Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský		
SMR 4/1	Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení?	§ 6 odst. 1 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/2	Byly při hnojení jednotlivých plodin dodrženy limity stanovené v příloze č. 3 k nařízení vlády č. 103/2003 Sb.?	§ 7 odst. 1 a příloha č. 3 k nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/3	Byl dodržen maximální limit 170 kg N/ha/rok v použitých organických, organominerálních a statkových hnojivech v průměru zemědělského podniku?	§ 8 odst. 1 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/4	Odpovídají jímky a nádrže kapacitně minimálně čtyřměsíční produkci kejdy a tříměsíční produkci močůvky a hnojůvky (při doložitelném uvedení do oběhu nebo jiném využití 2měsíční produkci) a jsou dostatečné pro uskladnění v období zákazu hnojení?	§ 9 odst. 1 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/5	Byl dodržen zákaz pěstování širokořádkových plodin (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.) na pozemcích se sklonem nad 7°, které sousedí s útvary povrchových vod, nebo se od nich nachází ve vzdálenosti menší než 25 m?	§ 11 odst. 2 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/6	Jsou v blízkosti povrchových vod udržovány ochranné nehnojené pásy v šířce 3 m od břehové čáry?	§ 12 písm. a) nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
SMR 4/7	Byl dodržen zákaz hnojení na půdu, která je zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm nebo promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá?	§ 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění

PŘEHLED KONTROLOVANÝCH POŽADAVKŮ V ROCE 2010

Ochrana přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin SMR 5		
Kontrolní orgán Česká inspekce životního prostředí		
SMR 5/1	Nedochází k poškození předmětu ochrany evropsky významné lokality?	§ 45b zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění
Minimální požadavky pro použití hnojiv AEO 1–6 (5a)		
Kontrolní orgán Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský		
5a/ AEO 1	Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení?	§ 6 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
5a/ AEO 2	Byl dodržen zákaz pěstování širokořádkových plodin (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.) na pozemcích se sklonem nad 7°, které sousedí s útvary povrchových vod, nebo se od nich nachází ve vzdálenosti menší než 25 m?	§ 11 odst. 2 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
5a/ AEO 3	Jsou v blízkosti povrchových vod udržovány ochranné nehnojené pásy v šířce 3 m od břehové čáry?	§ 12 písm. a) nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
5a/ AEO 4	Je při hnojení zajištěno rovnoměrné pokrytí pozemku?	§ 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění
5a/ AEO 5	Byl dodržen zákaz hnojení na půdu, která je zaplavená, přesycená vodou, pokrytá vrstvou sněhu vyšší než 5 cm nebo promrzlá tak, že povrch půdy do hloubky 5 cm přes den nerozmrzá?	§ 9 odst. 2 písm. d) zákona č. 156/1998 Sb., v platném znění
5a/ AEO 6	Byl dodržen zákaz použití dusíkatých hnojivých látek na orné půdě se svažitostí nad 12°, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití?	§ 11 odst. 3 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění
Oblast VEŘEJNÉ ZDRAVÍ, ZDRAVÍ ZVÍŘAT A ZDRAVÍ ROSTLIN		
Identifikace a označování prasat SMR 6		
Kontrolní orgán Česká plemenářská inspekce		
SMR 6/1	Je hospodářství s chovem prasat zaregistrováno v ústřední evidenci?	§ 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 28 a 29 vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění
SMR 6/2	Je založen a veden registr prasat v hospodářství?	§ 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 52 vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění
SMR 6/3	Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?	§ 22 odst. 1 zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění

PŘEHLED KONTROLOVANÝCH POŽADAVKŮ V ROCE 2010

Identifikace a označování skotu SMR 7		
Kontrolní orgán Česká plemenářská inspekce		
SMR 7/1	Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?	§ 22 odst. 1 zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění
SMR 7/2	Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata, na která nebyly vydány průvodní listy skotu pověřenou osobou?	§ 23 odst. 4 § zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 39 a příloha č. 7 k vyhlášce č. 136/2004 Sb., v platném znění
SMR 7/3	Je založen a veden stájový registr?	§ 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 34 a příloha č. 7 k vyhlášce č. 136/2004 Sb., v platném znění
SMR 7/4	Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?	§ 23 odst. 1 písm. c) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 35 odst. 3 vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění
Identifikace a označování ovcí a koz SMR 8		
Kontrolní orgán Česká plemenářská inspekce		
SMR 8/1	Nebyla na hospodářství zjištěna nikdy neoznačená zvířata?	§ 22 odst. 1 zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění
SMR 8/2	Je založen a veden stájový registr?	§ 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 34 a příloha č. 7 k vyhlášce č. 136/2004 Sb., v platném znění
SMR 8/3	Nebyla na hospodářství zjištěna zvířata nikdy neevidovaná v ústřední evidenci?	§ 23 odst. 1 písm. c) zákona č. 154/2000 Sb., v platném znění a § 35 odst. 3 vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění
Minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin AEO 7–11 (8a)		
Kontrolní orgán Státní rostlinolékařská správa		
8a/AEO 7	Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?	§ 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 326 / 2004 Sb., v platném znění
8a/AEO 8	Má podnikatel používající přípravky na ochranu rostlin zacházení s nimi zabezpečeno odborně způsobilou osobou nebo absolventem odborného kurzu podle § 86 odst. 4?	§ 86 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění
8a/AEO 9	Plní odborně způsobilá osoba nebo absolvent odborného kurzu povinnosti podle § 86 odst. 3?	§ 86 odst. 3 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění
8a/AEO 10	Je mechanizační prostředek, jímž je přípravek na ochranu rostlin aplikován, opatřen dokladem o funkční způsobilosti (doklad o kontrolním testování)?	§ 66 zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění
8a/AEO 11	Jsou skladované přípravky uskladněny v originálních obalech podle jejich druhů a odděleně od jiných výrobků a přípravků určených k likvidaci jako odpad a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků?	§ 46 písm. a) bod 1 a 5) zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění

5. 3. STANDARDY DOBRÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO A ENVIRONMENTÁLNÍHO STAVU (GAEC)

5. 3. STANDARDY DOBRÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO A ENVIRONMENTÁLNÍHO STAVU (GAEC)

Platné od 1. 1. 2010	
Eroze půdy	
Standard GAEC 1	Byly na půdních blocích s průměrnou sklonitostí nad 7° dodrženy předepsané zásady ochrany půdy proti erozi
Standard GAEC 2	Byly na půdních blocích označených jako silně erozně ohrožené dodrženy předepsané zásady hospodaření
Organické složky půdy	
Standard GAEC 3	Byla na předepsané výměře uplatněna nařízená opatření vedoucí k zachování úrovně organických složek půdy
Standard GAEC 4	Nebyly na dotčených půdních blocích nebo jejich dílech páleny bylinné zbytky
Struktura půdy	
Standard GAEC 5	Byl dodržen zákaz provádění agrotechnických zásahů v době, kdy je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky bodu (standardu) 7
Minimální úroveň péče	
Standard GAEC 6	Nebyly rušeny, popřípadě poškozovány definované krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník
Standard GAEC 7	Nevyskytují se na dotčených půdních blocích neregulované invazní rostliny netýkavka žláznatá a bolševník velkolepý
Standard GAEC 8	Nedošlo k faktické změně kultury z travního porostu na ornou půdu
Standard GAEC 9	Nenachází se na dotčeném půdním bloku po 31. říjnu travní porost vyšší než 30 cm
Ochrana vody a hospodaření s ní	
Standard GAEC 10	Bylo předloženo platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami
Standard GAEC 11	Jsou v blízkosti povrchových vod zachovány ochranné pásy nehnojené půdy v šířce minimálně 3m od břehové čáry
Tento standard bude uplatňován od 1. 1. 2012!	

5.4. DODATEK K SMR 3

Kontrolovaný požadavek č. 2

Mezní hodnoty koncentrací vybraných rizikových prvků v půdě

Mezní hodnoty koncentrací prvků v extraktu lučavkou královskou v mg.kg ⁻¹ sušiny v půdě								
	As	Cd	Cr	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn
běžné půdy	20	0,5	90	60	0,3*	50	60	120
písky, hlinité písky, štěrkopísky	15	0,4	55	45	0,3*	45	55	105

* celkový obsah

Mikrobiologická kritéria pro použití kalů na zemědělské půdě

Kategorie kalů	Přípustné množství mikroorganismů (KTJ*) v 1 gramu sušiny aplikovaného kalu		
	termotolerantní koliformní bakterie	enterokoky	Salmonella sp.
I	< 10 ³	< 10 ³	negativní nález
II	10 ³ –10 ⁶	10 ³ –10 ⁶	nestanovuje se

*KTJ – kolonie tvořící jednotku

Kategorie I – kaly je možno obecně aplikovat na půdy využívané v zemědělství při dodržení ostatních ustanovení vyhlášky č. 382/2001 Sb.

Kategorie II – kaly je možno aplikovat na zemědělské půdy určené k pěstování

technických plodin a na půdy, na kterých se nejméně 3 roky po použití čistírenských kalů nebude pěstovat polní zelenina ani intenzivně plodící ovocná výsadba, při dodržení zásad ochrany zdraví při práci a ostatních ustanovení vyhlášky č. 382/2001 Sb.

Kontrolovaný požadavek č. 4

Mezní hodnoty koncentrací vybraných rizikových látek a prvků v kalech pro jejich použití na zemědělské půdě (ukazatele pro hodnocení kalů)

Riziková látka	Mezní (maximální) hodnoty koncentrací v kalech (mg.kg ⁻¹ sušiny)
As – arzén	30
Cd – kadmium	5
Cr – chróm	200
Cu – měď	500
Hg – rtuť	4
Ni – nikl	100
Pb – olovo	200
Zn – zinek	2500
AOX	500
PCB (suma 6 kongenerů – 28+52+101+138+153+180)	0,6

5.5. DODATEK K SMR 4

Kontrolovaný požadavek č. I

Období zákazu jsou rozlišena podle klimatického regionu stanoveného první číslicí kódu bonitované půdně ekologické jednotky BPEJ³⁰, podle hnojené kultury nebo plodiny a podle typu dusíkaté hnojivé látky.

Zemědělský pozemek s pěstovanou plodinou nebo připravený pro založení porostu plodiny		Období zákazu hnojení	
plodina nebo kultura	klimatický region ³¹	hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem	minerální dusíkatá hnojiva
plodiny na orné půdě (mimo travní a jetelovino travní porosty), trvalé kultury	0–5	15. 11.–31. 1.	1. 11.–31. 1.
	6–9	5. 11.–28. 2.	15. 10.–15. 2.
travní (jetelovino travní) porosty na orné půdě, trvalé travní porosty	0–5	15. 11.–31. 1.	1. 10.–28. 2.
	6–9	5. 11.–28. 2.	15. 9.–15. 3.
Používání hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem ³² na orné půdě je zakázáno v období 1. 6.–31. 7. (neplatí, jsou-li následně pěstovány ozimé plodiny a meziplodiny) a v období 1. 12.–31. 1.			

Dusíkaté hnojivé látky obsahují v účinném množství dusík pro výživu rostlin, nemusí však být hnojivem ve smyslu zákona o hnojivech. Dělí se na:

- **minerální dusíkatá hnojiva;**
- **hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem** (statková hnojiva, např. kejda, hnojuvka, močůvka, silážní šťávy, trus drůbeže a drobných hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky, výkaly zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě a organická nebo organominerální hnojiva, v nichž je poměr uhlíku k dusíku (C:N) nižší než 10;
- **hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem** (statková hnojiva, např. hnůj a organická nebo organominerální hnojiva, v nichž je poměr uhlíku k dusíku roven 10 nebo je vyšší;
- **skliditelné rostlinné zbytky** (jako např. sláma, chrást, plodina na zelené hnojení a tráva);
- **upravené kaly.**

Příkladem hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem jsou statková hnojiva se zbytky steliva (např. hnůj). Pokud jsou však místo slámy přidávány obtížně rozložitelné uhlíkaté látky (např. piliny či dřevěné hoblíny), může se i z těchto látek rychle uvolňovat minerální dusík. Taková statková hnojiva (z podestýlky z pilin či hoblin) či organická hnojiva (např. kompost na bázi drůbežního trusu a pilin) mohou mít poměr C:N pod 10 a při jejich používání je nutno se řídit opatřeními pro hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem.

U schválených organických a organominerálních hnojiv zanesených v registru ÚKZÚZ³³ je uveden obsah spalitelných látek a celkového dusíku v procentech sušiny hnojiva³⁴. Obsah uhlíku (C) v organických (spalitelných) látkách se pohybuje mezi 40–60 %. Pro orientační výpočet obsahu C lze použít hodnotu

³⁰ Vyhláška č. 327/1998 Sb., Charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek, v platném znění

³¹ I. číslice kódu bonitované půdně ekologické jednotky

³² Platí i pro upravené kaly

³³ Ústřední kontrola a zkušební ústav zemědělský

³⁴ Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech; vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, v platném znění

50 %. Pokud není u hnojiva přímo uveden poměr C:N, je snadné jej vypočítat z uvedeného obsahu spalitelných látek a dusíku.

Výpočet poměru C:N u registrovaného organického hnojiva s obsahem 72 % spalitelných látek a 3 % celkového N v sušině: **C:N** = $(72 / 2) / 3 = 12$.

Pro používání tohoto hnojiva platí stejná pravidla jako pro používání hnojiv s **pomaluvolnitelným dusíkem**.

Kde můžete získat informace:

- Obsah dusíku ve statkových hnojivech živočišného původu může být zjištěn vlastními rozbory nebo z přílohy č. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb.
- Vedle standardní papírové evidence o hnojivech a komerčních SW programů je také možno využívat bezplatnou základní evidenci o hnojivech na Portálu farmáře.

Kontrolovaný požadavek č. 2

Limity hnojení jsou pro jednotlivé plodiny uvedeny v následující tabulce³⁵

Plodina	Limit hnojení [kg N/ha]	Plodina	Limit hnojení [kg N/ha]
pšenice ozimá	220	brambory průmyslové	220
pšenice jarní	160	cukrovka	220
žito ozimé	150	krmná řepa	200
ječmen ozimý	180	řepka ozimá	240
ječmen jarní	150	slunečnice	160
oves	150	mák	120
triticale	160	len	100
kukuřice na zrno	260	kukuřice na siláž	260
luskoviny	70	jetel	0
brambory sadbové	170	vojtěška	0
brambory konzumní	200	trávy na orné půdě	200

V limitu hnojení je započítán celkový dusík z minerálních hnojiv a podíl dusíku využitelného pěstovanou plodinou ze statkových hnojiv živočišného původu a z organických a organominerálních hnojiv, popř. z upravených kalů. U hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů se započítává 40 % přívodu a u hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem 60 % přívodu celkového dusíku v hnojivu. Pro účely

hodnocení limitu hnojení se tedy zohledňuje pouze přímé působení dusíku **v prvním roce** po použití uvedených statkových, organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů. V dalších letech se dusík z těchto hnojiv do limitu už **nezapočítává**. Také dusík použitý k podpoře rozkladu slámy předplodiny se do limitu přívodu dusíku pro následně pěstovanou plodinu **nezapočítává**.

³⁵ Limity jsou stanovené v § 7 odst. 1 a v příloze 3 nařízení vlády č. 103/2003 Sb., v platném znění

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Výpočet přívodu dusíku:

Plodina: druh (odrůda) = brambory (Lenka), užitkový směr – konzum

1. Na podzim (konec října) – 40 t hnoje/ha.

Hnůj obsahuje 5 kg N/t, tj. $40 \times 5 = 200$ kg N/ha.

Přívod celkového dusíku je 200 kg N/ha (uvádí se v evidenci o hnojivech).

Do limitu se započte 40 %, tj. 80 kg N/ha (jde o hnojivo s pomalu uvolnitelným dusíkem).

2. Na jaře před sázením 200 kg/ha ledku amonného s vápencem (LAV 27).

Přívod celkového dusíku je $200 \times 0,27 = 54$ kg N/ha (uvádí se v evidenci o hnojivech).

3. Celkový přívod dusíku k uvedené plodině je $80 + 54 = 134$ kg N/ha.

Závěr: Limit pro hnojení konzumních brambor (200 kg N/ha) nebyl překročen.

5. 6. SEZNAM ZKRATEK

Zkratka	Význam, popřípadě překlad nebo anglický ekvivalent
AEO	Agroenvironmentální opatření (opatření v rámci PRV)
BPEJ	Bonitované půdně-ekologické jednotky
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČR	Česká republika
ČSMCH	Českomoravská společnost chovatelů
DJ	Dobytčí jednotka
DPZ	Dálkový průzkum Země
EP	Energetické plodiny
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
EVL	Evropsky významná lokalita
FKNM	Fyzická kontrola na místě
GAEC	Dobry zemědělský a environmentální stav, Good agricultural and environmental conditions
HPJ	Hlavní půdní jednotky (2. a 3. číslice kódu BPEJ)
CHKO	Chráněná krajinná oblast
LFA	Méně příznivé oblasti, Less favoured areas
LPIS	Evidence využití zemědělské půdy, Land parcel identification system
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	Ekologická síť chráněných území Evropské unie

Zkratka	Význam, popřípadě překlad nebo anglický ekvivalent
NK	Nařízení Komise
NP	Národní park
PB/DPB	Půdní blok/díl půdního bloku
PLS	Průvodní list skotu
POR	Přípravky na ochranu rostlin
PRV	Program rozvoje venkova
SAPS	Systém jednotné platby na plochu, Single Area Payment Scheme
Sb.	Sbírka zákonů
SMR	Povinné požadavky na hospodaření, Statutory Management Requirements
SOT	Společná organizace trhu
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SSP	Oddělená platba za cukr, Separate sugar payment
STP	Oddělená platba za rajčata, Separate tomato payment
SVS	Státní veterinární správa
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i.
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i.
ZoK	Zpráva o kontrole

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

5.7. DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Ministerstva

Ministerstvo zemědělství ČR (MZe)

Těšnov 65/17, 117 05 Praha I

Tel.: 221 811 111

Fax: 224 810 478

E-mail: info@mze.cz

www.eagri.cz

Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

Tel.: 267 121 111

Fax: 267 310 308

E-mail: info@env.cz

www.env.cz

Kontrolní orgány

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Ve Smečkách 33, 110 00 Praha I

Tel.: 222 871 620

Fax: 222 871 765

E-mail: info@szif.cz

www.szif.cz

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Na Břehu 267, 190 00 Praha 9

Zelená linka pro bezplatné volání: 800 011 011

E-mail: Public@cizp.cz

www.cizp.cz

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Hroznová 2, 656 06 Brno

Tel.: 543 548 111

E-mail: podatelna@ukzuz.cz

www.ukzuz.cz

Česká plemenářská inspekce (ČPI)

Štěpánská 63, 110 00 Praha I

Tel.: 296 326 221

Fax: 296 326 222

E-mail: podatelna@cpinsp.cz

www.cpinsp.cz

Státní rostlinolékařská správa (SRS)

Těšnov 17, 117 05 Praha I

Tel.: 283 094 879

Fax: 283 094 563

E-mail: epo@srs.cz; sekretariat@srs.cz

www.srs.cz

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI)

Ústřední inspektorát

Květná 15, 603 00 Brno

Tel.: 543 540 111

Fax: 543 540 202

E-mail: epodatelna@szpi.gov.cz

www.szpi.gov.cz

Státní veterinární správa České republiky (SVS ČR)

Slezská 7, 120 00 Praha 2

Tel.: 227 010 142 – sekretariát ústředního ředitele

Fax: 227 010 191

E-mail: epodatelna@svscr.cz

www.svscr.cz

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)

Hudcova 56a, 621 00 Brno-Medlánky

Tel.: 541 518 211

E-mail: uskvbl@uskvbl.cz

www.uskvbl.cz

Informační zdroje:

www.agronavigator.cz

www.nitrat.cz

www.agroenvi.cz

www.agroporadenstvi.cz

www.infovenkov.cz

www.natura2000.cz

Další odborné instituce

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v. v. i. (VÚMOP)

Žabovřeská 250, 156 27 Praha 5-Zbraslav
Tel.: 257 027 111
E-mail: info@vumop.cz
www.vumop.cz

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, v. v. i. (ÚZEI)

Slezská 7, 120 56 Praha 2
Tel.: 227 010 111
E-mail: info@uzei.cz
www.uzei.cz

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. (VÚRV)

Drnovská 507, 161 06 Praha 6-Ruzyně
Tel.: 233 022 111
Fax: 233 310 636
E-mail: cropscience@vurv.cz
www.vurv.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK)

Nuselská 39, 140 00 Praha 4
Tel.: 241 082 219
Fax: 241 082 999
E-mail: aopkcr@nature.cz
www.ochranaprirody.cz

Asociace a svazy

Svaz vlastníků půdy České republiky (SVP ČR)

Čertův Vršek 285/6, 180 00 Praha 8
Tel./fax: 283 841 043
E-mail: info@svazvlastnikupudy.cz
www.svazvlastnikupudy.cz

Agrární komora ČR

Blanická 3, 772 00 Olomouc
Tel.: 585 228 530
Fax: 585 222 517

Agrární komora ČR

pracoviště Praha
Štěpánská 63, 110 00 Praha I
Tel.: 224 215 946
Fax: 224 215 944
E-mail: sekretariat@akcr.cz
www.agrocr.cz
www.apic-ak.cz

Zemědělský svaz České republiky

Hybernská 38, 110 00 Praha I
Tel.: 224 225 730
Fax: 224 225 521
E-mail: aacr@zscr.cz
www.zscr.cz

Společnost mladých agrárníků České republiky

Štěpánská 63, 110 00 Praha I
Tel.: 224 218 760
Fax: 224 218 762
E-mail: smacr@smacr.cz
www.smacr.cz

Svaz marginálních oblastí

Horní Police čp. I, 471 06 Česká Lípa
Tel./fax: 487 861 368
E-mail: lfa@lfa.cz
www.lfa.cz

Asociace soukromého zemědělství ČR

Dělnická 30 Praha 7, Holešovice 170 00
Tel.: 266 710 414, 283 923 306
Fax: 266 710 413
E-mail: kancelar@asz.cz
www.asz.cz

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

Nemocniční 53, 787 01 Šumperk
Tel.: 583 216 609
E-mail: pro-bio@pro-bio.cz
www.pro-bio.cz

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Krajské agentury pro zemědělství a venkov

(součástí celostátní sítě pro venkov, kontaktní místa, zprostředkovatelé jednání)

Název

KAZV Praha a Středočeský kraj

Slezská č. 7, Praha 2, 120 56
Tel.: 227 010 424, 227 010 422, 227 010 111
E-mail: pha_sck.kazv@mze.cz

KAZV Jihočeský kraj

Rudolfovská 80, 370 78
Tel.: 387 693 202, 387 693 213, 387 693 212
E-mail: jhc.kazv@mze.cz

KAZV Královéhradecký kraj

Ulrichovo nám. č. 810, HK, 500 02
Tel.: 495 075 251, 495 075 261, 495 215 364
E-mail: hkk.kazv@mze.cz

KAZV Karlovarský kraj

Závodní 152, Tašovice, 360 18
Tel.: 354 400 141, 353 333 911
E-mail: kvk.kazv@mze.cz

KAZV Ústecký kraj

Masarykova 19/275, 403 40
Tel.: 475 651 111
E-mail: ulk.kazv@mze.cz

KAZV Liberecký kraj

U Nisy 6a, Liberec, 460 57
Tel.: 485 246 300, 485 246 326, 485 246 325
E-mail: lbk.kazv@mze.cz

KAZV Plzeňský kraj

Nerudova 35, 301 00
Tel.: 377 221 252
E-mail: plk.kazv@mze.cz

KAZV Pardubický kraj

B. Němcové 231, Pardubice, 530 02
Tel.: 466 303 005, 466 742 611–617
E-mail: pak.kazv@mze.cz

KAZV Kraj Vysočina

Fritzova 4, Jihlava, 586 01
Tel.: 567 300 209, 567 578 942, 567 578 943
E-mail: vys.kazv@mze.cz

KAZV Jihomoravský kraj

Kotlářská 902/53, Brno, 117 05
Tel.: 517 346 764, 517 346 904
E-mail: jhm.kazv@mze.cz

KAZV Olomoucký kraj

Blanická 1, Olomouc, 772 00
Tel.: 585 244 540, 585 244 544, 585 206 411
E-mail: olk.kazv@mze.cz

KAZV Zlínský kraj

Zarámí 88, Zlín, 760 01
Tel.: 577 653 306–314, 577 653 111
E-mail: zlk.kazv@mze.cz

KAZV Moravskoslezský kraj

Horní nám. 2, Opava, 746 57
Tel.: 553 696 185, 553 696 111
E-mail: msk.kazv@mze.cz

Krajská informační střediska

(poskytování informací, zajištění spolupráce s cílovými skupinami a s krajskou reprezentací)

KIS pro kraj

Karlovarský

Hlavní 27, 362 63 Dalovice
E-mail: kis.karlovarskykraj@seznam.cz
www.kis-karlovarskykraj.cz
Tel.: 353 226 354

Jihočeský

Rudolfovska 80, 370 01 České Budějovice
E-mail: oakcb@wvgroup.cz
www.kisjkj.cz
Tel.: 387 411 710

Královéhradecký

Nerudova 37, 500 02 Hradec Králové
E-mail: kishk@quick.cz
www.apickhk.cz
Tel.: 494 949 206

Plzeňský

Nerudova 35, 301 27 Plzeň
E-mail: agentura.venkova@iol.cz
www.kispk.cz
Tel.: 377 220 578

Moravskoslezský

Horní náměstí 2, 746 01 Opava
E-mail: oakop@opava.Cz
www.mskis.cz
Tel.: 553 696 138

Jihomoravský

Kotlářská 53, 602 00 Brno
E-mail: kis@kisjmk.cz
www.kisjmk.cz
Tel.: 549 216 864

Vysočina

Fritzova 4, 586 01 Jihlava
E-mail: zs.jihlava@seznam.cz
www.kis-vysocina.cz
Tel.: 567 308 764

Ústecký

Dělnická 33, 434 01 Most-Velebudice
E-mail: oakmo@oakmo.cz
www.kisuk.cz
Tel.: 476 700 658

Středočeský

Poštovní 4, 261 01 Příbram 5
E-mail: kis.stredocesky@atlas.cz
www.kis-stredocesky.cz
Tel.: 318 476 222

Pardubický

Poděbradova 842, 537 01 Chrudim
E-mail: agrovenkov.uo@tiscali.cz
www.agrovenkov.cz
Tel.: 465 524 214

Olomoucký

Blanická ulice 3779 00 Olomouc
E-mail: redakce@kis-olomoucky.cz
www.kis-olomoucky.cz
Tel.: 724 202 889

Zlínský

Zarámí 88, 760 41 Zlín
E-mail: oakkm@volny.cz
www.kis-zvzk.cz
Tel.: 577 432 481

Liberecký

U Nisy 745/6a, 460 57 Liberec 3
E-mail: oak.lbc@volny.cz
www.apic.cz
Tel.: 485 108 040

